

KAUHAVAN KAUPUNKI

Talousarvio 2012
Taloussuunnitelma 2013 - 2014

SISÄLLYSLUETTELO

<u>1. Kuntaliitoksen strategiset tavoitteet ja kaupungin strategia.....</u>	<u>3</u>
<u>1.1. Visio .....</u>	<u>3</u>
<u>1.2. Kuntaliitossopimuksen mukaiset uuden kunnan kehittämisen tavoitteet.....</u>	<u>3</u>
<u>1.3. Kauhavan kaupunkistrategia Kantavat siivet Kauhavalla.....</u>	<u>6</u>
<u>2. Yleisperustelut.....</u>	<u>9</u>
<u>2.1. Kaupungin alue, väestö ja työpaikat .....</u>	<u>9</u>
<u>2.2. Kaupungin taloudellinen tilanne.....</u>	<u>11</u>
<u>2.3. Yleinen taloudellinen tilanne.....</u>	<u>11</u>
<u>2.4. Talousarvion laadintaperusteet.....</u>	<u>13</u>
<u>2.5. Konsernin tavoitteet .....</u>	<u>17</u>
<u>3. Käyttötalousosa.....</u>	<u>22</u>
<u>3.1. Tehtäväkohtaiset tavoitteet.....</u>	<u>24</u>
<u>3.2. Henkilöstö.....</u>	<u>67</u>
<u>4. Tuloslaskelmaosa.....</u>	<u>70</u>
<u>5. Investointiosa.....</u>	<u>71</u>
<u>6. Rahoitusosa.....</u>	<u>80</u>
<u>7. Taloussuunnitelma vuosille 2012 – 2013.....</u>	<u>81</u>
<u>8.1. Henkilöstösuunnitelma .....</u>	<u>83</u>
<u>8.2. Talousarvioasetelma ja sitovuustasot.....</u>	<u>87</u>

1. Kuntaliitoksen strategiset tavoitteet ja kaupungin strategia

Kuntaliitossopimuksessa on määritelty 1.1.2009 perustetulle Kauhavan kaupungille strategisen kuntayhdistymisen tavoitteet. Kaupungille on toukokuussa 2009 hyväksytty strategia vuoteen 2012. Siinä on täsmennetty kaupungin visio seuraavaksi:

1.1. Visio

Kauhava on elinvoimainen, väestöltään ja taloudellisilta voimavaroiltaan vahva, viihtyisä ja vetovoimainen kaupunki, joka järjestää asukkailleen laadukkaat palvelut kilpailukykyisesti.

1.2. Kuntaliitossopimuksen mukaiset uuden kunnan kehittämisen tavoitteet

Strateginen yhdistyminen

Yhdistymisessä on kyse strategisesta uuden kunnan perustamisesta, jolla valmistaudutaan tuleviin väestö- ja palvelurakenteen muutoksiin.

Yhdistymisellä varmistetaan, että kaikki alueen asukkaat hyötyvät uudesta vahvemmassa kokonaisuudesta.

Yhdistymisellä vahvistetaan asumisen, palvelujen, yritysten ja työpaikkojen sijoittumista kunnan alueelle.

Uuden kunnan vetovoimaisuuden turvaaminen

Strateginen yhdistyminen toteutetaan toiminnallisesti ja taloudellisesti siten, että muodostettava uusi kunta on vetovoimainen ja kehittyvä.

Keskeisiä välineitä ovat tasapainoinen talous, laadukas asuinympäristö, hyvät palvelut, myönteinen kuntakuva, elinvoimaa kehittävä elinkeinopolitiikka, aktiivinen henkilöstöpolitiikka ja osaavan työvoiman saatavuus.

Erityistä huomiota kiinnitetään siihen, että uutta kuntaa kehitetään kylät, kunnan eri osa-alueet ja niiden vahvuudet hyödyntäen.

Vetovoimaisuuden turvaaminen edellyttää vahvaa panostusta elinkeino- ja kehittämis-toimintoihin sekä aktiivista kuntamarkkinointia ja viestintää.

Hallinnon ja johtamisen kehittämistavoitteet

Uuden kunnan hallinnon ja johtamisen kehittämistavoitteina ovat:

- Johtamisen, hallinnon ja palvelujen tehokas järjestäminen
- Virtaviivainen, tehokas ja palveluhenkinen organisaatio, jossa päätöksenteko on mahdollisimman lähellä asiakasta
- Kuntatyönantajan vetovoiman vahvistaminen henkilöstön osaamista ja hyvinvointia kehittämällä

Palvelujen kehittämistavoitteet

Uuden kunnan palvelujen kehittämistavoitteina ovat:

- Asukkaiden tarpeita vastaavien laadukkaiden palveluiden tarkoituksenmukainen, taloudellinen ja tehokas järjestäminen
- Palvelujen järjestäminen asiakaslähtöisinä prosesseina ja toiminnallisina kokonaisuuksina
- Lähipalvelujen turvaaminen kunnan eri osissa
- Lakkautettaviin kuntiin perustettavien palvelutoimistojen kehittämisen lähtökohtana ovat kunnalliset monipalvelut ja valtionhallinnon yhteispalvelut
- Palveluiden kustannustehokkuuden ja tuottavuuden parantaminen
- Perusturvan toiminnan taloudellisuus, tehokkuus ja vaihtoehtoiset toiminta- ja hallintomallit selvitetään vuoden 2010 loppuun mennessä
- Tietojärjestelmien yhteensovittaminen ja teknologian hyödyntäminen sisäisten ja ulkoisten palvelujen järjestämisessä
- Uusi peruskunta myy taloushallinto- ja muut tukipalvelut kuntayhtymälle ja konserniyhtiöille
- Elinkeino toiminnan edellytysten kehittäminen Härmänmaan Yrittäjyyden osaamis- ja palvelukeskuksen avulla
- Vapaa-aika- ja kulttuuritoimen tukeminen mahdollisuuksien mukaan

Talouden kehittämistavoitteet

Uuden kunnan talouden kehittämistavoitteina ovat:

- Kuntatalous pysyy tasapainossa lyhyellä ja pitkällä aikavälillä, eikä uutta toiminnallista alijäämää synny.
- Vuosikate ilman yhdistymisavustuksia riittää kattamaan vähintään nettoinvestoinnit vuodesta 2009 alkaen
- Palvelut järjestetään kohtuullisella veroprosentilla tavoitteena Etelä-Pohjanmaan keskiarvo
- Nettokäyttötalousmenot asukasta kohti laskettuna alittavat Etelä-Pohjanmaan keskiarvon viimeistään vuonna 2010
- Palveluja ulkoistetaan, jos se on kokonaistaloudellisesti edullista

Uuden kunnan asema ja yhteistyötavoitteet

Uuden kunnan aseman ja yhteistyön tavoitteina ovat:

- Etelä-Pohjanmaan pohjoisen alueen aktiivinen ja kehittyvä keskus
- Tehostaa aluekehitys-, yritys- ja palveluyhteistyötä erityisesti Järviseudun ja maakuntakeskuksen suuntaan
- Edistää rakentavaa yhteistyötä muiden Etelä-Pohjanmaan seutukuntien sekä Pohjanmaan maakunnan suuntaan.
- Toimia aktiivisesti elinkeinojen kehittämiseksi yhteistyössä yritysten ja elinkeinoelämän järjestöjen sekä koulutus-, tutkimus- ja kehittämisorganisaatioiden kanssa.
- Verkostoitua kansallisesti ja kansainvälisesti muiden yhteistyötahojen kanssa
- Edistää lukio-opetuksen ja ammatillisen sekä ammatti- ja tiedekorkeakoulutuksen kehittymistä alueella
- Edistää valtionhallinnon palvelujen saatavuutta uuden kunnan alueella
- Harjoittaa aktiivista edunvalvontaa kolmansiin osapuoliin nähden

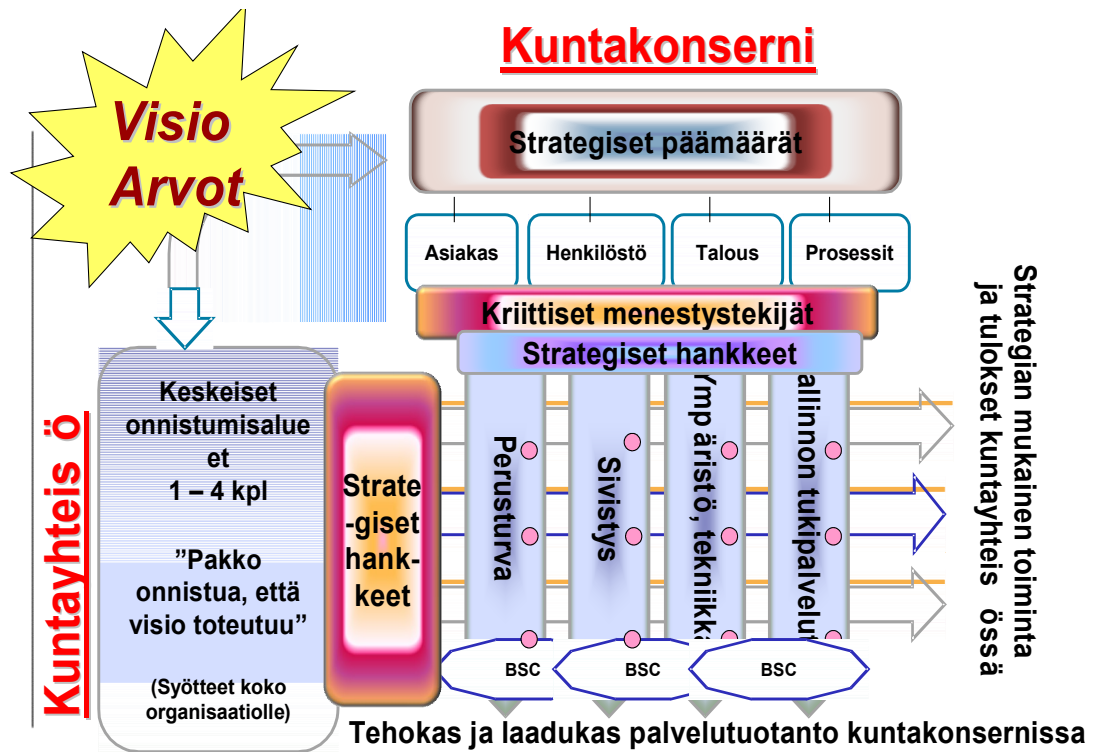
Henkilöstön kehittämistavoitteet

Uuden kunnan henkilöstöhallinnon kehittämistavoitteina ovat:

- Rakennetaan oppimiseen, tuloksellisuuteen ja muutosvalmiuksien kehittämiseen kannustava henkilöstöpolitiikka ja sitä tukeva palkkausjärjestelmä.
- Organisaatio on selkeä, matala, joustava ja sen toiminta perustuu asiakaslähtöisiin prosesseihin ja päätösvallan delegointiin lähelle asiakasta
- Henkilöstön luontainen poistuma hyödynnetään täysimääräisesti toimintaa tehostettaessa
- Työnantaja tukee aktiivisesti henkilöstön kouluttautumista ja sijoittumista uusiin tehtäviin kuntaorganisaatiossa
- Harjoitetaan jatkuvaa rationalisointia ja optimointia henkilöstön ja organisaation suhteen

1.3. Kauhavan kaupunkistrategia Kantavat siivet Kauhavalla

Strateginen viitekehys

Yhteinen strategiaviitekehys ohjaa eri toimijat toimimaan samaan suuntaan ja systematisoi johtamista. Viitekehys perustuu ennakoivaan ajattelumalliin.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 4.5.09 kaupungille valtuustokauden 2009-2012 mittaisen strategian. Strategia on sisällytetty taloussuunnitelmaan. Nyt laadittu strategia pohjautuu aiemmalle strategiaperustalle siihen toimintaympäristön muutos huomioiden tehdyin tarkistuksin. Tarkennetun strategian aikajänteenä on runsas kaksi valtuustokautta eli vuodet 2012-2020.

Strategian tarkoituksena on tehdä kaupungin tulevan kehittämisen kannalta keskeiset valinnat ja suunnata niiden perusteella voimavaroja kaupungin palvelu- ja kehittämistoimintaan. Voimavarat strategian toteuttamiseen tulee osoittaa kunkin vuoden taloussuunnitelmassa. Taloussuunnitelmassa myös arvioidaan ja esitetään tarvittavat tarkistukset valittuun perusstrategiaan.

Strategian näkökulma on kokonaisvaltainen. Se ottaa huomioon Kauhavan kaupunkikonsernin lisäksi koko paikkakuntayhteisön, jossa kaupunki toimii erilaisten sidosryhmien verkostossa. Konsernissa on 21 tytäryhteisöä, 6 osakkuusyhtiötä ja 6 kuntayhtymää. Tavoitteena on kehittää rakennetta yksinkertaisemmaksi sekä toiminnaltaan ja kustannuksiltaan tehokkaammaksi.

Onnistumisalueet

Onnistumisalueet määrittelevät, minkä asioiden varaan kaupungin menestyminen rakennetaan. Yhteisön mielenkiinto ohjataan näihin asioihin ja kaupungin omat panostukset suunnataan niihin.

•Viihtyisä asuin- ja elinympäristö luo vetovoimaa

Kaupunki profiloituu myönteisesti viihtyisän asumisen, vahvan työllisyyden ja virikkeellisen vapaa-ajan uudistuvana kaupunkina

Kaupungissa on noin 18.000 asukasta, ja lapsiperheiden osuus väestöstä kasvaa

•Kehittyvä elinkeinoelämä luo kasvun edellytyksiä

Työpaikkojen ja työssäkäyvien määrän kasvu parantaa väestörakennetta

Elinkeinorakenne monipuolistuu

Kaupan ja palveluiden kehitys voimistuu

•Tuottavuus antaa pelivaraa

Palvelut tuotetaan keskimäärin nykyisen tasoisina, mutta vähemmillä resursseilla tuottavuusohjelman toimenpiteisiin perustuen

Onnistumisalueissa menestyminen turvaa tasapainoisen väestökehityksen

Elinvoimakärjet = elinkeinopoliittisen kehittämisen painopistealueita

1) Agroteknologia: maa- ja metsätalouden sekä muun teknologiateollisuuden kone- ja laitevalmistus, palveluliiketoiminta sekä raaka-ainetuotanto ja jalostus, agrokluusterin rakentaminen

2) Hyvinvointi- ja matkailupalvelut: julkisia sosiaali- ja terveyspalveluja täydentävä ja terveyttä edistävä yksityinen palveluyrittäjyys ja yhteistoiminta III sektorin kanssa, matkailun veturi- ja muiden yritysten verkostointi ja palvelukehitys, oheispalvelujen ja verkostoyrittäjyyden edistäminen, alueellinen matkailuyhteistyö

3) Ilmailu: ilmailun perinne-, markkinointi-, harrastus-, koulutus-, yritys-, teknologisen ja sotilaallisen toiminnan kehittäminen, Kauhavan Lentosotakoulun vahvistaminen

Konsernin kehittämisaalueet

- Konsernirakenteen tiivistäminen ja optimointi
- Palveluverkon ja palvelujen järjestämistapojen tehostaminen (ydinpalvelut konsernissa, osaaminen ja tehokkuus huomioiden myös yksityisten ostopalvelujen ja palvelusetelijärjestelmän käyttö, laitospalvelujen minimointi)
- Työnantajakuvan parantaminen (henkilöstön koulutus- ja kehittämismyönteisyys, aloite- ja innovaatiotoimintaan kannustaminen)
- Maankäytön suunnittelu (kaavoituksen kokonaisvaltainen ajantasaistus)
- Sähköisen asiointin ja verkkoviestinnän edistäminen (nettiasiointi, sosiaalinen media jne)

Strategiset hankkeet

=kaupungin ja konsernin kehittämistä ohjaavia hankekokonaisuuksia, jotka resursoitava erikseen taloussuunnitelmassa.

- Viihtyisää asumista ja vapaa-aikaa tukeva **maankäytön** suunnittelu
- Keskustan ja kaupunginosataajamien asuntotuotannon lisääminen ja **asuinympäristöjen** parantaminen
- Yhteisöllisyyden, **hyvinvoinnin** sekä osaamisen ja työllisyyden edistäminen (Yrittäjäopiston ja osaamiskeskittymien hyödyntäminen)
- Kaupunkimarkkinoinnin vahvistaminen (yrityskentän ja eri sidosryhmien osallistaminen, panosten vaikuttava optimointi)
- Kauhava – Lapua – Seinäjoki -**kehityskäytävän** (=asumisen, liikenteen, työpaikkojen ja palvelujen yhdentävä **valtatie 19:n toimintaympäristö**) monipuolinen hyödyntäminen (K8-kasvu- ja kilpailukykystrategia, KOKO-, älytekniikan ja elintarviketalouden osaamiskeskusohjelmat, seutuyhteistyö)
- Kaupunkikonsernin **tuottavuusohjelma** (projektisalkutus ja hanketoiminnan tehostaminen)

Liitännäiset erillisstrategiat

-vapaa-aikastrategia

-kansainvälistyminen (kehitystoimenpiteet jo hyväksytyn esiselvityksen pohjalta)

-maahanmuutto (kotouttamisohjelman perusteella kehitystoimenpiteet)

-elinkeino (valmisteilla)

-kiinteistöstrategia

-maapoliittinen ohjelma

-ikäpoliittinen ohjelma

Kuntarakenne ja yhteistoiminta

Kuntarakenne

Kauhavan kaupunki on valmis neuvottelemaan erilaisista vastuukuntamalleista tai vapaaehtoisista kuntaliitoksista kuntauudistuksen avaamien mahdollisuuksien pohjalta. Tulevaisuudessa tulee syventää ja laajentaa palvelu- ja osaamisyhteistyötä tuottavuutta ja kilpailukykyä parantaen. Perusturvan, elinkeinojen ja markkinoinnin kehittämiseen kiinnitetään erityistä huomiota talouden ja tuottavuuden vahvistamiseksi.

Yhteistoiminta

- Osaamispainotteinen kehittämissyhteistyö kanavoituu pääosin Seinäjoen seutukunnan kautta elinkeinojaoston ja K8-strategian puitteissa. Myös Vaasan ja muiden alueiden osaamisresursseja hyödynnetään kehittämistarpeiden perusteella.
- Palveluyhteistyö painottuu Evijärven ja Lappajärven kanssa harjoitettavaan yhteistyöhön ja suuntautuu tarpeiden mukaan myös muihin maakunnallisiin tai alueellisiin yhteistoimintajärjestelyihin.
- Kuntayhtymien ja muiden yhteistoimintajärjestelmien edunvalvontaa ja omistajaohjausta tehostetaan erityisesti yhteistyössä muiden seutukeskusten kanssa.
- Seutukaupunkiverkoston toiminnan alueellista vaikuttavuutta lisätään yhteistyössä verkoston muiden toimijoiden kanssa.

2. Yleisperustelut**2.1. Kaupungin alue, väestö ja työpaikat**

Kauhavan kaupunki on muodostunut 1.1.2009 siten, että Alahärmän, Korttesjärven ja Ylihärmän kunnat sekä Kauhavan kaupunki on lakkautettu ja samalla perustettu uusi kunta, Kauhavan kaupunki. Se sijaitsee Etelä-Pohjanmaalla, Länsi-Suomen läänissä. Kauhavan naapurikuntia ovat Lapua, Seinäjoki, Vöyri, Isokyrö, Uusikaarlepyy, Pedersöre, Evijärvi ja Lappajärvi. Kaupungin maapinta-ala on 1313 km².

Kauhavan kaupunki kuuluu Seinäjoen seutukuntaan ja 1.4.2009 lukien myös K8-kaupunkiseuturyhmään. Entinen Härmänmaan alue kuuluu kehitysalueen tukialuejaossa 2-alueeseen ja Järviseutu korkeimpaan 1-alueeseen, eli uusi kunta kuuluu eri osiltaan eri tukialueille. Maakuntajaossa kaupunki kuuluu Etelä-Pohjanmaan liittoon.

Kaupungin väkiluku oli 1.1.2011 17 308, vuoden 2010 aikana väkiluku aleni 237 henkeä. Vähennys oli noin 1,4 %. Väkiluvun aleneminen on huomattavasti hidastunut vuonna 2011; lokakuun lopussa vähennys oli 21 henkeä eli 0,1 %.

Taulukko: Väestön määrä ja rakenne 31.12.2008-

	31.12.08	31.12.09	31.12.10
0-14	3 101	2 995	2 920
15-64	10 931	10 829	10 621
Yli 64	3 741	3 721	3 767
yhteensä	17 773	17 545	17 308

Taulukko: Väestön ikäjakauma prosentteina 31.12.2008 -

Ikä / vuosi	2008	2009	2010
0-14	17,4	17,1	16,9
15-64	61,5	61,8	61,4
-65	21,0	21,2	21,8
yhteensä	100	100	100

Taulukko: Ammatissa toimiva väestö 2007- (tilastokeskus)

Toimialaluokitus 2008

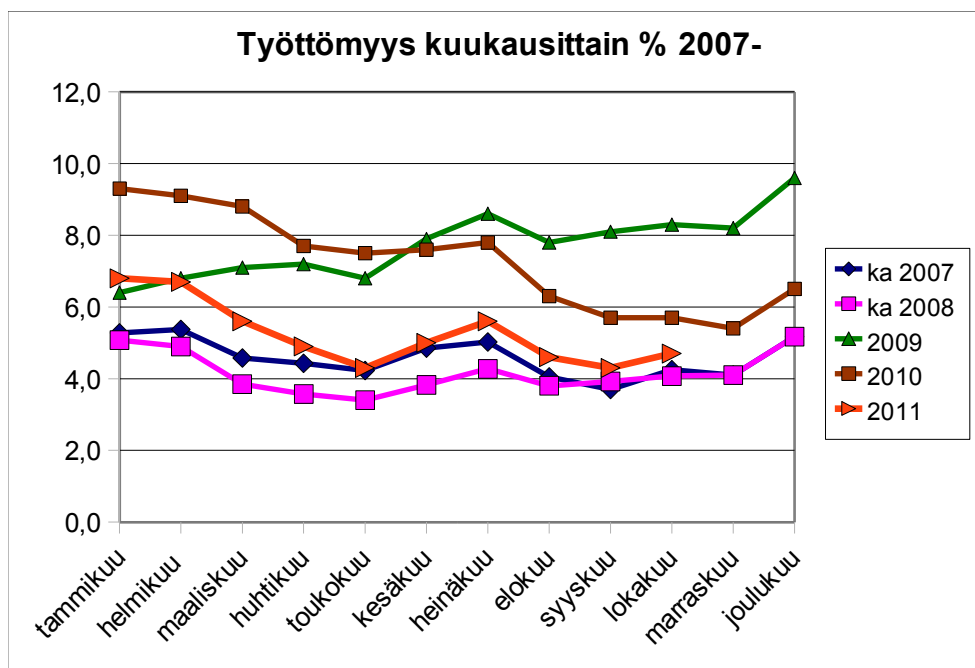
	2007	2008	2009
Maa-, metsä- ja kalatalous	1065	996	928
Kaivostoiminta; Sähkö-, kaasu ja lämpöhuolto; Vesi-, viemäri- ja jätehuolto	73	73	72
Teollisuus	2015	1948	1602
Rakentaminen	374	372	341
Tukku- ja vähittäiskauppa; Kuljetus ja varastointi; Maajoitus- ja ravitsemistoiminta	1193	1193	1169
Informaatio ja viestintä	91	89	74
Rahoitus- ja vakuutustoiminta	105	105	98
Kiinteistöalan toiminta	55	51	45
Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta; Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	378	398	394
Julkinen hallinto ja maanpuolustus; Pakollinen sosiaalivak.; Koulutus; Terveys- ja sosiaalipalvelut	1895	1904	1844
Muut palvelut	214	235	249
Toimiala tuntematon	76	83	95

Taulukko: Työpaikat 2007- (tilastokeskus)
Toimialaluokitus 2008

	2007	2008	2009
Maa-, metsä- ja kalatalous	1072	992	960
Kaivostoiminta; Sähkö-, kaasu ja lämpöhuolto; Vesi-, viemäri- ja jätehuolto	63	59	58
Teollisuus	2566	2414	1990
Rakentaminen	313	337	317
Tukku- ja vähittäiskauppa; Kuljetus ja varastointi; Maajoitus- ja ravitsemistoiminta	1303	1309	1206
Informaatio ja viestintä	84	86	60
Rahoitus- ja vakuutustoiminta	104	106	101
Kiinteistöalan toiminta	78	64	64
Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta; Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	318	346	349
Julkinen hallinto ja maanpuolustus; Pakollinen sosiaalivak.; Koulutus; Terveys- ja sosiaalipalv.	1905	1880	1822
Muut palvelut	191	209	230
Toimiala tuntematon	76	83	95
Yhteensä	8073	7885	7252

Työpaikkaomavaraisuus oli vuoden 2009 lopussa 105 %. Työpaikkojen määrä väheni vuonna 2009 mutta kääntyi nousuun 2010. Vuoden 2010 luvut eivät ole vielä käytettävissä.

Työllisyys on perinteisesti ollut alueella hyvä. Vuonna 2009 tilanne kuitenkin muuttui taantuman seurauksena radikaalisti. Vuoden 2010 kesän jälkeen työttömyys alkoi helpottamaan ja on vuoden 2011 loppua kohden tilanne on edelleen parantunut: työttömyysaste lokakuussa 2011 oli vain 4,7 %.

2.2. Kaupungin taloudellinen tilanne

Kauhavan kaupungin avaavassa taseessa 1.1.2011 on kertynyttä ylijäämää noin 5,9 miljoonaa euroa. Kaupungilla on oman pääoman alaisina rahastoina Korttesjärven ja Ylihärmän alueen ylijäämärahastot (pääoma 1.1.2011 2.405.000 euroa), jotka käytetään 5 vuoden (2009 - 2013) aikana näiden entisten kuntien alueella toteutettaviin investointeihin ja kehittämishankkeisiin, joista ei jatkossa aiheudu käyttökustannuksia. Kaupungilla on myös pääomaltaan enintään 100.000 euron henkilökuntarahasto.

Kaupungin alue joutui poikkeuksellisen syvään talouden taantumaa loppuvuodesta 2008. Työttömyys lisääntyi lähes 100 %. Korkeimmillaan työttömyys oli joulukuussa 2009 työttömyysasteen ollessa 9,6 %. Taloudellinen toimeliaisuus kuitenkin lisääntyi nopeasti vuoden 2010 keväästä alkaen, ja vuonna 2011 työllisyystilanne on ollut verraten hyvä, Etelä-Pohjanmaan parhaimpia. Työttömyyden pienenemisestä johtuen kaupungin kunnallisveron vuoden 2010 tuotto kasvoi 2,5 %:lla vuodesta 2009. Kasvu oli kuitenkin 1,0 %-yksikköä valtakunnallista keskiarvoa alhaisempi. Vuonna 2011 kunnallisveron tilitykset ovat olleet selvästi vuotta 2010 korkeammat, tammi - marraskuussa tilitykset ovat kasvaneet lähes 1,2 miljoonalla vuoden 2010 vastaavaan aikaan verrattuna. Hyvään työllisyystilanteeseen perustuen kunnallisveron tuoton arvioidaan vuonna 2012 kasvavan toteutettu veroprosentin korottaminen 0,50 %-yksiköllä huomioiden selvästi vuoteen 2011 verrattuna. Tämä edellyttää kuitenkin yleisen taloustilanteen suotuisaa kehitystä ja työllisyystilanteen pysymistä hyvänä. Yhteisöveron tuotto on ollut vuonna 2011 selvästi edellisvuotta korkeampi. Vuonna 2012 kaupungin saama yhteisöveron määrä tulee laskemaan johtuen mm. kuntien jako-osuuden laskemisesta 5 %-yksiköllä. Yleisen taloudellisen tilanteen muuttuminen näkyy myös hyvin nopeasti yhteisöveron tilityksissä. Kaupungin talousarviossa yhteisöveron määrän budjetointi on perustunut talouskasvun nopeaan viriämiseen heti vuoden 2012 alusta alkaen.

Kuntaliitoksen myötä Kauhavan kaupunki on saanut vuosina 2009 – 2011 yhdistymisavustuksia yhteensä 8,397 miljoonaa euroa. Yhdistymisavustus on kirjattu vuosittain maksuperusteisesti ja sen saaminen on osaltaan mahdollistanut kaupungille ylijäämäisiin tilinpäätöksiin pääsemisen, avaavassa taseessa 1.1.2009 olleen noin 3,9 miljoonan alijäämän kattamisen sekä pienen ylijäämäpuskurin kerryttämisen. Kuntaliitossopimuksessa on sovittu yhdistymisavustuksesta rahoitettavista investoinneista, joista on vielä vuoden 2011 lopussa toteuttamatta Kangas-Annala tie- ja silta -yhteys, Kiiستola – Rannanjärvi -liikenneväylä sekä Ylihärmän tonttimaan hankinta (päätös tehty, täytäntöönpanoa ei).

2.3. Yleinen taloudellinen tilanne

Suomen kansantalous kasvoi alkuvuonna 2011 ripeästi. Ensimmäisellä vuosineljänneksellä kasvu oli lähes 5 % ja toisellakin neljänneksellä noin 3 %. Maailmantalouden näkymät ovat kuitenkin kesän 2011 jälkeen heikentyneet merkittävästi. Epävarmuus maailmantalouden kehityksestä on ollut vallitsevana piirteenä jo pitkään, mitä on lisännyt eräiden euromaiden julkisen sektorin budjettialijäämien kasvaminen sekä velkakannan nopea lisääntyminen ja näistä seurannut euroalueen velkakriisi

Kotimainen kysyntä on ollut voimakkaassa kasvussa vilkkaan investointitoiminnan johdosta. Vuonna 2011 yksityinen kysyntä lisääntynyt noin 3 %. Vuonna 2012 kulutuksen kasvun arvioidaan hidastuvan. Investointien ennustetaan jäävän enintään kuluvan vuoden tasolle.

Suomen kokonaistuotannon kehitystä koskevat ennusteet olivat vielä alkuvuodesta 2011 varsin toiveikkaita. Kesän jälkeen vuotta 2011 koskevat kokonaistaloudelliset ennusteet tuotannon kasvusta ovat selvästi alentuneet. Vuonna 2012 kokonaistalouden kasvuvauhdin odotetaan hidastuvan tämänvuotisesta. Taantumien todennäköisyys on lisääntynyt loppuvuotta kohden mentäessä.

Vuonna 2011 kuluttajahintaindeksin arvioidaan kohoavan vuositasolla keskimäärin 3,3 %. Kuluttajahintojen nousuvauhdin arvioidaan hidastuvan vuonna 2012.

Työttömyysaste alenee vuonna 2011 noin 8 %:iin. Vuoden 2012 keskimääräiseksi työttömyysasteeksi Valtiovarainministeriö arvioi noin 7,5 %. Työllisyysasteen mahdolliseen nousuun vaikuttaa väestörakenteen muutokset. Työvoiman kysynnän muutokseen vaikuttaa kokonaistuotannon kehitys. Mikäli kokonaistuotanto alenee, työttömyys kasvaa.

Kuntien menot vuosina 2010–2012

Kuntien ja kuntayhtymien toimintakulujen kasvu oli vuonna 2010 noin 4 %. Palkkausmenot eli palkat ja muut henkilöstömenot lisääntyivät 2,8 %. Tavaroiden ja palvelujen ostot lisääntyivät edelleen nopeasti eli noin 7 %. Vuonna 2011 toimintamenojen kasvun odotetaan olevan runsaan 4 %. Vuonna 2012 menojen kasvu lienee samaa luokkaa, joskin kustannustason arviointia nopeampi kohoaminen voi johtaa myös toimintamenojen ennakoitua nopeampaan kasvuun. Keskeistä olisikin nyt kohdistaa toimenpiteitä kustannuskehityksen hallintaan.

Kunta-alan ansiotasoindeksin arvioidaan kohoavan vuonna 2011 keskimäärin 2,5 %. Tämä sisältää viime vuodelta siirtyvän palkkaperinnön ja kuluvan vuoden sopimuskorotukset sekä liukuma-arvion. Kunta-alan palkkasumman on kasvanut 4,3 % tammi - elokuussa 2011 verrattuna vastaavaan ajanjaksoon vuonna 2010. Tämä on nopeammin kuin ansiotasoindeksin kehityksen perusteella voitaisiin päätellä. Syinä ovat henkilökunnan määrän ja rakenteen kehitys sekä eräät muut palkkasumman kehitykseen vaikuttavat tekijät. Vuosien 2012 ja 2013 osalta kunnat ovat mukana ns. raamisopimuksessa, minkä puitteissa 01.01.2012 alkaen kunta-alan palkkoja korotetaan 1,7 % yleiskorotuksella ja muutetaan palkkausrakennetta siten, että tehtäväkohtaisia palkkoja korotetaan 2 %, mutta toisaalta vuosisidonnaisten lisien prosenttimäärät alenevat eli tämän ja eräiden muiden tekstimuutosten vaikutukseksi on arvioitu 0,7 %. Edellisten lisäksi maksetaan tammikuussa 150 euron suuruinen kertaerä. Vuonna 2013 palkkoihin tulee 2,06 %:n sopimuskorotukset.

Kunta-alan kustannustaso kohosi vuonna 2010 peruspalvelujen hintaindeksillä mitattuna 2,6 %. Vuonna 2011 kustannustason arvioidaan nousevan saman verran eli 2,6 % ja vuonna 2012 jopa 3,1 %.

Kuntien verotilitykset kasvoivat vuonna 2010 yli 4 %. Kuntien tuloveron tilitykset kasvoivat parisen prosenttia, mutta yhteisöveron ja kiinteistöveron tilitykset lisääntyivät erityisen ripeästi. Kunnallisveron tilitykset ovat kasvaneet vuoden 2011 tammi - syyskuussa noin 7 % edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna. Kasvuvauhti hidastuu loppuvuotta kohden mm. taloudellisen toimeliaisuuden hidastumisen johdosta. Kunnallisveron tilityksiä lisää myös kuntien tuloveroprosenttien nousu keskimäärin noin 0,2 %-yksiköllä. Vuonna 2009 käyttöön otettu työtulovähennysten kasvattaminen puolestaan supistaa kunnallisveron tilityksiä. Kokonaisuutena kunnallisveron tuoton arvioidaan vuonna 2011 kasvavan 3,5 %. Vuonna 2012 kunnallisveron tilitysten arvioidaan kasvavan noin 1,5 %. Arvio perustuu näkemykseen kokonaistaloudellisesta kehityksestä. Lisäksi kuntien tuloverotukseen on tulossa veroperustemuutoksia, jotka vähentävät kunnallisveron tuottoa. Menetykset kompensoidaan täysimääräisesti valtioneosuusjärjestelmän kautta. Talouskehityksen paraneminen vuonna 2010 ja vuoden 2011 alkupuolella on heijastunut myös yhteisöveron tuottoon. Vuonna 2011 yhteisöveroa arvioidaan tilitettävän 15 % enemmän kuin vuonna 2010. Vuonna 2012 yhteisöveron tilitykset supistuvat. Tähän vaikuttaa mm. yhteisöveron kuntien jako-osuuden tilapäisen korotuksen laskeminen 10 %-yksiköstä 5 %-yksikköön sekä yleinen taloudellinen tilanne. Kiinteistöveron tilitysten arvioidaan kasvavan maltillisesti vuosina 2011 ja 2012.

Lähde: Kuntataloustiedote 3/2011

2.4. Talousarvion laadintaperusteet

Käyttötalouden osalta talousarvio on valtuustoon nähden sitova tehtävätasolla ja kaupunginhallitukseen ja lautakuntiin nähden osatehtävätasolla.

Investoinnit ovat valtuustoon nähden sitovia hankkeittain siten, että liikenneväylien ja yleisten alueiden investointikohteet määrittää tekninen lautakunta ja irtaimisto- ja kalustoinvestointien sisällön ao. lautakunta, kaupunginhallitus tai jaosto. Ylijäämärahastoinvestointien kohdentamattoman määrärahan käytöstä päättää kaupunginhallitus.

Kaupunginhallitus on vahvistanut Kauhavan kaupungin taloussuunnitelmakaudeksi 3 vuotta.

Kaupungin hallinnoimat hankkeet on budjetoitu sille tehtäväalueelle, joka vastaa hankkeen hallinnoinnista. Hankkeiden kuntarahaosuuksiin on vuodelle 2012 varattu yhteensä 382.000 euroa.

Palkat ja henkilöstömenot

Palkat on budjetoitu vakanssirakenteen mukaisena. Palkkojen korotuksiin on varattu 3,0 prosenttia. Palkkamenojen em. suurempaa kasvua selittävät henkilöstösuunnitelman mukaiset henkilöstölisäykset sekä tilapäisesti täyttämättä olleiden / vuonna 2011 täytettyjen vakanssien palkkakustannukset sekä näistä seuraava työpanoksen lisäys. Lisäksi palkkamenoja kasvattavat vuoden 2011 budjettiin sisältyneen harmonisointierän vaikutus koko vuodelle ja vuoden 2012 aikana toimitettavat kahdet vaalit. Palkkoja ja henkilöstömenoja tarkastellaan lähemmin luvussa 3.3 Henkilöstö.

Kuntayhtymät ja muu yhteistyö

Perusturvan järjestäminen siirrettiin vuoden 2009 alusta lukien yhteistoiminta-alueelle, johon kuuluvat Kauhavan kaupungin lisäksi Lappajärven ja Evijärven kunnat. Vuoden 2009 alusta asti kansalaisopistopalvelut on ostettu Järvilakeuden kansalaisopistolta. Ympäristöterveydenhuollon palvelut siirtyivät vuoden 2011 alusta kuntayhtymä Kaksineuvoiselta Seinäjoen kaupungin järjestettäväksi. Seinäjoen kaupungilta ostetaan myös palo- ja pelastustoimen palvelut. Näin ollen merkittävin menoryhmä kaupungin talousarviossa on palvelujen ostot.

Kaupungin käyttötalouden menoihin sisältyvät seuraavat merkittävät maksuosuudet kuntayhtymille ja muille yhteistyökumppaneille:

Kuntayhtymä Kaksineuvoinen	56.664.850 euroa
Siitä:	
- Kuntayhtymä Kaksineuvoisen oma toiminta	37.686.250 euroa
- Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri kuntayhtymä	17.730.000 euroa
- Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymä	888.600 euroa
- Esh:n ostot yksityisiltä palveluntuottajilta	360.000 euroa
Etelä-Pohjanmaan liitto	229.800 euroa
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä	81.200 euroa
Järviseudun ammatti-instituutin kuntayhtymä	0 euroa
Seinäjoen kaupunki, ympäristöterveydenhuolto	479.000 euroa
Seinäjoen kaupunki, palo- ja pelastustoimi	1.405.000 euroa
Järvilakeuden kansalaisopisto	181.000 euroa

Ammatillisen koulutuksen kuntayhtymät saavat toimintaansa valtiolta täyden yksikköhinnan mukaisen rahoituksen lisätynä investointilisällä. Tämän ns. ylläpitäjämallin mukaan kotikunnille ei määrätä erillistä maksuosuutta, vaan kunnat osallistuvat ammatillisen koulutuksen rahoitukseen niiltä opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta perittävällä

asukaskohtaisella rahoitusosuudella. Jäsenkuntien suoritusvelvollisuus kuntayhtymän menoihin on sovittu perussopimuksissa tai erillisillä päätöksillä.

Avustusmäärärahat

Avustusmäärärahat perustuvat osittain liitoskunnilta siirtyviin sopimuksiin. Muilta osin avustuskäytäntöjä on yhtenäistetty kaupungin taloudellisiin ja toiminnallisiin olosuhteisiin sopiviksi. Asukaslautakunnat päättävät kaupunginosien alueella toimivien kyläyhdistysten ym. paikallisten toimijoiden avustamisesta.

Kaupunginhallitus ei myönnä vuosittaisia toiminta-avustuksia.

Verotulot

Kaupungin tuloveroprosentiksi vuodelle 2012 on määrätty 20,25, eli tuloveroprosenttia nostettiin talousarviovuodelle 0,50 %-yksikköä. Vuoden 2010 kunnallisveron tuotto kasvoi vuoteen 2009 verrattuna 2,5 %:lla, kun muutos valtakunnallisesti oli keskimäärin +3,5 %. Vuonna 2011 kunnallisveron tilitykset ovat olleet vuoden 2010 tilityksiä suuremmat. Vuoden 2012 kunnallisveron kuntakohtaiset jako-osuudet perustuvat viimeiseen valmistuneeseen verotukseen. Kun Kauhavan työllisyys on vuonna 2011 ollut parempi kuin vuonna 2010, tulee Kauhavan vuoden 2012 kunnallisveron kertymä olemaan kunnallisen tuloveroprosentin korotus myös huomioiden selvästi korkeampi kuin vuonna 2011. Myös kaupungin väkiluvun pienenemisen tasoittuminen vaikuttaa kunnallisveron tuoton kehitykseen. Em. seikkojen johdosta kunnallisveron tuotto on vuodelle 2012 arvioitu 44.287.000 euroksi, mikä on 3.157.000 euroa (7,7 %) enemmän kuin vuoden 2011 talousarviossa.

Yhteisöveron tuotoksi on budjetoitu 3.078.000 euroa, mikä on 159.100 euroa vähemmän kuin vuoden 2011 talousarviossa. Yhteisöveron tuoton pieneneminen perustuu yhteisöveron kuntien jako-osuuden tilapäisen 10 %-yksikön korotuksen maksatuksen päättymiseen. Vuosina 2012 – 2013 yhteisöveroa kuitenkin maksetaan kunnille 5 %-yksikköä normaalia jako-osuustason korkeamana. Yhteisöveron budjetoidun määrän toteutuminen edellyttää hyvää yleistä taloustilannetta.

Kiinteistöveron tuotto on budjetoitu kiinteistöjen verotusarvoihin perustuen.

Kauhavan kaupungille on määrätty seuraavat kiinteistöveroprosentit:

- Yleinen kiinteistövero	0,80 %
- Vakituinen asuinrakennus	0,40 %
- Muu asuinrakennus	1,00 %
- Voimalaitokset	2,50 %.

Kiinteistöveroprosentit ovat samat kuin vuonna 2011.

Verotulojen määräksi on arvioitu

Tulovero (kunnallisvero)	44.287.000 euroa
Yhteisövero	3.078.000 euroa
Kiinteistövero	2.550.000 euroa
Yhteensä	49.915.000 euroa
Verotulot, euroa/asukas	2.887 euroa

Valtionosuudet

Valtionosuuksiin on budjetoitu valtiovarainministeriön peruspalveluihin maksama ns. yhden putken valtionosuus sekä sen ulkopuolelle jäävät, opetus- ja kulttuuriministeriön päätettävät valtionosuudet. Perusopetuksen kotikuntakorvaukset (menot ja tulot) sekä elatustuen takaisinperinnän korvaukset on budjetoitu käyttötalouteen.

Peruspalvelujen valtionosuus	44.973.000 euroa
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-2.252.400 euroa
Yhteensä	42.720.600 euroa
Valtionosuudet, euroa/asukas	2.471 euroa

Maksut ja muut toimintatuotot

Kuntaliitoksen johdosta saatava korvaus valtionosuuksien vähenemisestä (61.000 euroa) on budjetoitu tiliryhmään Tuet ja avustukset. Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen korvaus lomitustoiminnan kustannuksista on budjetoitu toimintatuottoihin.

Kuntayhtymä Kaksineuvoinen vuokraa kaupungilta toimintaansa tarvitsemia tiloja. Kaupunki vastaa omistamiensa tilojen kunnossapitokustannuksista sekä pääosin siivouksesta. Kuntayhtymä maksaa perussopimuksen mukaisesti vuonna 2012 käyttövuokraa 3,40 euroa/m² ja korvaa siivouksesta siivousintensiteetin mukaisesti perushinnasta 5,37 euroa/m² viikoittaisen siivouksetojen mukaisesti johdetut kulut. Lisäksi kuntayhtymä maksaa pääomavuokrana kiinteistöjen suunnitelman mukaiset poistot. Kaupunki myy Kuntayhtymä Kaksineuvoiselle myös ateriapalveluita.

Kauhavan Vesi Oy vuokraa toimintaansa tarvitsemat, kaupungin omistuksessa olevat tilat ja käyttöomaisuuden. Lisäksi Kauhavan Vesi Oy ostaa toistaiseksi kaupungilta toimisto- ja taloushallintopalvelut sekä kaupungin palvelukseen jääneen vesihuoltohenkilöstön työpanoksen 30.4.2012 saakka.

Valtionosuuksien yhteydessä maksettavat perusoppilaiden kotikuntakorvaukset on budjetoitu toimintatuottoihin, kuten myös elatustuen takaisinperinnästä valtionosuuksien yhteydessä maksettava korvaus.

Lainanottoperiaatteet ja maksuvalmiuden ylläpitäminen

Pitkäaikaista lainaa otetaan kaupunginvaltuuston talousarviossa tai erillisenä päätöksenä hyväksymä enimmäismäärä vuodessa. Talousarvion rahoitusosassa määritelty pitkäaikaisten lainojen lisäys on valtuustoon nähden sitova. Pitkäaikaisten lainojen nostovaltuuksista määrätään hallintosäännössä.

Lainojen lyhennykset pyritään yhteensovittamaan suunnitelman mukaisten poistojen kanssa. Lainakanta pidetään lainakustannusriskien minimoimiseksi mahdollisimman monipuolisena ja korkoriskeiltä voidaan suojautua eri instrumentteja käyttäen.

Talousarviolainojen lisäksi kaupunki voi käyttää lyhytaikaisia rahoitusinstrumentteja maksuvalmiuden turvaamiseksi. Kaupungilla on sopimukset kuntatodistusohjelmista Sampo Pankki Oyj:n, Nordea Pankki Suomi Oyj:n ja Kuntarahoitus Oy:n kanssa. Lyhytaikaisen luoton nostovaltuuksista em. sopimusten rajoissa määrätään hallintosäännössä.

Taloussuunnitelma

Veroproositit pidetään taloussuunnitelmakaudella vuoden 2012 tasolla. Tuloveroprosentti on hivenen Etelä-Pohjanmaan keskimääräistä tasoa korkeampi, kiinteistöveroprosentit osittain keskimääräistä alhaisemmat.

Toiminnan tehostamisen sekä palvelujen ja palveluverkon uudelleenjärjestämisen avulla menokehitys pidetään maltillisella tasolla. Suunnitelmakauden aikana kiinnitetään erityistä huomioita tuottavuuden parantamiseen hyväksyttävän tuottavuusohjelman mukaisesti. Tuottavuutta parantavat toimenpiteet ja niiden toteutumista edellyttävät resurssit huomioidaan vuosittain taloussuunnitelmassa. Tuottavuustoimenpiteiden ja -mittareiden toteutumista tarkastellaan vuosittain osana tilinpäätöstä.

Poistoja lisäävät investoinnit pyritään pitämään poistojen tasolla pitkällä aikavälillä. Tätä varten tullaan laatimaan taloussuunnitelmakautta pidemmälle ajalle erillinen suunnitelma, jossa määritellään ja aikataulutetaan toteutettavat, kooltaan merkittävät uus- ja perusparannusinvestoinnit Yksittäiset isot investoinnit saattavat nostaa investointitasoa yksittäisinä vuosina. Näin tapahtuu erityisesti vuonna 2012, kun Kosolan koulun rakentamisinvestointi toteutetaan. Investoinnit ovat kestäväää tasoa korkeammat myös vuonna 2013, kun Nahkalan koulun perusparannus- sekä mahdollisesti Pellavtien päiväkodin laajennus ja perusparannusinvestointi toteutetaan. Vuonna 2014 investointitaso on selvästi matalampi.

Lainakanta kasvaa taloussuunnitelmakaudella noin 9 miljoonalla eurolla johtuen korkeasta investointitasosta ja siitä, että investointeja ei pystytä rahoittamaan tulorahoituksella. Lainojen lyhennykset ja poistojen määrä pyritään tulevana vuosina saamaan lähes samalle tasolle.

Suunnitelman lähtökohtana on vuoden 2010 tilinpäätöksen mukainen ylijäämä, josta on vähennetty tilikauden 2011 aikana edellisten tilikausien ylijäämästä kirjatut, aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat oikaisut. Kertyneen ylijäämän määrä on 5,8 miljoonaa euroa.

Hallinnon ja talouden tehtäväalueella oleva, strategiaa toteuttavien hankkeiden kustannuksiin varattu 100.000 euron nettomääräraha on käytettävissä vain hallituksen erillisellä päätöksellä.

Talousarvion sitovuus ja tilivelvollisuus

Kaupunginvaltuusto vahvistaa taloussuunnitelman ensimmäisen vuoden (2012) talousarviona sitovana noudatettavaksi ja taloussuunnitelman 2013 – 2014 ohjeellisena noudatettavaksi.

Valtuusto päättää määrärahat ja tuloarviot sekä tavoitteet tehtävittäin. Investointimäärärahat myönnetään hankkeittain. Talousarvio on siis kaupunginvaltuustoon nähden sitova bruttomääräisenä käyttötalouden ulkoisten erien osalta tehtävätasolla ja investointien osalta hankkeittain.

Rahoituslaskelman eristä pitkäaikaisten lainojen lisäys on valtuustoon nähden sitova. Myös antolainojen lisäys 75.000 euroa on valtuustoon nähden sitova. Määrärahojen riittävydestä, tuloarvioiden ja tavoitteiden toteutumisesta vastaavat tilivelvolliset viranhaltijat ja ao. toimieliimet. Tilivelvolliset viranhaltijat on mainittu tehtäväkohtaisten tavoitteiden yhteydessä. Perusturvan osalta tilivelvollinen on kaupunginjohtaja, tuloslaskelman erien sekä pitkäaikaisten lainojen lisäyksen osalta talousjohtaja. Teknisen toimialan investoinneista tilivelvollinen on tekninen johtaja, sivistystoimialan investoinneista sivistysjohtaja, kehitystoimen investoinneista kehitysjohtaja ja kaupunginhallituksen investoinneista kaupunginjohtaja.

Talouden tasapaino –vaatimuksen toteutuminen

Kuntalaki edellyttää, että kunnan talouden on oltava tasapainossa. Kauhavan kaupungin taseessa 1.1.2011 on kertynyttä ylijäämää 5.946.000 euroa. Taloussuunnitelman mukaan kaupungin talous pysyy tasapainossa myös taloussuunnitelmakauden ajan. Näin ollen kuntalain edellyttämä talouden tasapainovaatimus toteutuu, eikä erillistä toimenpideohjelmata tarvita.

2.5. Konsernin tavoitteet

Kuntalaki korostaa valtuuston vahvaa asemaa ja kokonaisvastuuta toiminnasta ja taloudesta. Valtuusto vastaa strategisesta päätöksenteosta ja koko kuntakonsernin tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä.

Konserniohjeella on annettu (kv. 24.11.2008 § 7) toimintaohjeet ja periaatteet Kauhava-konserniin kuuluville tytäryhteisöille ja soveltuvin osin kuntayhtymille ja osakkuusyhteisöille. Konserniohjeet koskevat tämän luvun loppuun koottuja yhteisöjä.

Konserniyhteisöjä koskevia tavoitteita on määritelty jo liitoskuntien elokuussa 2007 hyväksymässä hallinnon ja palvelujen järjestämissuunnitelmassa (= kuntaliitossopimuksen liite) mm. seuraavasti:

- vuokratilat fuusioidaan yhdeksi yhtiöksi
- vesi- ja jätevesihuolto yhtiöitetään
- aluelämpöyhtiöt fuusioidaan.

Vuokratiloyhtiöt:

Ryhmään kuuluvat Kauhavan Vuokra-asunnot Oy ja sen tytäryhtiö As Oy Kauhavan Jokihovi ja Tuppiroska Oy tytäryhtiöineen.

Tuppiroska Oy:n opiskelija-asuntojen käyttö on loppunut lähes kokonaan. Opiskelija-asuntojen käyttötarkoitusten muutosmahdollisuudet kartoitetaan ja yhtiön tulevaisuus ratkaistaan laadittuun kehittämissuunnitelmaan perustuen.

Vuokra-asunnot Oy ostaa taloushallintopalvelut kaupungilta.

Taloudelliset tavoitteet vuodelle 2012:

- Toiminta on taloudellisesti kannattavaa vuokratuloihin perustuen. Emo ei myönnä avustusta vuokratiloyhtiöille.
- Tilikauden tuloksen tulee olla lievästi positiivinen, jotta pystytään varautumaan myös tuleviin investointeihin
- Palkatun henkilöstön määrä: 5 kokoaikaista ja 3 osa-aikaista työntekijää. Työpanosta voidaan myös myydä ulkopuolisille.
- Ei osinkotuottoa kaupungille
- Yhtiöiden maksuvalmius on hyvä, ja ne pystyvät huolehtimaan velvoitteistaan myös kaupungille
- Vieraan pääoman määrän muutos; vähenevä.

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2012:

- Vuokratiloyhtiöiden tavoitteena on tarjota asukkaille viihtyisä ja turvallinen asuinympäristö
- Käyttöaste vähintään 92 %
- Päätöksen saaminen asuntohakemukseen, enintään 7 päivää hakemuksen jättämisestä
- Luottotappiot enintään 1 % liikevaihdosta
- Vuokrasaamiset enintään 3 % liikevaihdosta
- Yhtiö voi toimia asuntomarkkinatilanteen edellyttäessä kiinteistöjä hankkivana ja asuntoja rakennuttavana operaattorina

Muut kiinteistöyhtiöt ja kehitysyhtiöt:

Ryhmään kuuluvat Kiinteistö Oy Kauhavan Säästökeskus, Purmojärven Palvelutalo Oy, Korttesjärven Palkkihalli Oy, Korttesjärven Hirsihalli Oy, Kiinteistö Oy Rihi, Kiinteistö Oy Tietotalo ja Alahärmän Yrityskehitys Oy.

Toimitilojen myynnin takia Purmojärven Palvelutalo Oy:n toiminta lakkautetaan. Korttesjärven Palkkihalli Oy ja Korttesjärven Hirsihalli Oy myydään toimitiloissa vuokralaisina toimiville tuotantoyhtiöille.

Kuntaliitoksen myötä kaupungilla on useita yhtiöitä, joissa kaupungin rooli on ainoastaan tilojen hallinta ja hoito. Elinkeinotoiminnan edellytyksiin liittyvien yhtiöiden toimitusjohtajuudet keskitetään Kauhavan Vuokra-asunnot Oy:lle ja taloushallinnot siirretään kaupungin taloustoimiston vastattavaksi.

Toimitilojen ja niiden hallintaan liittyvien osakkeiden omistuksen siirto yrittäjille on mahdollista. Maksuaika voidaan räätälöidä sekä yhtiölle että kaupungille sopivaksi.

Taloudelliset tavoitteet vuodelle 2012:

- Yhtiöt tekevät vähintään nollatuloksen
- (Vuokra)Tulot sellaisella tasolla, että kiinteistöjen ylläpito- ja perusparannuskustannukset saadaan katettua
- Omistajille ei makseta osinkoa
- Yhtiöt selviävät käyttökuluistaan tulorahoituksella
- Pääomalinnoitus yhtiöiden toiminnan tukemiseen minimoidaan
- Kaupungin saaman vuokran määrä kattaa kaupungin maksamien vastikkeiden määrän
- Mikäli konserniyhtiöiden kautta toteutetaan investointihankkeita tulee yhtiön pääomarahoi-
tukseen liittyvät puutteet ja ongelmat huomioida.

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2012

- Tilat ovat vuokrattuina / käytössä mahdollisimman täysimääräisesti
- Luottotappiot enintään 1 % liikevaihdosta
- Saamiset enintään 3 % liikevaihdosta
- Omistuksen siirto yrittäjälle / sijoittajalle on mahdollista

Kauhavan Vesi Oy:

Kauhavan Vesi Oy vastaa toiminta-alueellaan vesi- ja jätevesihuollosta kokonaisuudessaan.

Taloudelliset tavoitteet vuodelle 2012:

- Yhtiö tekee vähintään nollatuloksen
- Kaupungin yhtiöön sijoittamalle pääomalle asetetaan 2 %:n tuottovaatimus. Tuottomuodon tulee olla mahdollisimman vähän asiakasmaksuja rasittava
- Kaupunki osallistuu yhtiön toiminta-alueen ulkopuolisten haja-asutusalueiden viemäröintikustannuksiin vuosittain edellyttäen että viemäröitävä alue sijaitsee pohjavesialueella tai vesistöjen varrella
- Muilta osin kaupunki ei osallistu yhtiön investointien rahoittamiseen
- Liikevaihto vähintään vuoden 2011 tasolla

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2012:

- Yhtiö toimii tiiviissä yhteistyössä kaupungin teknisen toimialan kanssa
- Yhtiö vuokraa toimitilansa kaupungilta, ja aina kun mahdollista, käyttää konekeskuksen palveluita
- Yhtiö ostaa taloushallintopalvelut kaupungilta
- Mikäli yhtiö tarvitsee lisähenkilöstöä, tulee sen ensisijaisesti hankkia se kaupungilta
- Yhtiö rakentaa toimivan, joustavan ja edullisen toimintakonseptin ml. varallaolojärjestelmä

- Varallaolojärjestelmä on yhteinen ja yhdenmukainen koko kaupungin alueella
- Veden toimitusvarmuus ja hyvä laatu turvataan
- Vuotovesien määrää pyritään vähentämään
- Puhdistettu jätevesi vastaa viranomaisten vaatimuksia

Kauhavan Kaukolämpö Oy

Kauhavan Kaukolämpö Oy, Alahärmän Aluelämpö Oy ja Korttesjärven Lämpöhuolto Oy ovat fuusioituneet vuonna 2011 Kauhavan Kaukolämpö Oy:ksi.

Taloudelliset tavoitteet vuodelle 2012:

- Toiminta on taloudellisesti kannattavaa, yhtiön tulos on positiivinen
- Kaupungin yhtiön sijoittamalle pääomalle asetetaan 2 %:n tuottovaatimus.
- Emo ei myönnä avustusta lämpöyhtiöille
- Liikevaihto vähintään vuoden 2011 tasolla
- Nettoinvestoinnit sopeutetaan pääsääntöisesti tulorahoitukseen
- Päästökauppaan osallistutaan, mikäli se on taloudellisesti kannattavaa

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2012:

- Lämpöenergian myynti vähintään vuoden 2011 tasolla
- Uusia liittymiä otetaan mikäli se on mahdollista nykyinen verkosto kannattavasti hyödyntäen ja sitä kustannustehokkaasti laajentaen
- Energiahukka minimoidaan
- Kannattavuustavoitteesta tinkimättä hyödynnetään mahdollisimman paljon kotimaista, uusiutuvaa energiaraaka-ainetta
- Myös Ylihärmän kaupunginosa saatetaan kaukolämpöverkon piiriin 2012 alkaen

Kauhavan Jäähalli Oy

Taloudelliset tavoitteet

- Yhtiö tekee vähintään nollatuloksen
- Kaupunki tukee yhtiötä vuonna 2012 taloudellisesti vain yhtiön pääomakulujen kannalta välttämättömällä määrällä
- Käyttötuntihinta vastaa hoitokustannuksia

Toiminnalliset tavoitteet

- Jäähallin perusparannus on toteutettu vuosina 2009 – 2010. Kaupungin tilapalvelu vastaa soveltuvin osin yhtiön tilahallinnasta. Hallin kunnossa- / ylläpitoon panostetaan myös yhtiön toimesta aikaisempaa enemmän.
- Kannattavan käyttöasteen kasvu (1.100 tuntia)
- Energiatehokkuus lisääntyy
- Yhtiön toimitusjohtajuus hoidetaan Kauhavan Vuokra-asunnot Oy:n toimesta.
- Yhtiö ostaa taloushallintopalvelut kaupungilta 1.1.2012 lukien.

Suomen Yrittäjäopiston Kannatus Oy

Taloudelliset tavoitteet

- Kaupunki ei myönnä avustusta yhtiölle
- Toiminta on taloudellisesti kannattavaa

Toiminnalliset tavoitteet

- Suomen Yrittäjäopistolla on valtakunnallisesti tunnustettu asema yrittäjäkoulutuksen edistäjänä ja uudistajana vuonna 2012.
- Selvitetään edellytykset muodostaa Yrittäjäopiston korttelista toimitilojen, kustannusten ja markkinoinnin kannalta jäsentynyt ja tehokas sekä omistajuudeltaan yhtenäinen kokonaisuus.

Kuntayhtymä Kaksineuvoinen:

- Kuntayhtymän päätehtävänä on järjestää jäsenkuntiensa (Kauhava, Evijärvi, Lappajärvi) asukkaille kunta- ja palvelurakennemuutostuksesta annetun lain 5 §:n 3. momentin perusteella perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen palvelut.
  - Perusturvan menot muodostavat Kauhavan kaupungin käyttötalousmenoista noin 60 prosenttia.
  - Yhtymä tuottaa kaupungin asettaman rahoituskehyksen puitteissa perusturvan palvelut ja koordinoi erikoissairaanhoidon ja erityishuollon palvelujen käyttöä.
  - Perusturvan järjestämisessä on kiinnitettävä erityistä huomiota tuottavuuden parantamiseen. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota niihin toimintoihin, joissa on vuonna 2010 ollut taloustilaston mukaan selvästi maakunnan keskimääräistä korkeammat kustannukset sekä tukipalveluihin.
  - Kuntayhtymän talouden ja toiminnan kehittymistä seurataan säännöllisellä kuntayhtymän yhtymähallituksen ja johtajan raportoinnilla kaupungille. Kuukausittaiseen käyttöön perustuva tasauslasku on toimitettava kaupungille kohtuullisessa ajassa.
  - Toiminnan kehittämisessä on otettava huomioon valtuuston 20.12.2010 asettamat reunaehdot.
- Reunaehdot
- Perussopimuksen mukaisesti jäsenkunnat yhdessä kuntayhtymän kanssa neuvotellen asettavat rahoituskehykset, joihin kuntayhtymän toiminnan on sopeuduttava. Yhtymä tuottaa palvelut kehyksen perusteella. Ellei rahoitus yhtymän mielestä riitä olevaan toimintaan, yhtymän on osoitettava jäsenkunnille mistä palveluista ja millaisin toiminnan muutoksin menoja on karsittava tai tuloja on lisättävä.
  - Perusturvan nettomenot/asukas eivät saa ylittää ikävakiointi huomioiden maakunnan keskitasoa.
  - Kuntayhtymän laskutus ei saa ylittää jäsenkuntien valtuustojen hyväksymiä kunnittaisia rahoitusosuuksia.
  - Kuntayhtymän raportointia nopeutetaan siten, että ko. kuukauden raportti / tasauslasku ja tuloslaskelma saadaan seuraavan kuukauden 10. päivään mennessä (sama aikataulu ja raportointikäytäntö kuin sairaanhoitopiirillä). Sairaanhoitopiirin tavoin kuntayhtymälle asetetaan omavastuu alijäämän kattamisessa. Syntynyt alijäämä on otettava huomioon tasapainotuseränä yhtymän talousarviossa. Toimintaa on tarvittaessa sopeutettava niin että yhtymän talous pysyy tasapainossa alijäämät kattaen.

Kaupungin tytäryhtiöt (1.1.2012 alkaen)

Suomen Yrittäjäopiston kannatus Oy
 Hueco Oy
 Kauhavan Kaukolämpö Oy
 Kauhavan Vesi Oy
 Kauhavan Vuokra-asunnot Oy
 Asunto Oy Jokihovi
 Tuppiroska Oy (konserni)
 Asunto Oy Tilhentupa 1
 Asunto Oy Tilhentupa 2
 Kiinteistö Oy Sakunkoto
 Kiinteistö Oy Kauhavan Säästökeskus
 Purmojärven Palvelutalo Oy
 Kortesjärven Palkkihalli Oy
 Kortesjärven Hirsihalli Oy
 Kiinteistö Oy Riihi
 Kiinteistö Oy Tietotalo
 Alahärmän Yrityskehitys Oy
 Kauhavan Jäähalli Oy

Osakkuusyhtiöt

Lappavesi Oy
Kiinteistö Oy Ylihärän Liikekeskus VT 19
Härän Ravikatsomo Oy
Asunto Oy Markinpuisto I (Kauhavan Vuokra-asunnot Oy)
Asunto Oy Markinhovi II (Kauhavan Vuokra-asunnot Oy)
Asunto Oy Säästömilli (Kauhavan Vuokra-asunnot Oy)

Kuntayhtymät

Kuntayhtymä Kaksineuvoinen
Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymä
Järviseudun ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä
Etelä-Pohjanmaan liitto

3. Käyttötalousosa

Ulkoisten toimintatuottojen määräksi arvioidaan 11.452.270 euroa, mikä on 2.533.650 euroa (18,1 %) vähemmän kuin vuoden 2011 talousarviossa. Toimintatulojen väheneminen selittyy kuntaliitoksen yhdistymisavustuksen maksatuksen päättymisestä (-2.517.000 euroa). Myyntituottoja on arvioitu kertyvän 6.766.150 euroa, mikä on 3,8 % vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Vähennys johtuu pääasiassa konserniyksiköille myytävien henkilöstöpalvelujen määrän vähenemisestä. Maksutuotoiksi on budjetoitu 830.790 euroa, mikä on 43,3 % enemmän kuin vuonna 2011. Kasvu johtuu mm. Alahärmän Kirkonkylä esioppilaiden päivähoiton siirtymisestä Kuntayhtymä Kaksineuvoiselta kaupungille, 1. ja 2. -luokkalaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan lisääntyneestä käytöstä sekä lomituspalvelumaksujen määrän kasvusta. Tukien ja avustusten määrä pienenee mm. em. yhdistymisavustuksen maksatuksen päättymisestä johtuen 77,7 %:lla ollen 755.970 euroa. Muita toimintatuottajia arvioidaan kertyvän 3.099.370 euroa, mikä on 3,9 % enemmän kuin edellisenä vuotena.

Kaupungin käyttötalouden ulkoiset menot vuodelle 2012 ovat talousarvion mukaan 101.146.000 euroa. Vuoden 2011 tarkistetun talousarvion käyttötalousmenoihin verrattuna vuoden 2012 menot ovat 2.875.450 euroa (2,9 %) suuremmat. Palkkakuluissa on kasvua 918.090 euroa eli 4,6 %. Talousarviossa on palkkojen sopimuskorotuksiin varattu 3 %. Muilta osin palkkakulujen kasvua selittää mm. uusien maankäyttöinsinöörin, kartoittajan ja puutarhurin vakanssien perustaminen. Palvelujen ostoissa on kasvua 1.446.600 euroa (2,3 %) vuoden 2011 tarkistettuun talousarvioon verrattuna. Aineet, tarvikkeet ja tavarat -tiliryhmässä on kasvua 270.960 euroa (7,1 %), mitä selittää mm. arvioitu lämmityskustannusten nousu peräti 183.000 eurolla.

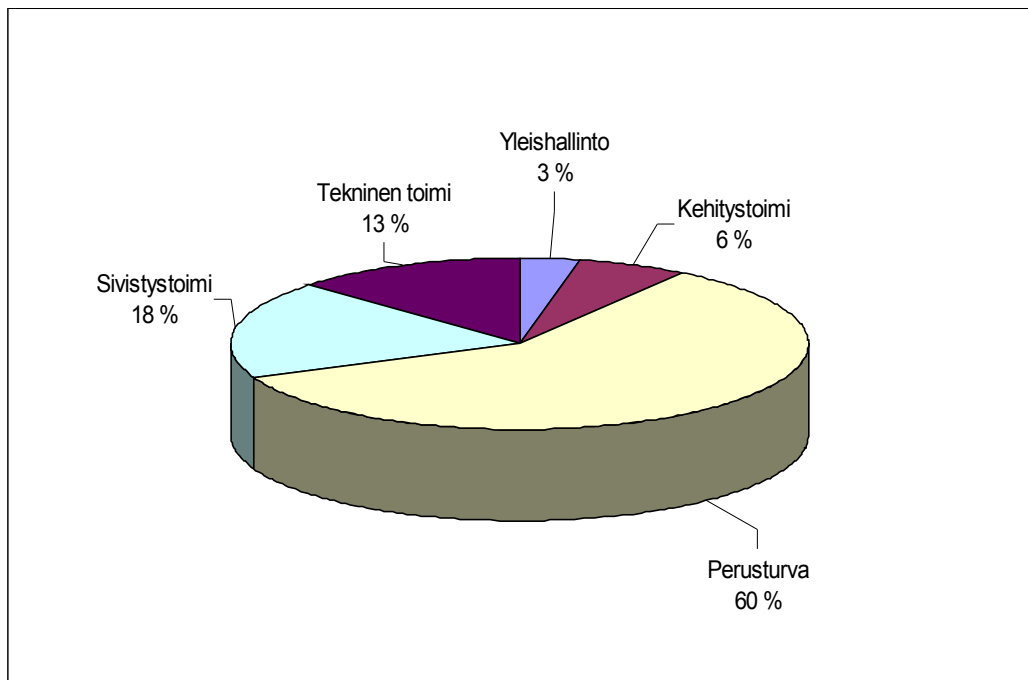
Talousarvio ei kuitenkaan ole sitova tiliryhmätasolla. Toimielimet voivat käyttösuunnitelman hyväksyessään kohdistaa valtuuston myöntämän määrärahan uudelleen parhaaksi katsomallaan tavalla.

Toimintakate eli verorahoituksella katettava osuus on -89.693.730 euroa. Tämä on 54609.100 euroa eli 6,4 % suurempi kuin vuoden 2011 tarkistetussa talousarviossa.

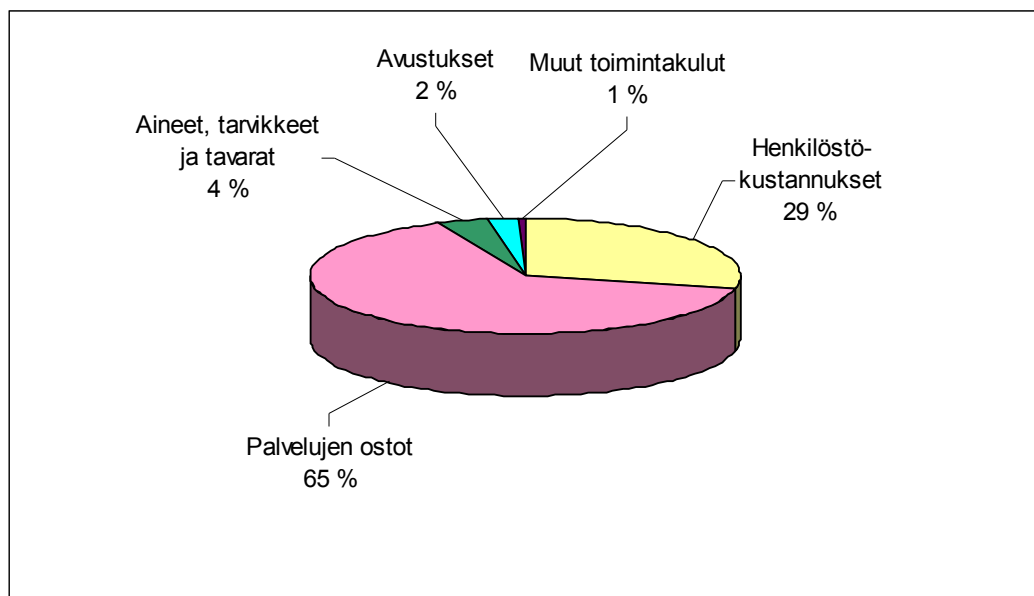
Käyttötalousosa on valtuustoon nähden sitova ulkoisten toimintakulujen ja -tuottojen osalta (käyttötaloustulot ja -menot tehtävittäin). Sisäiset erät on eriteltyä tehtävittäin tavoitteiden yhteydessä. Ne on arvioitu karkeasti johtuen mm. sisäisten vuokrien määräytymisperusteiden ja ohjelmiston käyttöönottoajankohdan siirtymisestä vuoden 2012 puolelle. Myös muilta osin sisäisten erien määräytymisperusteita tulee vuoden 2012 aikana kehittää siten, että vuoden 2013 talousarvio on mahdollista laatia sitovana myös sisäisten erien osalta.

Tuottavuuden parantamiseen kohdistuvat toimenpiteet on koottu erillisesti hyväksytyyn tuottavuusohjelmaan.

Käyttötalousmenot (ilman ylijäämärahaston käyttöä) jakautuvat toimialoittain seuraavasti:

Käyttötalousmenojen menolajeittainen jakautuma on seuraava:

3.1. Tehtäväkohtaiset tavoitteet

Kaupungin strategiaprosessin aikana on määritelty tehtäväkohtaiset, valtuustoon nähden sitovat tavoitteet. Tavoitteet on määritelty tasapainotetun mittariston mukaisesti eli tavoitteissa on huomioitu näkökulmina asiakkuus, prosessit, osaaminen ja taloudellisuus.

Eri toimialojen hallinnolle on asetettu yhteiset tavoitteet. Tehtäväalueista vaaleille, ylijäämärahastoille, perusturvalle, kansalaisopistolle, toisen asteen ammatilliselle koulutukselle, ammattikorkeakoululle, sekä palo- ja pelastustoimelle ei ole asetettu toiminnallisia tavoitteita, koska niiden järjestämisvastuu on vaaleja ja ylijäämärahastojen käyttöä lukuun ottamatta kaupungin ulkopuolisella toimijalla. Perusturvan tehtäväalueelle kuuluvan Kuntayhtymä Kaksineuvoisen osalta tavoitteet löytyvät luvusta 3.5. Konsernin tavoitteet.

Toimielin:		
Hallinto- ja palveluorganisaatio		
Tehtäväalue:		
Kaupungin hallinto- ja palveluorganisaatioon kuuluvat kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus, lautakunnat, johtokunnat ja jaostot. Organisaatioon kuuluvat myös toimielinten päätöksiä valmistelevat, esittelevät ja täytäntöönpanosta vastaavat viranhaltijat sekä muu palvelutuotantohenkilöstö.		
Tehtäväalueen tarkoitus:		
Hallinto-organisaatio vastaa demokraattisen päätöksentekojärjestelmän toimivuudesta sekä kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistämisestä. Hallinto-organisaatio vastaa myös kaupungin strategisesta suunnittelusta ja strategian toimeenpanosta. Paitsi omasta hallinnostaan toimielimet henkilöstöineen vastaavat myös palvelutuotannosta ja/tai edellytysten luonnista sille sekä palvelujen saatavuuden turvaamisesta.		
Tehtäväalueen tilivelvollinen viranhaltija:		
-		
Tavoitteet		
Asiakkuus-näkökulma		
Tavoite: Kuntalaisten ajallaan saama asiantunteva palvelu.	Mittari: Asiakkailta saatu palaute.	Tavoitetaso ja toimenpiteet : Tyytyväinen asiakas. Toimenpide: epäkohdat korjataan.
Prosessi-näkökulma		
Tavoite: Päätöksentekojärjestelmän toimivuus sekä valmistelun ja päätöksenteon jatkuva vuorovaikutus.	Mittari: Toimielinten ja tilivelvollisten viranhaltijoiden itsearviointi, asteikolla 1-5.	Tavoitetaso ja toimenpiteet: Tavoitetaso, 3 Tehdään arviointi valtuustokausittain.
Osaaminen-näkökulma		
Tavoite: Motivoitunut ja palvelukykyinen henkilöstö (tieto, taito ja tahto)	Mittari: Suoritettavat henkilöstökyselyt: Sairauspoissaolot	Tavoitetaso ja toimenpiteet: Toteutetaan vuorovuosittain kolmella (3) eri kyselyllä. Aktiivisen aikaisen puuttumisen mallin mukaisten poissaolojen seuranta
Talous-näkökulma		
Tavoite: Hallinto- ja palvelujärjestelmän tuottavuuden parantaminen	Mittari: Toimintakate ilman yhdistymisavustusta	Tavoitetaso ja toimenpiteet: Toimielinten määrärahakehitys on kuntaliitossopimuksen säästötavoitteen suuntaisen.

Tehtäväalue: Vaalit

Talous	TP 2010	TA+ muutokset 2011	TA 2012
Toimintatulot , ulkoiset		25.500	51.330
Toimintamenot, ulkoiset	54	26.700	103.980
Toimintakate, ulkoinen	-54	-1.260	-52.650
Toimintatulot, sisäiset + ulkoiset		25.500	51.330
Toimintamenot, sisäiset + ulkoiset	54	26.700	103.980
Toimintakate	-54	-1.260	-52.650

Perustelut ja informatiiviset tiedot

Tehtäväalueelle on varattu määräraha presidentinvaalien ja kunnallisvaalien toimittamiseen. Tehtäväalueelle on budjetoitu vaalien toimittamiseen osallistuvien henkilöiden varsinaisen työajan ulkopuolella tehtävän työajan palkkamenot sekä vaaleista maksettavat erilliskorvaukset. Vaalitoimitsijoiden sekä keskusvaalilautakunnan sihteerin varsinaiset palkat on budjetoitu ao. henkilöiden normaaleille palkkamenokohdille. Näin on varmistettu, että palkat budjetoidaan vain yhteen kertaan. Vaalien jälkeen vaaleihin käytetyn työajan palkkamenot siirretään sisäisenä tai ulkoisena eränä vaalien kustannukseksi, jotta vaalien toimittamisen todelliset kustannukset saadaan selville.

Toimintatuloksi on budjetoitu oikeusministeriön korvaus presidentinvaalien toimittamisesta.

Toimielin:		
Tarkastuslautakunta		
Tehtäväalue:		
Tarkastuslautakunta		
Tehtäväalueen tarkoitus:		
Lautakunta seuraa, arvioi ja antaa palautetta valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta kuntakonsernissa.		
Tehtäväalueen tilivelvollinen viranhaltija:		
Sivistystoimen hallintopäällikkö		
Tavoitteet		
Asiakkuus-näkökulma		
Tavoite: Tuottaa valtuustolle riittävät tiedot toiminnan kehittämiseksi arvioinnin pohjalta.	Mittari: Tyytyväisyysmittaus (valtuuston puheenjohtajisto ja valtuustoryhmien puheenjohtajat), asteikko 1-5	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Tavoitetaso 3. Tehdään kysely
Prosessi-näkökulma		
Tavoite: Vaikuttava, valtuuston kuntakonsernille asettamien tavoitteiden arviointi.	Mittari: Itsearviointi vuosittain, asteikko 1-5	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Raportoinnin taso on hyvä, 4 Tehdään kysely Laaditaan arviointikertomus, 1 kpl/vuosi
Osaaminen-näkökulma		
Tavoite: Toiminta-alueen tunteva lautakunta, auktorisoitu tilintarkastaja.	Mittari: Itsearviointi vuosittain, asteikko 1-5 Jhtt-tutkinto	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Tavoitetaso 4 Järjestetään perehdytystä Tehdään kysely Kaikki tarkastuspäivät Jhtt:n toimesta.
Talous-näkökulma		
Tavoite: Sisäisellä valvonnalla varmistetaan kaupungin toiminnan laillisuus ja resurssien tehokas käyttö.	Mittari: Osavuosikatsaukset Tilinpäätös	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: 2 kpl / vuosi "Puhdas" tilintarkastuskertomus Arviointi ja toimenpiteet

Talous	TP 2010	TA + muutokset 2011	TA 2012
Toimintatulot, ulkoiset			
Toimintamenot, ulkoiset	23.691	53.100	55.020
Toimintakate, ulkoinen	-23.691	-53.100	-55.020
Toimintatulot, sisäiset + ulkoiset			
Toimintamenot, sisäiset + ulkoiset	25.228	54.380	56.360
Toimintakate	-25.228	-54.380	-56.360

Perustelut ja informatiiviset tiedot

Tarkastuslautakunta -tehtäväalue sisältää osatehtävät: tilintarkastus ja sisäinen valvonta.

Tilintarkastus -osioon on varattu määrärahat ulkoisen tarkastuksen eli auktorisoidun tilintarkastusyhteisön tarkastuksen resursointiin sekä tarkastuslautakunnan menoihin. Sisäinen valvonta -osioon on varattu mm. palkkamääräraha tarkastuslautakunnan esittelijänä ja pöytäkirjanpitäjänä toimivalle hallintopäällikölle. Hallintopäällikön työpanoksesta ja henkilöstömenoista noin 40 % on varattu em. tarkastuslautakunnan tehtäviin sekä sisäiseen tarkastukseen. Sisäinen tarkastus on, toisin kuin ulkoinen tarkastus, operatiivisen johdon alaista toimintaa.

Toimielin: Kaupunginhallitus		
Tehtäväalue: Hallinto ja talous		
Tehtäväalueen tarkoitus: Hallinto- ja talouspalvelujen tarkoituksena on turvata toiminnalliset ja taloudelliset edellytykset kaupungin kehittymiselle vastaamalla kaupungin toiminnan kokonaisvaltaisesta ja resursseihin suhteutetusta ohjauksesta. Edelleen tehtäväalueella tuotetaan hallinto- ja viranomaispalveluina kunnan sisäiset ja kuntakonsernin yhteiset yleishallinnon, taloushallinnon, henkilöstöhallinnon ja tietohallinnon palvelut.		
Tehtäväalueen tilivelvollinen viranhaltija: Kaupunginjohtaja		
Kehitysnäkymät: <ul style="list-style-type: none"> - Talouden taantuma vaikuttaa tehtäväalueella sekä resursseja vähentävästi että työtä lisäävästi. - Taloushallinnon sähköistäminen toteutetaan vuodesta 2009 alkaen. - Henkilökunnan ikääntyminen. - Hallinto ja talous saadaan toimimaan linjakkaasti ja sujuvasti koko organisaatiossa. 		
Kriittiset menestystekijät: <ul style="list-style-type: none"> - Päätöksenteko pohjautuu koko kaupungin parhaaseen ja hyvään valmisteluun. - Osaava henkilökunta, toimivat tietojärjestelmät. 		
Tavoitteet		
Asiakkuus-näkökulma		
Tavoite: Päätöksenteko on nopeaa ja tasapuolista. Konserniyhtiöille tarjottavat palvelut ovat laadukkaita ja hinnaltaan kilpailukykyisiä	Mittari: Kulunut aika päivinä Asiakastyytyväisyys Palvelun hinta	Tavoitetaso ja toimenpiteet: Käsittelyssä ei ole kuntalaisten asioita, jotka ovat tulleet vireille yli 3 kk aikaisemmin. Kilpailukykyinen yksityisen sektorin kanssa. Toimenpide: Prosessien sähköistäminen
Prosessi-näkökulma		
Tavoite: Hallinnon ja talouden prosessit ovat tehokkaita.	Mittari: Täytäntöönpanon ajantasaisuus Raportoinnin ajantasaisuus	Tavoitetaso ja toimenpiteet: Täytäntöönpanot tehty lainvoimaisuus ym. seikat huomioiden 5 päivän sisällä. Kirjanpito valmis seuraavan kuukauden 10. päivään mennessä. Toimenpiteet: prosessit käydään läpi ja virtaviivaistetaan.
Osaaminen-näkökulma		
Tavoite: Tietotekniikkaosaamisen lisääminen Merkittäviä osaamispuutteita ei ole.	Mittari: Tukipalvelun käyttö	Tavoitetaso ja toimenpiteet: Ulkoisia tukipalveluja ei käytetä perusosaamisen piiriin kuuluvissa asioissa. Esimiehet arvioivat osaamispuutteet; Henkilöstön koulutus
Talous-näkökulma		
Tavoite: Hallinto- ja talouspalvelut tuotetaan kustannustehokkaasti.	Mittari: Sisäinen hinta Ulkoisen hinta	Tavoitetaso ja toimenpiteet: Hinnat kilpailukykyiset. Prosessien sähköistäminen, ohjelmistojen täysi hyväksikäyttö.

Talous	TP 2010	TA+ muutokset 2011	TA 2012
Toimintatulot , ulkoiset	2.870.700	2.784.300	369.910
Toimintamenot, ulkoiset	2.891.648	3.311.850	3.177.410
Toimintakate, ulkoinen	-20.948	-527.550	-2.807.500
Toimintatulot, sisäiset + ulkoiset	3.012.312	2.959.310	545.830
Toimintamenot, sisäiset + ulkoiset	3.033.447	3.463.200	3.339.390
Toimintakate	-21.135	-503.890	-2.793.560

Perustelut ja informatiiviset tiedot

Hallinto ja talous -tehtäväalue sisältää seuraavat osatehtävät: Kaupunginvaltuusto, -hallitus, Hallinto, Talous, Henkilöstöhallinto, Tietohallinto ja Muu yleishallinto. Edelleen osatehtävät sisältävät mm kaupunginhallituksen käyttövarat, yleishallinnon ja asukaslautakuntien myöntämät avustukset yhteisöille (43.600 euroa), eri yhteisöjen jäsenmaksut (mm Kuntaliitto ja Kunnallinen työmarkkinalaitos) sekä EP:n liiton kuntamaksuosuuden. Velvoitetyöllistämiseen on varattu 92.000 euron määräraha sekä siihen liittyvä 50.000 euron työllistämistukituloarvio. Tehtäväalueeseen sisältyy myös 100.000 euron nettomääräraha strategiaan hankkeisiin, mm. osayleiskaava- ja palveluverkkoselvityksen laatimiseen. Määrärahan käyttö vaatii kaupunginhallituksen erillisen päätöksen.

Henkilöstöä koskevat tiedot sekä Hallinto ja talous -tehtäväalueen että koko kaupungin osalta löytyvät Henkilöstösuunnitelmasta.

Tehtäväalue: Ylijäämärahastot

Talous	TP 2010	TA+ muutokset 2011	TA 2012
Toimintatulot , ulkoiset	311.207	297.000	
Toimintamenot, ulkoiset	672.651	563.500	99.100
Toimintakate, ulkoinen	-361.444	-266.500	-99.100
Rahaston muutos	361.848	266.500	99.100
Toimintatulot, sisäiset + ulkoiset	311.207	297.000	
Toimintamenot, sisäiset + ulkoiset	673.055	563.500	99.100
Toimintakate	361.848	266.500	-99.100

Perustelut ja informatiiviset tiedot

Ylijäämärahastot -tehtäväalueelle on osoitettu talousarviossa 99.100 euron määräraha. Tästä 50.000 euroa on osoitettu Purmojärven kunnostushankkeelle Korteesjärven ylijäämärahastosta. Ylihärmän ylijäämärahastosta käytettäväksi on osoitettu 49.100 euroa, josta 20.000 euroa asukaslautakunnan päättämiin avustuksiin ja loput kaupunginhallituksen päätöksellä kohdennettavaksi. Ylijäämärahastoja puretaan tehtäväalueen nettokäyttöä vastaavasti, joten sen käytöllä ei ole vaikutusta tilikauden yli-/alijäämään.

Toimielin: Kaupunginhallitus, elinkeino- ja maaseutujaosto		
Tehtäväalue: Elinkeinotoimi ja kehittäminen		
Tehtäväalueen tarkoitus: Kehityskeskus tarjoaa laadukkaita yrityspalveluita, rakentaa yhteyksiä, edistää kansainvälisyyttä ja kasvat- taa kaupungin ja alueen osaamista tulevaisuuteen suuntautuvalla toimintatavalla.		
Tehtäväalueen tilivelvollinen viranhaltija: Kehitysjohdaja		
Kehitysnäkymät: Epävakaan globaalin talouden vaikutukset näkyvät myös Kauhavalla. Suhdanteiden ja talouden vaihtelut luovat haasteen yritysten toimintaedellytyksille. Työvoiman saatavuutta ja toisaalta mahdollisia lomautuksia on vaikea ennustaa kovin pitkälle tulevaisuuteen. Yritysten toimintaedellytysten turvaaminen tulee olemaan kehittämis- ja elinkeinotoimen keskeinen painopistealue. Markkinoinnissa keskitytään vahvistamaan kaupungin positiivista kuvaa, mutta markkinoinnin lisäksi kehitys vaatii myös konkreettisia rakenteellisia toimenpiteitä. Asukasluvun kasvu tulee olemaan erityinen haaste koko kaupungin toiminnalle.		
Kriittiset menestystekijät: Henkilöstön riittävät osaamis- ja kehittämisresurssit, tasapainoinen talous, toimivat peruspalvelut, yritystoi- mintaa tukeva asiantuntijaverkostot, positiivinen ja osallistuva kehittämissilmapiiri sekä yhteistoiminta mui- den hallintokuntien kanssa. Kehittämistä ei tapahdu ilman konkreettisia tekoja.		
Tavoitteet		
Asiakkuus- ja prosessinäkökulma		
Tavoite: Elinkeinotoiminnan palvelujen saavutettavuus, asiantuntevuus ja tarvestaavuus	Mittarit: Yrityskontaktien lukumäärä Asiakastyytyväisyys (asiakkuusnäkökulma)	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Yrityskäyntejä 44 kpl Yrityskontakteja 100 yritystä. Asiakastyytyväisyystaso 3, (Tehdään asiakastyytyväisyysmittaus, asteikko 1-5)
Prosessi-näkökulma		
Tavoite: Nopea ja joustava päätöksenteko	Mittari: Viranhaltijapäätökset	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Hallintosäännön mukaisesti
Osaaminen-näkökulma		
Tavoite: Säännöllinen yhteydenpito kehittämis- ja viranomaisorganisaatioihin.	Mittari: Sidosryhmätapaamisia (ELY, TE-tsto, Finnvera, Aisa- pari, ProAgria ...)	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: 44 tapaamista Kehityskeskuksen henkilöstön ajantasalla pysyminen Taloudellinen visiointi, väestömäärän ja työllisyyden sekä työpaikkojen kehittymisen seuranta ja arviointi.
Talous-näkökulma		
Tavoite: Kehitystoimeen panostus tuottaa tulosta	Mittari: Työvoimaviraston työllisyystilasto Tilastokeskuksen tilasto	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Työpaikkaomavaraisuus yli 100 % Työttömyys % alle maakunnan keskitason Positiivinen väestökehitys.

Talous	TP 2010	TA+ muutokset 2011	TA 2012
Toimintatulot , ulkoiset	11.062		37.000
Toimintamenot, ulkoiset	425.720	504.910	693.460
Toimintakate, ulkoinen	-414.658	-504.910	-656.460
Toimintatulot, sisäiset + ulkoiset	11.062		37.000
Toimintamenot, sisäiset + ulkoiset	425.992	509.660	693.460
Toimintakate	-414.930	-509.660	-656.460

Perustelut ja informatiiviset tiedot

Vuoden 2012 talousarviossa on panostettu merkittävästi kaupungin kehittämiseen ja kuntamarkkinointiin.

Yritysten palvelut

Kehityskeskus jatkaa vuonna 2012 elinkeinotoimen palveluita ja yritystoiminnan neuvontaa entiseen tapaan. Yritysten sijoittumismahdollisuuksia pyritään edistämään teollisuustonttien markkinoinnilla ja ottamalla käyttöön kaupungin kotisivuilla Seamkin hankkeen kautta vastikkeetta saatu Toimitilatori -työkalu vapaiden toimiltilojen markkinointiin.

Parantaakseen yritysten toiminta- ja sijoittumisedellytyksiä, Kehityskeskus on solminut ensi vuodelle yhteistyösopimukset Suomen Yrittäjäopiston ja Uusyrityskeskus Neuvoa-antavan kanssa. Yhteistyösopimusten tavoitteena on asiantuntijapalveluiden saatavuutta parantamalla tukea uusien yritysten perustamista ja kehittää alueen yritysten toimintakykyä.

Vuonna 2012 Kehityskeskuksella on käytössään kaupungin kotisivuilla Yritystulkki-ohjelmisto. Yritystulkista löytyy kaikki yrittämiseen liittyvä perustieto: oppaat, työkirjat ja laskentaohjelmat yrityksen suunnitteluun, rahoitukseen, perustamiseen sekä talouden ja markkinoinnin omatoimiseen hoitamiseen. Lisäksi Yritystulkki sisältää kattavan lomakkeiston yrittäjän arjen avuksi. Sitä voivat maksuttomasti käyttää kaikki kauhavalaiset yritykset ja muut organisaatiot..

Vuonna 2012 on tarkoitus käynnistää yhteistyö Aunuksen alueen kehittämisorganisaation (INTRA-säätiö) ja Kauhavan kaupungin sekä muutaman yrityksen välillä. Yhteistyön tavoitteena on mm. työvoiman saatavuuden selvitykseen, hankintaan ja rekrytointiin liittyvät asiat.

Hanketoiminta

Hanketoiminnan budjetti 381 000 € koostuu Seinäjoen kaupunkiseudun yhteistyön kautta tulevista hankkeista (139 600 €), Frami Oy:n hallinnoimasta Uuden Kauhavan Innovaatioympäristön kehittäminen hankkeesta (23 400 €), Epanet professuurista (15 000 €), Etelä-Pohjanmaan Matkailu Oy:n jäsenmaksusta (31 200 €) sekä pienemmistä Tampereen ja Vaasan yliopistojen sekä ELY-Keskuksen hankkeista. Hankesummasta kohdentuu Aisapari Ry:lle jäsenmaksuna 71 000 €. Tuleville Aisaparin hankkeille on budjetoitu 30 000 €. Lisäksi budjetoidaan kaupungin mahdollisiin tuleviin kansallisiin ja EU-hankkeisiin 50 000 €.

Markkinointiviestintä

Kaupunkimarkkinointia toteutetaan vuonna 2012 elinkeinopolitiikan osana, jonka tavoitteena on tuoda kaupunkia esille ja luoda positiivista mielikuvaa paikkakunnasta. Positiivisella mielikuvalla pyritään vaikuttamaan asukkaiden ja yritysten sijoittumiseen alueelle.

Kaupunkimarkkinointiin liittyy olennaisena osana myös matkailumarkkinointi, jonka tavoitteena on markkinoida Kauhavaa matkailu- ja tapahtumakaupunkina.

Kaupunkimarkkinointia toteutetaan eri tapahtumien avulla, mainonnan eri keinoin sekä osallistumalla Seinäjoen kaupunkiseudun KOMIA-yhteismarkkinointiin 15.000 eurolla ja tekemällä yhteistyötä eri tahojen, kuten Etelä-Pohjanmaan Matkailu Oy:n kanssa.

Kaupunkimarkkinoinnin kohderyhmiä ovat erityisesti lapsiperheet sekä paluumuuttajat, työn perässä muuttajat, alueella työskentelevät työperäiset maahanmuuttajat, matkailijat, lähiseudun asukkaat ja yritykset.

Maahanmuutto

Budjettiin sisältyy 27.000 euroa maahanmuuttokoordinaattorin palkkaamiseen. Palkkaamisen edellytyksenä on, että siitä aiheutuvat kustannukset saadaan täysimääräisesti takaisin valtion maksaman alkukartoituskorvauksen muodossa.

Toimielin: Kaupunginhallitus, elinkeino- ja maaseutujaosto		
Tehtäväalue: Maaseutu- ja lomatoimi		
Tehtäväalueen tarkoitus: Maaseutulautakunnan yleisenä tehtävänä on hoitaa paikallisen maataloushallinnon tehtävät sen mukaan kuin maaseutuelinkeinojen hallinnosta kunnissa annetussa laissa (1558/91) on määrätty. Maaseututoimen tehtävänä on luoda edellytyksiä kaupungin haja-asutusalueen elinkelpoisuudelle huolehtimalla maatilatalouden, maaseutuelinkeinojen, maaseudun yleisten elinolosuhteiden kehittämistä ja ohjauksesta. Lomatoimen tehtävänä on turvata maatalousyrittäjille mahdollisuus pitää 26 päivää vuosilomaa ja saada tarvittaessa sijaisapua ja maksullista lomittaja-apua 120 tuntia. Tarkoitus toteutetaan antamalla maatalousyrittäjille kaupungin järjestämä maatalouslomittaja tai korvaamalla hänelle hänen itse järjestämästään lomituksista aiheutuneet kustannukset. Turkistuottajien lomituspalveluihin kuuluvat maksuton vuosiloma, joka annetaan kokonaisina päivinä, sekä maksullinen lisävapaa, joka annetaan tunteina. Lisävapaasta perittävä maksu tarkistetaan vuosittain työntekijän eläkelain 96 §:n 1 momentissa tarkoitetulla palkkakertoimella. Maatalousyrittäjällä ja turkistuottajalla on oikeus valita lomituksen järjestämistapa.		
Tehtäväalueen tilivelvollinen viranhaltija: Kehitysjohdaja		
Kehitysnäkymät: Maaseutuhallinnon osalta laki maaseutuhallinnon järjestämisestä on tullut voimaan 1.4.2010 ja lain edellyttämien vähintään 800 tilan ja 5 työntekijän yhteistoiminta-alueen on aloitettava toimintansa viimeistään 1.1.2013. Lappajärven ja Evijärven kunnan tehtyä keväällä 2011 päätökset liittyä Kauhavan yksikköön on aloitettava valmistelut toiminnan ja puitteiden rakentamiseksi sellaiseksi, että toiminnan käynnistäminen laajennetulla alueella on vuoden 2013 alusta mahdollista. Molemmista kunnista nykyisten päätoimisten viranhaltijoiden tuloa ja sen mukaista toimintaa aletaan suunnitella heti kun sopimukset saadaan kuntien välillä allekirjoitettua. Tiloja nyt Kauhavalla 1012 ja Evijärvellä tällä hetkellä 156 sekä Lappajärvellä 191 tilaa eli yhteensä 1359 tilaa, tilojen vuosittainen väheneminen 2,1 -2,5 % luokkaa (2012 noin -29 tilaa) Lomatoimi: Yrityskohtaisten palvelusuunnitelmien laatiminen Uuden teknologian hyödyntäminen lomittajien työsuojelussa ja hallinnon työn organisoinnissa.		
Kriittisen menestystekijät: Henkilöstö ja sen osaaminen, talous, maaseutuviraston tavoiteaikataulu, palvelukyky sekä yhteistyötaidot uuden alueen toiminnan alkuun saattamiseksi. Lomituspalvelujen toteutuksessa vahvat paikallisuuden perinteet – ensin kuntakohtaiset – sitten paikallisyksikkökohtaiset		
Tavoitteet		
Asiakkuus-näkökulma		
Tavoite: Maaseututoimi: Järjestetään maatalousyrittäjien palvelut lainmuokaisina kattavasti ja tasapuolisesti ja sivupisteiden kautta myös lähellä. Suunnitellaan huolella laajentuvan alueen toiminta uusien asiakkaiden sopeuttamiseksi toimintapaamme.	Mittari: Maaseutu- ja lomatoimen asiakaskysely sähköisesti, joiden pohjalta palveluita voidaan kehittää. Aloitetaan heti vuoden alusta viranomaistoiminnan suunnittelemiseksi yhteiset palaverit.	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Tavoitellaan hyvää tasoa. Mittaus asteikolla 1 -5, ja hyväksi katsotaan arvosana 3. Vähintään neljä palaveria, joissa valmistellaan vuonna 2013 alkava toiminta ja tiedotetaan uusia asiakkaita kyseisestä toiminnasta.

<p>Lomatoimi: Palvelujen järjestäminen asiakkaille: Vuosilomat järjestetään lomavuoden aikana</p> <p>Sijaisapupyynnöt pystytään toteuttamaan. Kannustetaan yrittäjiä käyttämään tuettua maksullista lomittaja-apua</p> <p>Palvelujen asiakaslähtöinen toteuttaminen Palvelusuunnitelmat tehdään suunnitelman mukaan</p>	<p>Siirtyviä vuosilomapäiviä enintään 10 %</p> <p>Ks. asiakkuus kohta</p> <p>Tuettua maksullista lomitusta järjestetään keskimäärin enemmän kuin vuonna 2011</p> <p>Vuodelle 2012 suunnitellut 99 palvelusuunnitelmaa on tehtynä 31.12. mennessä.</p>	
Prosessi-näkökulma		
<p>Tavoite: Maaseututoimi: Jokainen asiakas saa tarvitsemansa maaseututoimen palvelut ja tuet maksetaan ajallaan. Prosessi hoidetaan Maavin kanssa pilottina tehtävä sopimuksen edellyttämällä tavalla.</p> <p>Lomatoimi: Asiakaspalautekyselyn tulokset Asiakkaat ovat tyytyväisiä lomittajien ammattitaitoon vuosiloma- ja sijaisapulomituksissa</p> <p>Asiakkaat ovat tyytyväisiä paikallisyksikön asiakaspalveluun, tavoitettavuuteen, tiedonsaannin riittävyyteen sekä sijaisapujen ja vuosilomien toteuttamiseen</p>	<p>Mittari: Maksajavirastosopimus Maaseutuviraston asettama tavoiteaikataulu.</p> <p>Arviointi asteikolla 5-1</p> <p>Ammattitaito vuosilomalomituksessa ja sijaisapulomituksessa. Hyväksi katsotaan 3, tavoitteena 4.</p> <p>Asiakaspalvelu, tavoitettavuus ja tiedonsaannin riittävyys, sijaisapujen ja vuosilomien toteutuminen Hyväksi katsotaan 3, tavoitteena 4.</p>	<p>Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Tehdään vuodelle 2013 laajennetun maaseutuhallintoyksikön maksajavirastosopimus, jossa maksatusprosessi tarkoin kuvattu ja tehtävät jaettu lain edellytyksin todettu.</p>
Osaaminen-näkökulma		
<p>Tavoite: Maaseututoimi: Ammattitaitoinen henkilöstö</p> <p>Lomatoimi: Ammattitaitoista ja työhönsä sitoutunutta lomitushenkilöstöä on riittävästi Huolehditaan lomittajien ammattitaidon ylläpitämisestä</p>	<p>Mittari: Tarvittava koulutus jatkuvasti muuttuviin tehtäviin.</p> <p>Lomittajien koulutus on suunnitelmallista</p>	<p>Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Kaikista selvästi muutoksia aiheuttavista ohjeista koulutetaan työntekijöitä. Pidetään palavereja toiminnan suunnittelemiseksi laajennetussa maaseutuhallintoyksikössä.</p>

Tilakohtainen perehdytys perustuu suunnitelmaan ja sen toteutumista seurataan Henkilöstön työhyvinvointia ja työssä jaksamista parannetaan. Pitkittyvissä ja usein toistuvissa sairauspoissaoloissa työnantaja ja työntekijä käyvät keskustelun poissaolosten vähentämiskeinoista	Perehdytykset on toteutettu suunnitelmallisesti Sairauspoissaolo% on alle vuoden 2011 tason	
--	--	--

Talous-näkökulma

Tavoite: Maaseututoimi: Tukihakemusten tehokas käsittely. Lomatoimi: Lomituspalvelujen järjestäminen Paikallisyksikkö järjestää lomituspalvelut tarkoituksenmukaisesti ja taloudellisesti Sähköisten palvelujen hyödyntäminen -lomitusnetin hyödyntämistä asiakaspalvelussa lisätään -lomittajien lomitusnetin käyttöä lisätään	Mittari: Tuen hakijoiden lukumäärä/henkilötyövuosi. Paikallisyksikön kotieläinyksikköä kohti laskettu keskimääräinen lomitusai-ka poikkeaa valtakunnallisesta keskiarvosta enintään + 10 %. Lomituspäivän nettohinta ilman matkakustannusta poikkeaa valtakunnallisesta keskiarvosta enintään +10 % Vähintään 20 % asiakkaita on tehnyt vuosilomahakemuksen Lomitusnetissä. Vähintään 20 % lomittajista käyttää	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Vähintään 215 hakijaa / henkilötyövuosi.
---	---	--

Talous	TP 2010	TA + muutokset 2011	TA 2012
Toimintatulot, ulkoiset	4.823.235	5.086.670	5.141.340
Toimintamenot, ulkoiset	4.977.895	5.265.010	5.330.370
Toimintakate, ulkoinen	-154.660	-178.340	-189.030
Toimintatulot, sisäiset ja ulkoiset	4.823.235	5.086.670	5.141.340
Toimintamenot, sisäiset ja ulkoiset	5.031.812	5.316.370	5.383.420
Toimintakate	-208.577	-229.700	-242.080

Perustelut ja informatiiviset tiedot / Maaseututoimi

Talousarvio on pyritty ohjeen mukaan pitämään mahdollisimman maltillisella tasolla.

Viranomaistoiminta

Maaseutuhallinnon osalta laki maaseutuhallinnon järjestämisestä on tullut voimaan 1.4.2010 ja lain edellyttämien vähintään 800 tilan ja 5 työntekijän yhteistoiminta-alueen on aloitettava toimintansa viimeistään 1.1.2013. Lappajärven ja Evijärven kunnat ovat tehneet keväällä 2011 päätökset liittyä Kauhavan yksikköön. Tämä edellyttää toiminnan ja puitteiden rakentamiseksi sellaiseksi, jotta toiminnan käynnistäminen laajennetulla alueella on vuoden 2013 alusta mahdollista. Molemmista kunnista siirtyy Kauhavan kaupungin palvelukseen päätoiminen viranhaltija. Vuoden 2011 lopussa tiloja on Kauhavalla 1012 ja Evijärvellä 156 sekä Lappajärvellä 191 eli yhteensä 1359 tilaa, tilojen vuosittainen väheneminen on 2,1 -2,5 % luokkaa (2012 noin -29 tilaa).

Nykyisen toiminnan laajentaminen vuonna 2013 on aloitettava toimitilojen kaluston ja muiden tarpeellisten oheislaitteiden hankinnalla jo vuoden 2012 lopulla (n 4000 €).

Tehtäväalueelle on varattu opistotasaisen harjoittelijan palkkaan 6000 €. Harjoittelijaa tarvitaan osaksi korvaamaan osa-aikaeläkkeelle jäänyttä henkilöä. Toinen peruste kyseisen palkkakulun jättämiselle on resursien riittäminen jatkossakin myös kehittämistoimintaan, jota alueen laajenemistyökin on.

Neuvonta ja hanketoiminta

Jo sitouduttuihin ja Seinäjoen seutukunnan esittämiin maa- ja metsätalouden hankkeisiin on varattu noin 14.000 euroa. Lomatoimen osalta on myös käydään Melan kanssa keskusteluja toiminnan kehittämiseen tähtäävästä hankkeesta. Varauksena uusiin mahdollisiin hankkeisiin 15 500 €. Tehtäväalueelle on budjetoitu myös Kauhavan kaupungin hallinnoima Osaamista ja hyvinvointia turkistiloille -hanke.

Lisäksi tehtäväalueelle on varattu rahaa asiakkaiden koulutustilaisuuksissa tarvittaviin asiantuntijoihin, tilusjakojen edistämiseen, perusojituksen käynnistämisen tukemiseen ilmoitusten maksamisella ja tarvittavaan ulkopuoliseen asiantuntija apuun hukkakauran torjunnassa lähinnä suunnitelmien teossa sekä mahdollisten satovahinkojen arvioimiseen muuna kuin viranhaltijan työnä.

Perustelut ja informatiiviset tiedot / Lomatoimi**Lomatoimen hallinto**

Paikallisyksikön hallintomenot korvataan valtion talousarvioon varatun kiinteän määrärahan rajoissa laskennallisin perustein. Vuosittain varattu valtion määräraha jaetaan paikallisyksikölle sen alueella kaksi vuotta taaksepäin lomitettujen päivien määrän suhteessa. Vuonna 2010 lomitettuja päiviä on ollut 23 652 päivää.

Turkistuottajien lomituspalveluiden järjestämisestä hallintokustannuksiin maksettava korvaus määräytyy niiden paikallisyksikön toimialueella toimivien turkistuottajien määrän perusteella, joille on päätetty myöntää lomituspalveluja vuonna 2012 ennen 1. huhtikuuta tehdyllä päätöksellä. Talousarviossa on arvioitu tuloja tulevan turkistarhauksesta hallintoon 20.000 €.

Hallintohenkilöitä on töissä 6 (5,1 henkilötyövuotta) ja ajalla 1.1.-30.4.2012 työllistämistuella palkattu toimistovirkailija.

Palvelusuunnitelmien tekeminen on tullut pakolliseksi vuosilomaan oikeutetuilla tiloilla vuoden 2011 alusta voimaan tulleen lomituspalvelulain muutoksen seurauksena. Paikallisyksikköjen on huolehdittava siitä, että palvelusuunnitelmat on tehty lomalin mukaisesti viimeistään 31.12.2013. Näistä suunnitelmista aiheutuvat matkat merkitään hallintoon kohtaan laskutettavat matkat, mutta ne ovat valtionkorvaukseen oikeuttavia ja siirretään lomituksen menoksi.

Melan hallintorahan tulee riittää hallinnon kustannuksiin. Tavoite toteutuu hyvin todennäköisesti.

Maatalouslomitus

Lomituskustannukset korvataan kokonaan valtion varoista. Mela maksaa kuukausittain ennakkoa ja lopullinen tilitys on tehtävä varainhoitovuotta seuraavan huhtikuun loppuun mennessä.

Suurin muutos talousarviossa edelliseen vuoteen verrattuna on se, että kaikki lähisukulaisia koskevat poikkeamat on poistettu työehtosopimuksesta 1.8.2011 alkaen. Tämä tulee lisäämään palkkakuluja.

Turkistarhaus

Turkistuottajien lomituspäätös (1264/2009) 43 §:n mukaan vuonna 2012 lomituskustannuksiin maksettavan ennakon suuruus määräytyy niiden paikallisyksikön toimialueella toimivien turkistuottajien määrän perusteella, joille on päätetty myöntää lomituspäätöksiä vuonna 2012 ennen 1. huhtikuuta 2012 tehdyllä päätöksellä, sekä sen perusteella, minkä suuruiseksi Mela arvioi vuosilomapäivän keskimääräisen kustannuksen muodostuvan paikallisyksikössä vuonna 2012. Lomitustoiminta alkoi vuonna 2010 ja talousarvio on laadittu saatujen kokemusten perusteella. Paikallisyksikön lomituspäätöksiä on halunnut 9 turkistilaa vuonna 2011. Määrä tulee lisääntymään kun luottamus työntekijöiden ammattitaitoon kasvaa.

Toimielin: Sivistyslautakunta		
Tehtäväalue: Esi- ja perusopetus		
Tehtäväalueen tarkoitus: Yhtenäisen esi- ja perusopetuksen (0-9 lk) tarkoituksena on esiopetuksen, oppivelvollisuusikäisten perusopetuksen ja siihen liittyvän kasvatuksen järjestäminen.		
Tehtäväalueen tilivelvollinen viranhaltija: Sivistysjohtaja		
Kehitysnäkymät: Erityisen tuen järjestämiskäytäntöjen uudistaminen, liittyen yleisen, tehostetun ja erityisen tuen edellyttämiin uusiin toimintatapoihin kouluissa 1.1.2011 voimaan astuneen perusopetuslain muutoksen ja 1.8.2011 käyttöön otetun uudistetun opetussuunnitelman mukaisesti. Laatukriteeristön hyödyntäminen perusopetuksen kehittämistyössä.		
Kriittiset menestystekijät: Riittävien resurssien varmistaminen laadukkaan perusopetuksen turvaamiseksi.		
Tavoitteet		
Asiakkuus-näkökulma		
Tavoite: Luodaan edellytykset hyvään oppimiseen ja hyvinvointiin. Turvallisuuden parantaminen.	Mittari: Valtakunnalliset tasoko- keet. Erityisen tuen päätösten määrä. Jatko-opintopaikan saaneiden määrä. Riskikartoituksen tulokset.	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: 100 % perusopetuksen päättävistä saa päättötodistuksen. Erilaisten tukimuotojen tarkoituksenmukainen käyttö, erityisesti peruskoulun päättövaiheessa tuetaan jatko-opintoihin suuntautumista. Suurimpien riskitekijöiden poistaminen ja henkilöstön turvallisuuskoulutuksen käynnistäminen.
Prosessi-näkökulma		
Tavoite: Opetuksen laadun ja monipuolisen tarjonnan turvaaminen.	Mittari: Perusopetuksen laadun arviointitulokset laatukorttien avulla sekä opetuksen järjestäjän että koulujen tasolla. .	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Perusopetuksen laadun arvioinnin avulla keskeisten kehittämiskohteiden ja painopistealueiden valitseminen, tavoitteena oppimisen edellytysten parantuminen ja perusopetuksen laadun kehittyminen.
Osaaminen-näkökulma		
Tavoite: Opetustoimen henkilöstön rakenne, määrä ja osaaminen vastaavat kunkin koulun toiminnan tarpeita.	Mittari: Pätevä henkilöstö/koko henkilöstö (%). Täydennyskoulutuspäivien lukumäärä/opettaja/vuosi	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Opettajat 95 % Muu henkilöstö 80 % 2,5 pv/vuosi/opettaja. Lisäksi tarjotaan mahdollisuus oman ammattitaidon aktiiviseen ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Ajantasaisen henkilöstösuunnitelman avulla varaudutaan tulevaisuuden opettajatarpeisiin.
Talous-näkökulma		
Tavoite: Perusopetus on kustannustehokasta.	Mittari: Perusopetuksen arviointitulokset. Taloudellisten tunnuslukujen seuranta ja vertailu.	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Toiminnan ja talouden suunnittelussa otetaan huomioon perusopetuksen arviointitulokset. Kouluilta edellytetään itseohjautuvuutta ja oman toiminnan tuloksellisuuden, taloudellisuuden ja tehokkuuden arviointia.

Talous	TP 2010	TA + muutokset 2011	TA 2012
Toimintatulot, ulkoiset	568.770	519.400	595.000
Toimintamenot, ulkoiset	12.284.152	12.607.260	13.421.250
Toimintakate, ulkoinen	-11.715.382	-12.087.860	-12.826.250
Toimintatulot, sisäiset ja ulkoiset	568.770	519.400	595.000
Toimintamenot, sisäiset ja ulkoiset	15.418.700	15.749.660	16.763.600
Toimintakate	-14.849.930	-15.230.260	-16.168.600

Perustelut ja informatiiviset tiedot

Esi- ja perusopetuksen tehtävääalueeseen sisältyy esiopetuksen, esioppilaiden päivähoidon, perusopetuksen, vammaisopetuksen, kuljetusten ja aamu- ja iltapäivätoiminnan osatehtävät. Kaupungissa toimii 16 alakoulua, Pihlajapuiston erityiskoulu ja 4 yläkoulua.

Koulujen kuvaukset

Alahärmän Kirkonkylän koulussa on 9 perusopetusryhmää ja 2 esiopetusryhmää sekä 3 pienryhmää, joilla opetusta annetaan vuosiluokille 0-10. Lukuvuonna 2011-2012 koulussa on 10.luokkaa jossa opiskelee 3 oppilasta. Koulussa oli syyskuussa 2011 yhteensä 193 oppilasta, joista 28 on esioppilasta. Pienryhmissä on yhteensä 21 oppilasta, joista 0 on esioppilasta. Koululle myönnetty tuntikehys kiertävä erityis- ja kielenopetus mukaan lukien on 397,5 tuntia lukuvuonna 2011-2012. Luokat 1-6 toteuttavat KiVa – Koulu -ohjelmaa lukuvuonna 2011-2012. KiVa - lyhenne muodostuu sanoista kiusaamisen vastainen tai kiusaamista vastustava.

Hakolan koulussa on lv. 2011-2012 6 perusopetusryhmää. Koulun pihapiirissä erillisessä rakennuksessa toimii esiopetusryhmä. Oppilaita oli syyskuussa 2011 yhteensä 95, joista 10 oli esioppilasta. Koululle myönnetty tuntikehys kiertävä erityis- ja kielenopetus mukaan lukien on 187 tuntia (Opetusministeriön myöntämä erityisavustus perusopetusryhmien pienentämistä varten mahdollisti tuntikehysten lisäämisen 20 tunnilla) lukuvuonna 2011-2012.

Voltin koulussa toimii lukuvuonna 2011-2012 6 perusopetusryhmää. Koulussa oli 93 oppilasta syyskuussa 2011. Esiopetus Voltissa järjestetään kuntayhtymä Kaksineuvoisen toimesta päiväkodilla, joka sijaitsee koulun pihapiirissä omassa rakennuksessa. Koululle myönnetty tuntikehys kiertävä erityisopetus mukaan lukien on 187 tuntia lukuvuonna 2011 – 2012.

Keskustan koulu + Kosolan koulu Kosolan koulun vanha koulurakennus tuhoutui 30.6.2009 tulipalossa. Kosolan koulun oppilaat on siirretty opiskelemaan Keskustan koulurakennukseen. Molempien koulujen esioppilaat käyvät koulua Roihankujalla, jossa puolentoista asuinrivitalon kuuteen kaksioon ja yhteen yksioon on muodostettu yhtenäinen tila ja piha-alue. Koulussa on lukuvuonna 2011-2012 10 perusopetusryhmää ja pienryhmä sekä 3 esiopetusryhmää. Syyskuussa 2011 koulussa oli yhteensä 242 oppilasta, joista esioppilaita oli 48. Koululle myönnetty tuntikehys kiertävä erityis- ja kielenopetus mukaan lukien on 382 tuntia lukuvuonna 2011-2012.

Nahkalan koulussa toimii lukuvuonna 2011-12 esiopetusryhmä, 7 perusopetusryhmää ja 2 pienryhmää. Oppilaita oli syyskuussa 2011 yhteensä 153. Näistä esioppilaita oli 22 ja pienryhmissä 0-6 oli yhteensä 15 oppilasta. Koululle myönnetty tuntikehys kiertävä kielenopetus mukaan lukien on 254 tuntia lukuvuonna 2011-2012.

Pelkolan koululla on esiopetusryhmä, joka on yhteinen Ylikylän koulun kanssa ja 3 perusopetusryhmää. Syyslukukauden ajan esiopetusryhmä käy koulua Pelkolassa ja kevätlukukauden Ylikylässä. Oppilaita oli syyskuussa 2011 yhteensä 45, joista 11 esioppilasta. Koululle lukuvuodeksi 2011-2012 myönnetty tuntikehys on kiertävä erityisopetus mukaan lukien 91 tuntia.

Pernaan koululla on 3 perusopetusryhmää. Oppilaita oli syyskuussa 2011 yhteensä 42. Koululle lukuvuodeksi 2011-2012 myönnetty tuntikehys on kiertävä erityis- ja kielenopetus mukaan lukien 118 tuntia.

Ruotsalan koulussa on 4 perusopetusryhmää. Syyskuussa 2011 koulussa oli yhteensä 74 oppilasta, joista 7 oli esioppilasta. Koululle lukuvuodeksi 2011-2012 myönnetty tuntikehys on kiertävä erityis- ja kielenopetus mukaan lukien 140 tuntia.

Ylikylän koululla on esiopetusryhmä, joka on yhteinen Pelkolan koulun kanssa ja 3 perusopetusryhmää. Syyslukukauden ajan esiopetusryhmä käy koulua Pelkolassa ja kevätlukukauden Ylikylässä. Koulussa oli syyskuussa 2011 yhteensä 71 oppilasta, joista 8 oli esioppilasta. Koululle myönnetty tuntikehys kiertävä erityis- ja kielenopetus mukaan lukien on 107,5 tuntia lukuvuonna 2011-2012.

Kortesjärven Kirkonkylän koulussa on neljä perusopetusryhmää. Koulussa on yhteensä 64 oppilasta. Esiopetus järjestetään kuntayhtymä Kaksineuvoisen toimesta päiväkodilla. Koululle lukuvuodeksi 2011-2012 myönnetty tuntikehys on kiertävä erityis- ja kielenopetus mukaan lukien 131 tuntia. Koulu on mukana KiVa – kouluohjelmassa.

Purmojärven koulussa on lukuvuonna 2011-2012 kolme perusopetusryhmää. Koulussa oli syyskuussa 2011 yhteensä 40 oppilasta. Koululle lukuvuodeksi 2011-2012 myönnetty tuntikehys on kiertävä erityisopetus mukaan lukien 87 tuntia.

Rintalan koulussa on kaksi perusopetusryhmää (1-2, ja 3-6) sekä esiopetusryhmä. Syyskuussa 2011 oppilaita oli yhteensä 32, joista 5 oli esioppilasta. Koululle lukuvuodeksi 2011-2012 myönnetty tuntikehys on kiertävä erityis- ja kielenopetus mukaan lukien 82 tuntia

Kankaan koulussa on 2 perusopetusryhmää. Esiopetus hoidetaan alkuopetusryhmässä. Koulussa oli syyskuussa 2011 yhteensä 27 oppilasta, joista 3 oli esioppilasta. Koululle lukuvuodeksi 2011-2012 myönnetty tuntikehys on kiertävä erityis- ja kielenopetus mukaan lukien 66 tuntia.

Ylihärän Kirkonkylän koulussa on 8 perusopetusryhmää ja yksi pienryhmä, jossa opetetaan yksilöllistettyjä oppilaita sekä harjaantumistasoisia oppilaita. Lisäksi koululla on 3 esiopetusryhmää (Vesiluoman koulun esiopetus järjestetään Kirkonkylän koululla). Koulussa oli syyskuussa 2011 yhteensä 177 oppilasta, joista 35 oli esioppilaita. Koululle lukuvuodeksi 2011-2012 myönnetty tuntikehys on kiertävä erityis- ja kielenopetus mukaan lukien 333 tuntia.

Vesiluoman koulu on kaksiohjaajainen koulu, jossa oli 32 oppilasta syyskuussa 2011. Vesiluoman esiopetus hoidetaan Ylihärän Kirkonkylän koululla. Koululle lukuvuodeksi 2011-2012 myönnetty tuntikehys on kiertävä erityis- ja kielenopetus mukaan lukien 64 tuntia.

Pihlajapuiston erityiskoululla on 3 erityisluokanopettajaa ja erityisopetuksen tuntiopettaja. Pihlajapuiston koulussa oli 32 oppilasta syyskuussa 2011. Koululle myönnetty tuntikehys on 109 tuntia lukuvuonna 2011-2012.

Moon-toiminta

Pihlajapuiston koulu tarjoaa mahdollisuutta osallistua Moon-toimintaan. Moon-toiminta on yksilöllisesti suunniteltua toimintaa, joka ohjaa nuoria itsenäiseen elämään. Toiminta pyrkii tukemaan nuoren sosiaalisen verkoston muodostumista ja vahvistumista sekä yhteiskuntaan integroitumista. Tavoitteena on saada nuorelle oma asunto ja työpaikka. Asiakkaat voivat aloittaa Moon-toiminnan jo kouluaikana 12 ikävuoden jälkeen. Moon-toimintaan kuuluvat yksilölliset itsenäistymisharjoittelut, vapaa-ajan toiminnot, kokemus- ja elämysmaailman rikastuttaminen, voimaantuminen ja itsenäinen päätöksenteko sekä työelämäharjoittelut ja tuettu työllistyminen. Jokaiselle asiakkaalle laaditaan viikoittain henkilökohtainen viikkosuunnitelma.

Tuetun työllistymisen 10. luokka

Pihlajapuiston koulussa toimii tuetun työllistymisen 10. luokka. Luokalle pääsyä anotaan Kauhavan sivistyslautakunnalta tarvittavien lausuntojen pohjalta. Erityisluokanopettajan suositus ja tuetun työllistymisen asiantuntijan arvio ovat välttämättömiä. Tuetun työllistymisen 10. luokan tavoitteisiin kuuluu mm. oppilaan yhteiskuntaan integroitumisen tukeminen ja työelämään tutustuminen. Oppilaanohjausta antaa tuetun työllistymisen asiantuntija. Lukuvuoden aikana toteutetaan itsenäistymisharjoitteluja Tuettu työllistyminen ry:n harjoitteluasunnoilla Kauhavan Etelärannassa, työssäkäyntiavustajien työn ohjauksesta huolehtii tuetun työllistymisen asiantuntija. Tuetun työllistymisen 10. luokkaan sisältyy myös TET-harjoittelujaksot. Harjoittelut toteutetaan yksilöllisten suunnitelmien mukaan. Harjoittelujaksot suoritetaan ensisijaisesti avoimilla työmarkkinoilla (yrityksissä, kunnan tai valtion työpaikoilla ym.), joissa työssäkäyntiavustajan tukea on saatavilla. Työharjoit-

telut arvioidaan (ohjaaja, työnantaja, itsearviointi). Työharjoitteluiden tavoitteena on mahdollisuuksien mukaan työllistyä myöhemmin avoimille työmarkkinoille.

Alahärmän yläkoulussa oli syyskuussa 2011 yhteensä 152 oppilasta. Koulussa on 1 pienryhmä. Koululle lukuvuodeksi 2011-2012 myönnetty tuntikehys on kieltenopetus mukaan lukien 360 tuntia.

Kauhavan yläkoulussa oli syyskuussa 2011 yhteensä 272 oppilasta. Koulussa on 2 pienryhmää. Koululle lukuvuodeksi 2011-2012 myönnetty tuntikehys on 680 tuntia.

Kortesjärven yläkoulussa oli syyskuussa 2011 yhteensä 92 oppilasta. Koululle lukuvuodeksi 2011-2012 myönnetty tuntikehys on kiertävä erityis- ja kieltenopetus mukaan lukien 271 tuntia.

Ylihärmän yläkoulussa oli 107 oppilasta syyskuussa 2011. Koululle lukuvuodeksi 2011-2012 myönnetty tuntikehys on kiertävä erityis- ja kieltenopetus mukaan lukien 283 tuntia.

Toimielin: Sivistyslautakunta		
Tehtäväalue: Lukiokoulutus		
Tehtäväalueen tarkoitus: Lukion tarkoituksena on jatko-opinnot mahdollistavan lukio-opetuksen järjestäminen.		
Tehtäväalueen tilivelvollinen viranhaltija: Sivistysjohtaja		
Kehitysnäkymät: Etelä-Pohjanmaan pohjoisen alueen lukioden yhteistyöselvityksen hyödyntäminen.		
Kriittiset menestystekijät: Riittävien resurssien varmistaminen.		
Tavoitteet		
Asiakkuus-näkökulma		
Tavoite: Virikkeellinen oppimisympäristö. Turvallisuuden parantaminen.	Mittari: Yhteistyömuotojen määrä. Riskikartoituksen tulokset.	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Lukioden yhteistyön lisääminen opetuksessa. Suurimpien riskitekijöiden poistaminen ja henkilöstön turvallisuuskoulutuksen käynnistäminen.
Prosessi-näkökulma		
Tavoite: Vankka yleissivistys yo-tutkinnoissa, hyvä sijoittuminen korkeasteen opintoihin.	Mittari: Ylioppilastutkintolautakunnan tulokset. Jatko-opintoihin sijoittuminen.	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Vähintään valtakunnan keskiarvo. 100 %.
Osaaminen-näkökulma		
Tavoite: Henkilöstön rakenne, määrä ja osaaminen vastaavat lukioden tarpeita.	Mittari: Pätevät opettajat/kaikki opettajat (%) Täydennyskoulutuspäivien lukumäärä/opettaja/vuosi	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012 100 % 2,5 pv/vuosi/opettaja. Lisäksi tarjotaan mahdollisuus oman ammattitaidon aktiiviseen ylläpitämiseen ja kehittämiseen.
Talous-näkökulma		
Tavoite: Lukio-opetus on kustannus tehokasta.	Mittari: Nettokustannus €/oppilas ja €/opetustunti	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Toiminnan tehostaminen. Lukiokoulutuksen käyttökustannusten vertailu, tavoitteena maakunnan keskitaso.

Talous	TP 2010	TA + muutokset 2011	TA 2012
Toimintatulot, ulkoiset	73.925	65.000	93.700
Toimintamenot, ulkoiset	1.636.535	1.622.300	1.673.380
Toimintakate, ulkoinen	-1.562.610	-1.557.300	-1.579.680
Toimintatulot, sisäiset ja ulkoiset	73.925	65.000	93.700
Toimintamenot, sisäiset ja ulkoiset	2.045.050	2.044.860	2.119.790
Toimintakate	-1.971.125	-1.979.860	-2.026.090

Perustelut ja informatiiviset tiedot:

Kaupungissa toimii 2 lukiota, Härmän ja Kauhavan lukiot.

Härmän lukiossa on 120 oppilasta lukuvuonna 2011-2012. Härmän lukion tuntikehykseksi lukuvuodelle 2011 - 2012 on vahvistettu 250 tuntia.

Härmän lukion toimitilat riittäisivät ilman lisäjärjestelyjä 180 opiskelijaan. 2000-luvun alkuvuosina suurten opiskelijaikäluokkien aikana lukiossa opiskeli parhaimmillaan 217 opiskelijaa.

Kauhavan lukiossa on 184 opiskelijaa lukuvuonna 2011-2012. Kauhavan lukion tuntikehykseksi lukuvuodelle 2011-2012 on vahvistettu 326 tuntia.

Kauhavan lukio on yleislukio, joka on profiloitunut eli erikoistunut ilmailuun, yrittäjyyteen, tanssiin ja kansainvälisyyteen. Toimitilat riittäisivät ilman lisäjärjestelyjä 260 opiskelijaan. 2000-luvun alkuvuosina suurten opiskelijaikäluokkien aikana lukiossa opiskeli parhaimmillaan 235 opiskelijaa.

Sekä Kauhavan että Härmän lukiot ovat mukana yrittäjyyslukiohankkeessa (Y-love) ja Opinlakeusverkostossa. Kauhavan lukio on lisäksi mukana valtakunnallisessa mobiiliteknologiaa ja oppimisympäristöjä kehittävässä kuuden lukion pilottihankkeessa.

Yhteistyössä Evijärven ja Lappajärven kanssa selvitetään edellytyksiä lukioyhteistyön ja/tai -rakenteen kehittämiseen E-P:n pohjoisella alueella.

Toimielin: Härmänmaan musiikkiopiston johtokunta		
Tehtäväalue: Taiteen perusopetus / musiikkiopisto		
Tehtäväalueen tarkoitus: Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukainen opetus.		
Tehtäväalueen tilivelvollinen viranhaltija: Sivistysjohtaja		
Kehitysnäkymät: 1.8.2009 Lappajärvi tuli mukaan valtionosuustunteineen, oppilaita tuli lisää n. 50. Musiikkiopiston pääsyko- keissa keväisin on hakijoita enemmän kuin voi ottaa. Kehityssuunta siis nousujohteinen.		
Kriittiset menestystekijät: Riittävät taloudelliset resurssit turvattava. Ammattitaitoisen henkilökunnan sitouttaminen oppilaitokseen.		
Tavoitteet		
Asiakkuus-prosessinäkökulma		
Tavoite: Opetuksen alueellinen tasapuolisuus ja saatavuus.	Mittari: Oppilasmäärä/ alue	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Toiminta-alueen eri osissa kaikilla ta- sapuolinen mahdollisuus musiikin laa- jan oppimäärän opiskeluun.
Prosessi-näkökulma		
Tavoite: Hyvät oppimistulokset	Mittari: Tasosuoritukset ja päättösuori- tukset	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Oppilaat suorittavat 2-3-vuoden välein so- listisia tasosuorituksia.
Osaaminen-näkökulma		
Tavoite: Pätevä ja osaava henkilöstö.	Mittari: Pätevä henkilöstö / koko hen- kilöstö.	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Päätoimiset opettajat 90 % , muu henki- löstö 80 %
Talous-näkökulma		
Tavoite: Taloudellinen ja tehokas toi- minta	Mittari: Valtakunnallinen keskituntihin- ta	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: kustannukset pysyvät alle valtakunnallisen keskituntihinnan.

Talous	TP 2010	TA + muutokset 2011	TA 2012
Toimintatulot, ulkoiset	104.451	95.500	97.100
Toimintamenot, ulkoiset	663.903	675.870	705.770
Toimintakate, ulkoinen	-559.452	-580.370	-608.670
Toimintatulot, sisäiset ja ulkoiset	104.451	95.500	97.100
Toimintamenot, sisäiset ja ulkoiset	715.630	722.010	754.220
Toimintakate	-611.179	-626.510	-657.120

Perustelut ja informatiiviset tiedot:

Musiikkiopistolla on 5 toimipistettä: Kauhavan eri kaupunginosien lisäksi myös Lappajärvellä.

Musiikkiopiston Kauhavan opetuspisteen opetustilojen ja opetusvälineistön saattaminen asianmukaiselle tasolle on seuraavien vuosien tavoitteena. Kanta-Kauhava on oppilasmäärältään suurin opetuspiste. Omien tilojen sekä omien opetusvälineistön tarve on suuri.

Toimielin: Sivistyslautakunta		
Tehtäväalue: Kirjasto		
Tehtäväalueen tarkoitus: Kirjasto on kaupungin peruspalvelu, joka toimii lähellä kuntalaista. Sen tehtävänä on tarjota ajan tasalla olevat kirjasto- ja informaatiopalvelut sekä kehittää niitä. Kauhavan kirjastot tukevat oman alueensa asukkaiden tiedonsaantia, oppimista ja vapaa-ajan virikkeellistä toimintaa. Pääkirjaston, lähikirjastojen ja kirjastoauton kokoelmat täydentävät toisiaan. Kirjastoja kehitetään monipuolisina ja luotettavina palvelulaitoksina.		
Tehtäväalueen tilivelvollinen viranhaltija: Sivistysjohtaja		
Kehitysnäkymät: Kirjastojärjestelmä päivitetään vuonna 2012 yhdessä Lakia – kirjastojen kanssa.		
Kriittiset menestystekijät: Kirjaston toiminnan ja kehittämisen kannalta henkilöstön riittävyys ja korkeakoulutetun henkilöstön vähyys uhkatekijöitä.		
Tavoitteet		
Asiakkuus-näkökulma		
Tavoite: Ajantasaisten, laadukkaiden ja alueellisesti samantasoisten kirjastopalvelujen tarjoaminen	Mittari: Tilastot Asiakaspalautte Hankintojen suhde asukaslukuun	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Palvelut vähintään Etelä-Pohjanmaan keskitasoa Tavoitetaso vähintään E-P:n keskitaso (E-P v. -10 482 kpl / 1000 as, Kauhava 441 kpl / 1000 as)
Prosessi-näkökulma		
Tavoite: Kirjastoverkko on asiakaslähtöinen, tehokas ja modernia teknologiaa hyödyntävä	Mittari: Käyttökustannukset / as Kirjastokäyntejä / as Lainauksia / as	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Käyttökustannukset lähellä maakunnan keskitasoa (E-P v. -10 50,23 € / as, Kauhava 50,19 € / as) Kävijämäärä vähintään maakunnan keskitasoa. Tavoite 12 käyntiä / as (E-P v. -10 9,16 käyntiä / as, Kauhava 10,08 käyntiä / as) Verkkokäyntejä 2,5 kpl / as (E-P v. -10 9,54/ as, Kauhava 1,13 / as) Tiedottamisen lisääminen Lainausmäärä vähintään maakunnan keskitasoa (E-P v. -10 18,48/ as, Kauhava 18,30 / as) Tiedottamisen lisääminen
Osaaminen-näkökulma		
Tavoite: Ammattitaitoinen, osaava sekä riittävä henkilöstö Henkilöstön osaamisesta ja osaamisen uudistamisesta huolehditaan riittävästi	Mittari: Henkilöstön suhde asukaslukuun Korkeakoulutetun henkilökunnan määrä Koulutuspäivien lukumäärä	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Vähintään maakunnan keskitasoa (E-P v. -10 0,76 htv / 1000 as, Kauhava 0,68 htv / 1000 as. Pedagogisen informaation toimen perustaminen. Kirjastoasetuksen mukainen määrä 45 % henkilökunnasta, Kauhava 16 %. Pedagogisen informaation toimen perustaminen. Vähintään 3 koulutuspäivää / htv

Talous-näkökulma		
Tavoite: Kirjastopalvelut tuotetaan taloudellisesti ja tehokkaasti	Mittari: Suoritehinta Nettokustannukset / lainaus	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Suoritehinta on lähellä maakunnan keskitasoa (E-P v. -10 1,38 €, Kauhava 1,24 €) E-P v. -10 2,72 €, Kauhava 2,74 €

Talous	TP 2010	TA + muutokset 2011	TA 2012
Toimintatulot, ulkoiset	20.912	9.500	9.730
Toimintamenot, ulkoiset	692.207	719.670	742.260
Toimintakate, ulkoinen	-671.294	-710.170	-732.530
Toimintatulot, sisäiset ja ulkoiset	20.912	9.500	9.730
Toimintamenot, sisäiset ja ulkoiset	901.785	933.390	966.240
Toimintakate	-880.873	-923.890	-956.510

Perustelut ja informatiiviset tiedot

Kirjasto on kaupungin peruspalvelu, joka toimii lähellä kuntalaista. Sen tehtävänä on tarjota ajan tasalla olevat kirjasto- ja informaatiopalvelut sekä kehittää niitä. Kauhavan kirjastot tukevat oman alueensa asukkaiden tiedonsaantia, oppimista ja vapaa-ajan virikkeellistä toimintaa. Pääkirjaston, lähikirjastojen (Alahärmä, Korstesjärvi ja Ylihärmä) ja kirjastoauton kokoelmat täydentävät toisiaan. Kirjastoja kehitetään monipuolisina ja luotettavina palvelulaitoksina.

Kirjastopalvelujen tavoitetasona on vähintään maakunnan keskitasoa olevat palvelut. Vuonna 2010 kirjastokäyntejä Kauhavalla oli 176 793 ja verkkokäyntejä 19 874 kpl. Lainoja oli kaikkiaan 321 028 kpl eli hiukan enemmän kuin edellisvuonna. Lainojen määrään voi olla tyytyväinen, koska yleisesti koko maassa lainojen määrä on laskenut. Kirjastotoimen kokonaismenot olivat vuonna 2010 yhteensä 880 658 € eli 50,19 € kutakin kaupunkilaista kohden, mikä on maakunnan keskitasoa.

Pääkirjaston kirjastonhoitajan tehtävä puolitetaan edelleen vuonna 2012 kahden henkilön kesken. Kirjastoautoon hankitaan 4 uutta talvirengasta. Eläköityvän kirjastonhoitajan tilalle palkataan uusi työntekijä, jolla on kirjastoalan korkeakoulututkinto. Näin päästään lähemmäksi kirjastoasetuksen määräämää korkeakoulutetun henkilökunnan osuutta koko henkilökunnan määrästä.

Toimielin: Vapaa-aikalautakunta		
Tehtäväalue: Nuorisotoimi		
Tehtäväalueen tarkoitus: Nuorten sosiaalisten taitojen sekä psyykkisen ja fyysisen hyvinvoinnin lisääminen. Vaikuttamisen kanavien avaaminen nuorille. Tapahtumatoiminnan järjestäminen lapsille ja nuorille.		
Tehtäväalueen tilivelvollinen viranhaltija: Sivistysjohtaja		
Kehitysnäkymät:		
Kriittiset menestystekijät: Henkilöstöressurssien riittäminen.		
Tavoitteet		
Asiakkuus-näkökulma		
Tavoite: Kaupunki tarjoaa nuorille mielekästä ja turvallista harrastustoimintaa ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksia. Avustukset myönnetään tasavertaisesti kaupungin nuorisopalvelujen täydentämiseksi. Nuorisotilatoiminta on hyvin organisoitua ja virikkeellistä. Nuorisovaltuuston toiminta on vakiintunut. Lasten- ja varhaisnuorille omia tapahtumia	Mittari: Tapahtumien kävijämäärä Avustusten ja avustusta saneitten määrä Nuorisotilojen kävijämäärä Toimintaan osallistuneiden määrä Toimintaan osallistuneiden määrä	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Tavoitetaso: Käyttöaste Toimenpiteet: Toteutetaan vuosittain keskustelutalouden nuorisoparlamentti. Avustusmenettelyn muutokset on otettu nuorisojärjestöissä myönteisesti vastaan. Huomioidaan nuorisotilojen kehittämisen yhtenä nuorisostrategian painopistealueena vv. 2012-2016. Nuorisotilatoiminta on selvästi jämäköitynyt, kun Kauhavan tilatoimintakin on nyt 4H:n alasta. Valtuusto on merkittävä nuorten vaikuttamiskanava kaupungin päätöksenteossa. Lapsiperheiden viihtyminen kaupungissa.
Prosessi-näkökulma		
Tavoite: Vapaa-aikastrategia Palvelut tuotetaan verkostoituen yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa. Toimitaan eri menetelmin vuorovaikutuksen ja yhteistyön lisäämiseksi koko kaupungin alueella.	Mittari: Kyselyt yhteistyötahoille	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Lisätään merkittävästi yhteistyötapahtumia ja järjestetään neuvotteluja nuorisoyhdistysten kanssa. Tavoitteena on tehdä lähempää yhteistyötä myös Rotarien, MLL:n ja SPR:n kanssa.
Osaaminen-näkökulma		
Tavoite: Nuorisotoimen henkilöstö on ammattitaitoisia ja jaksamiseen on kiinnitetty huomiota.	Mittari: Sairaslomien määrä Henkilöstökyselyt	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Kokoaikainen nuoriso-ohjaaja suuntautuu lasten ja nuortentapahtumien järjestämiseen, nuorisotiedotukseen, erityisnuorisotyöhön ja kenttätöiden lisäämiseen.

Nuoriso-ohjaajan työaikaa lisätään.		Etsivässä nuorisotyössä on oma työntekijä.
Talous-näkökulma		
Tavoite: Nuorisopalvelujen nettokäyttökustannukset ovat enintään E - P:n keskiarvossa.	Mittari: Talouden seuranta ja tilastot	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Nettokäyttökustannukset tilastojen keskiarvossa.

Talous	TP 2010	TA + muutokset 2011	TA 2012
Toimintatulot, ulkoiset	1.297	1.000	51.590
Toimintamenot, ulkoiset	163.701	192.480	154.730
Toimintakate, ulkoinen	-162.406	-191.480	-213.140
Toimintatulot, sisäiset ja ulkoiset	1.297	1.000	51.590
Toimintamenot, sisäiset ja ulkoiset	241.992	265.550	341.310
Toimintakate	-240.695	-264.550	-289.720

Perustelut ja informatiiviset tiedot:**Nuorisotoimi**

Kaupungilla on nuorisotila joka kaupunginosassa. Tilat ovat auki 3 iltana viikossa. Toiminnan koordinoimista ja tilojen tarvikkeista sekä kalusteista vastaa nuorisotoimi. Härmänmaan 4H-yhdistys hoitaa tehdyn yhteistyösopimuksen mukaan kaikkien nuorisotilojen toiminnan ja valvonnan.

Laaja ja kattava kyläkerhotoiminta, leiri- ja retki- sekä muu tapahtumatoiminta ovat merkittävä osa nuorisotoimen palveluista. Yhteistyösopimus Härmänmaan 4H-yhdistyksen kanssa ja laaja yhteistyö eri järjestöjen ja tahojen kanssa antavat siihen mahdollisuuden.

Nuoriso-ohjaajan on päävastuussa kaupungin tarjoamista nuorten tapahtumista. Suunnitelmissa on esimerkiksi rocktapahtuman järjestäminen heinäkuussa Härmäläästen Häjyylyjen yhteydessä. Lisäksi vuoden varrella järjestetään erilaisia nuorten tapahtumia ilmenevän tarpeen mukaan.

Nuorisovaltuusto aloittaa toimintansa 2012 tammikuussa. Nuorisotoimen edustajalla on ohjausvastuu toiminnassa. Nuorisovaltuustossa on 21 jäsentä ja valtuuston toimikausi on kaksi vuotta. Uusi nuorisovaltuusto määrittää nuoriso-ohjaajan johdolla toimintansa suuntaviivat järjestäytymiskokouksessa tammikuussa.

Etsivä nuorisotyö- hanke (Löydä minut)

Etsivä nuorisotyön hanke on Kauhavan kaupungin vapaa-aikatoimen hanke, jonka rahoitukseen osallistuu n. 2/3 osaan OKM. (OKM: 30 000 euroa, kaupunki: 13 100 euroa toimintakautta kohti.) Hanke alkoi 1.09.2011 ja kestää 31.07.2012. Hanke on työllistänyt yhden työntekijän 1.9.2011 lähtien täysipäiväisesti. Hankkeelle haetaan OKM:lta jatkorahoitusta ajalle 1.08.2012 - 31.07.2013. (Omarahoitusosuus on budjetoituna.) Erityisnuorisotyön tarkoituksena on olla läsnä nuorten keskuudessa ja tarjota mahdollisuus turvalliseen ja luottamukselliseen aikuiskontaktiin. Etsivä nuorisotyö etsii yhdessä 15-29 -vuotiaiden nuorten kanssa vastauksia mieltä askarruttaviin kysymyksiin ja auttaa nuoria saavuttamaan tarvitsemiensa palveluita. Konkreettisesti etsivä nuorisotyöntekijä auttaa yksityisiä nuoria sopivan opiskelu- tai työpaikan etsinnässä, tarjoaa vaikeuksissa oleville nuorille ratkaisumalleja ja toimii heidän henkisenä tukena.

Toimielin: Vapaa-aikalautakunta		
Tehtäväalue: Liikuntatoimi		
Tehtäväalueen tarkoitus: Liikuntatoimen tarkoitus on luoda edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle kehittämällä paikallista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät.		
Tehtäväalueen tilivelvollinen viranhaltija: Sivistysjohtaja		
Kehitysnäkymät: Liikuntapaikkasuunnittelu- ja rakentaminen tukee omaehtoista liikuntaharrastusta. Terveysliikunnan tason ja määrän merkittävä lisääminen. Lähiliikuntapaikkojen kehittäminen siten, että ne hyödyntävät kaikkia ja kaikenikäisiä kuntalaisia.		
Kriittiset menestystekijät: Henkilöstöresurssien riittävyys.		
Tavoitteet		
Asiakkuus-näkökulma		
Tavoite: Kaupunki tarjoaa puitteet monipuoliselle, laadukkaalle ja turvalliselle liikuntaharrastustoiminnalle. Liikuntapalvelut ovat tasa-arvoisesti kaikkien kaupunkilaisten tiedossa ja saavutettavissa. Liikuntapaikkojen markkinointi	Mittari: - Tilojen käyttöaste - Liikuntatapahtumien kävijämäärät - Urheiluseurojen toiminnan määrä. Monipuolinen valikoima lajiharrastusmahdollisuuksia jokaisessa kaupunginosassa. Positiivinen näkyvyys kaupungin markkinoinnissa	Tavoitetaso ja toimenpiteet: Olemassa olevien liikuntapaikkojen kunnostaminen, kehittäminen ja markkinoiminen. Liikuntatapahtumien suunnittelu siten, että osallistuminen on mahdollisimman helppoa kaupunginosasta riippumatta. Kotisivujen hyödyntäminen-> tapahtumakalenterit Liikuntapaikoista esite
Prosessi-näkökulma		
Tavoite: Liikuntatapahtumat järjestetään mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä yhdistysten, seurojen ja eri toimijoiden kanssa.	Mittari: Yhteistyön tiivistäminen alueen urheiluseurojen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.	Tavoitetaso ja toimenpiteet: Seuratoimijoille järjestetään yhteinen pala-veri / koulutustilaisuus, jossa kartoitetaan yhteistyömahdollisuuksia. Liikuntatoimen strategia.
Osaaminen-näkökulma		
Tavoite: Liikuntatoimen henkilöstö on osaavaa, ammattitaitoista sekä motivoitunut omaan työhönsä.	Mittari: Kyselyt yhteistyötahoille toiminnan laadusta ja yhteistyömahdollisuuksista.	Tavoitetaso ja toimenpiteet: Täydennyskoulutukset
Talous-näkökulma		
Tavoite: Resurssien riittämisen varmistaminen.	Mittari: Järkevän yhteistyön malli kolmannen sektorin ja muiden	Tavoitetaso ja toimenpiteet: Urheiluseurojen tarjoaman toiminnan hyödyntäminen.

Järkevä liikuntapaikkasuunnitelu.	toimijoiden kanssa	Urheiluseurojen toiminnan tukeminen ohjaaja- avustuksin ja yhteistyön tarjoaminen.
Seutukunnallisten / valtakunnallisten tapahtumien hyödyntäminen.	Liikuntapaikkaverkoston käytömäärät.	Omavastuuosuuden periminen palvelujen käyttäjiltä.
Liikuntapaikkainvestointien tärkeysjärjestys kartoitettava.	Yhteistyö yli kuntarajojen-> Järvisseutu PLU	Liikuntatoimen strategia.
	Talouden seuranta.	

Talous	TP 2010	TA + muutokset 2011	TA 2012
Toimintatulot, ulkoiset	20.001	17.000	20.000
Toimintamenot, ulkoiset	544.461	523.430	546.430
Toimintakate, ulkoinen	-524.460	-506.430	-526.430
Toimintatulot, sisäiset ja ulkoiset	20.001	17.000	20.000
Toimintamenot, sisäiset ja ulkoiset	1.039.959	892.140	933.440
Toimintakate	-1.019.958	-875.140	-913.440

Perustelut ja informatiiviset tiedot:

Ulkoliikuntapaikat:

- Valaistuja pururatoja ja hiihtolatuja on 15 kpl ja valaisemattomia hiihtolatuja 8 kpl.
- Luistelualueita 10 kpl, kaukaloita 8 kpl, lisäksi jäähalli.
- Urheilukenttiä 4 kpl ja palloilukenttiä 26 kpl.
- Tenniskenttiä 4 kpl, beach- volleykenttiä 8 kpl ja 2 frisbee- golf aluetta
- Uimapaikkoja 19 kpl.
- Skeittialueita 2 kpl.
- Pesäpallokenttiä 2 kpl.
- Suunnistusalueita 12 kpl. Liikuntatoimen budjetissa on vuosittain karttaraha, jolla karttoja päivitetään/uusitaan tai painetaan lisää.
- Retkeilyalueita 5 kpl (jokaisessa on laavu)
- Venepaikkoja Ojutjärvellä 108 kpl

Sisäliikuntapaikat:

- Liikuntasaleja 14 kpl, kunto/voimailusaleja 5 kpl, 1 nyrkkeily sali sekä 1 squash-halli ja 1 spinningtila.
- Kamppailulajien harrastajille (paini. karate, han moo do sekä kuntonyrkkeily) tilat Kauhavalla Pihlajan kiinteistössä.
- Ampumatilat Yrittäjäopiston kellarissa ja Ylihärmässä tekniikkakeskuksen kellarissa.

Toimielin: Vapaa-aikalautakunta		
Tehtäväalue: Kulttuuritoimi		
Tehtäväalueen perustehtävä (tarkoitus): Kulttuuripalvelujen tehtävänä on: - Järjestää/tukea monipuolista kulttuuritoimintaa. - Tukea omaehtoista kulttuurityötä. - Tarjota eri ikäisille mahdollisuus oman luovuuden löytämiseen, käyttämiseen ja taide-elämysten kokemiseen alueellisesti tasa-arvoisesti. - Vahvistaa kaupungin positiivista imagoa erilaisten kulttuuritapahtumien sekä monipuolisen taideharrastustarjonnan kautta. - Kehittää, tuottaa ja markkinoida alueen kulttuuritapahtumia. - Sisäisen ja ulkoisen sidosryhmäyhteistyön aktivointi ja organisointi - Kulttuuritilojen hallinta ja hoito		
Tehtäväalueen tilivelvollinen viranhaltija: Sivistysjohtaja		
Kehitysnäkymät: Alueen matkailun ja muuttoliikkeen virkistyminen aktiivisen kulttuuritoiminnan ja vuosittaisten kulttuuritapahtumien kehittämisen kautta.		
Kriittiset menestystekijät: Henkilöstöressurssien riittäminen.		
Tavoitteet		
Asiakkuus-näkökulma		
Tavoite: Vetovoimaisten ja laadukkaiden kulttuuripalvelujen tarjoaminen Kulttuuristrategian painopistealueiden toteuttaminen	Mittari: Tapahtumien kävijämäärien tilastointi Mahdollisuus antaa palautetta toiminnasta mm. internet-sivuilla ja tapahtumissa	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Kulttuuritoimintaan osallistumisen määrä/asukas/vuosi Asiakaspalaute huomioidaan tulevaa toimintaa suunniteltaessa Kulttuuripalvelujen kehittäminen virkistymisen ja viihtymisen välineenä
Prosessi-näkökulma		
Tavoite: Kulttuuripalvelujen saavutettavuus ja merkitys hyvinvointitekijänä	Mittari: Osallistujamäärä tapahtumiin Toteutetaan internet-kysely vuonna 2012	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Vapaa-aikastrategian valmistuminen Tiedottamisen ja markkinoinnin tehostaminen sekä yhtenäistäminen esim. suurten tapahtumien yhteydessä Yhteistyön tehostaminen kansalaisopiston, musiikkiopiston, kulttuuriseurojen ja -yhdistysten kanssa.
Osaaminen-näkökulma		
Tavoite: Riittävät henkilöstöressurssit Ammattitaitoinen ja osaava henkilöstö	Mittari: Tehtäväalueen perustehtävien täyttyminen kokonaisuudessaan Itsearviointi koulutustarpeesta	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Kulttuuriohjaajan toimi Esimerkiksi työharjoittelijan palkkaaminen kesäkaudeksi Mahdollinen täydennyskoulutus
Talous-näkökulma		
Tavoite: Kulttuuripalvelut tuotetaan taloudellisesti ja tehokkaasti	Mittari: Nettokustannukset / asukas, €. Toimintakate	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Maaseutumaisten kuntien keskitasoa (taloustilasto). Yleistä kustannuskehitystä vastaava tulo-

		jen kasvu (pääsymaksut. Kyytimaksut jne.) Omavastuuosuuden periminen palvelujen käyttäjiltä. Järkevä yhteistyön malli kolmannen sektorin ja muiden toimijoiden kanssa.
--	--	--

Talous	TP 2010	TA + muutokset 2011	TA 2012
Toimintatulot, ulkoiset	4.234	2.900	4.200
Toimintamenot, ulkoiset	122.407	166.160	172.280
Toimintakate, ulkoinen	-118.173	-163.260	-168.080
Toimintatulot, sisäiset ja ulkoiset	4.234	2.900	4.200
Toimintamenot, sisäiset ja ulkoiset	159.226	194.570	201.920
Toimintakate	-154.992	-191.670	-197.720

Perustelut ja informatiiviset tiedot:

Perustelut ja informatiiviset tiedot:

Kauhavan kulttuuritoimi on vuosittain mukana järjestämässä mm. seuraavia tapahtumia:

- Kamarimusiikkia Kauhavalla
- Kauhavan Puukkofestivaalit
- Korttesjärven Suvipäivät
- Härmäläiset Häjyylyt
- Ylihärmän Elotryskööt
- Kauhava-viikko

Kaikki tapahtumat toteutetaan yhteistyössä eri yhteistyökumppanien kanssa. Kulttuuritoimella on päävastuu koordinoinnista Suvipäivillä, Elotrysköillä ja Kauhava-viikolla. Muut tapahtumat saavat kulttuuritoimelta vuosittaisen avustuksen toimintaansa. Näissäkin tapahtumissa kulttuuritoimi osallistuu mm. suunnitteluun.

Lisäksi kulttuuritoimi järjestää itse tai yhteistyökumppaneiden kanssa ympäri vuoden pienempiä tapahtumia, konsertteja, työpajoja, teatteriesityksiä ja -retkiä jne. eri puolilla Kauhavaa. Kulttuuritoimi vastaa myös kaupungin isänmaallisten juhlien (itsenäisyyspäiväjuhla ja veteraanipäiväjuhla) järjestämisestä.

Kauhavan Taidetalo tarjoaa kuukausittain vaihtuvia taidenäyttelyitä ympäri vuoden. Taidetalolla järjestetään myös kahvikonsertteja sekä siellä kokoontuu erilaisia ryhmiä. Lisäksi tiloissa toimii kansalaisopiston keramiikkapiiri. Häjyylyperinteen keskuksessa ja Ylihärmän taidetalolla toteutetaan taidenäyttelytoimintaa kesäaikaan sekä kurssi- ja leiritoimintaa ympäri vuoden.

Toimielin: Vapaa-aikalautakunta		
Tehtäväalue: Museotoimi		
Tehtäväalueen tarkoitus: Museopalvelujen tehtävänä on: - Alueen historian ja kulttuurin kokoaminen ja tallettaminen sekä siihen tutustumisen mahdollistaminen. - Kotiseutuidentiteetin vahvistaminen erityisesti lapsilla ja nuorilla. - Kaupungin positiivisen imagon vahvistaminen. - Kokoelmien hoito, tietopalvelu ja näyttelytoiminta - Tutkimus-, verkosto- ja kotiseututyö - Tapahtumatuotanto ja markkinointi		
Tehtäväalueen tilivelvollinen viranhaltija: Sivistysjohtaja		
Kehitysnäkymät: Kattavan museoverkon ja monipuolisen näyttelytoiminnan hyödyntäminen yhä paremmin mm. matkailun saralla.		
Kriittiset menestystekijät: Henkilöstöressurssien riittäminen.		
Tavoitteet		
Asiakkuus- ja prosessinäkökulma		
Tavoite: Vetovoimaisten ja laadukkaiden museopalveluiden tarjoaminen	Mittari: Museovieraiden palautteiden kerääminen	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Museoiden kokoelmahallinnon ja näyttelytoiminnan kehittäminen. Museoiden päämäärätietoinen markkinointi erityisesti koululaisille ja matkailijoille sekä yhdistyksille. Museon elävöittäminen näytelmällisten kierrosten, konserttien ja erilaisten tapahtumien kautta. Yhteistyön tehostaminen kotiseutuyhdistysten ja muiden museoita ylläpitävien toimijoiden kanssa.
Prosessi-näkökulma		
Tavoite: Vapaa-aikastrategian toteuttaminen Palvelut tuotetaan verkostoituen muiden toimijoiden kanssa. Toimitaan eri menetelmin vuorovaikutuksen ja yhteistyön lisäämiseksi koko kaupungin alueella.	Mittari: Osallistujamäärä tapahtumiin Kyselyt yhteistyötahoille	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Vapaa-aikastrategian toteuttaminen 2012 Lisätään merkittävästi yhteistapahtumia ja järjestetään neuvotteluja kotiseutuyhdistysten yms. kanssa.
Osaaminen-näkökulma		
Tavoite: Riittävät henkilöstöressurssit Ammattitaitoinen ja osaava henkilöstö	Mittari: Tehtäväalueen perustehtävien täytyminen kokonaisuudessaan Itsearviointi jatkokoulutustarpeesta	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Mahdollinen lisäkoulutus Museon kesäoppaiden koulutus ja pereh-

		dytys
Talous-näkökulma		
Tavoite: Museopalvelut tuotetaan taloudellisesti ja tehokkaasti.	Mittari: Nettokustannukset / asukas, €	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Maaseutumaisten kuntien keskitasoa (taloustilasto). Yleistä kustannuskehitystä vastaava tulojen kasvu. (museokaupat, pääsymaksut jne.). Omavastuuosuuden periminen palvelujen käyttäjiltä. Järkevän yhteistyön malli kolmannen sektorin ja muiden toimijoiden kanssa (verkostoituminen).

Talous	TP 2010	TA + muutokset 2011	TA 2012
Toimintatulot, ulkoiset	4.111	9.000	5.000
Toimintamenot, ulkoiset	72.948	81.190	99.050
Toimintakate, ulkoinen	-68.837	-72.190	-94.050
Toimintatulot, sisäiset ja ulkoiset	4.111	9.000	5.000
Toimintamenot, sisäiset ja ulkoiset	112.138	111.760	131.060
Toimintakate	-108.028	-102.760	-126.060

Perustelut ja informatiiviset tiedot:

Kauhavalla on 13 museota, joiden ylläpitoon kaupunki osallistuu eri tavoin.

Osa museoista on täysin kaupungin omistamia ja hallinnoimia (Suomen Jääkärimuseo, Ylihärän kotiseutumuseo ja Ylihärän taidetalon näyttelytila, lisäksi Järvenpään kotitalo, Häjylyperinteen keskus). Lisäksi on kaupungin yhdessä jonkin seuran kanssa hallinnoimia museoita, kuten Kauhavan Puukko- ja tekstiilimuseo, jonka kokoelmasta suurin osa kuuluu Kauhava-seuralle sekä Härän Parantolamuseo, jonka kokoelmat kuuluvat Etelä-Pohjanmaan Terveystieteiden Perinneyhdistykselle.

On myös eri seurojen omistamia ja kaupungin eri tavoin avustamia museoita (Alahärän kotiseutumuseo ja kotiseututalo, Kotiseututalo Keskikangas, lisäksi Jussin tupa ja Kosolanmäen lainamakasiini, Kalan torppa).

Museotoimi järjestää mm. Kauhavan Puukko- ja tekstiilimuseossa vaihtuvia näyttelyitä vuosittain. Näyttelyiden yhteyteen järjestetään myös eri aiheisia museotyöpajoja koululaisille. Museotoimi osallistuu kansalliselle museoviikolle toukokuussa ja koululaisten ja opiskelijoiden museopäiville lokakuussa. Museotoimi järjestää vuosittain huhtikuussa jääkäriseminaarin Korttesjärven kaupunginosassa. Vuonna 2012 seminaari järjestetään 15. kerran.

lisäksi Järvenpään kotitalo-museolle tehdään 2012 kuntokartoitus ja päivitetään 1998 valmistunut kehittämissuunnitelma. Näihin toimenpiteisiin on budjetoitu 2000 euroa.

Perustetaan ”Kauhavan lentäjät”-näyttely pääkirjaston yläparvelle. Budjetoitu summa on 2000 euroa.

Toimielin: Tekninen lautakunta		
Tehtäväalue: Tilapalvelut		
Tehtäväalueen tarkoitus: Tilapalvelujen tehtävänä on: <ul style="list-style-type: none"> - Huolehtia tehokkaasti kaupungin ja sen konserniyhteisöjen kiinteistö- ja tilaomaisuudesta. - Tarjota palvelutuotannolle ja muille käyttäjille turvalliset, tarkoituksenmukaiset ja kilpailukykyiset toimitilat, tilapalvelut ja kunnossapidon. - Huolehtia investointi- ja perusparannusohjelmiin sisältyvien kohteiden rakennuttamisesta ja rakentamisesta. 		
Tehtäväalueen tilivelvollinen viranhaltija: Tekninen johtaja		
Tavoitteet		
Asiakkuus-näkökulma		
Tavoite: Toimiva palvelutasomääritys ja sen soveltaminen (mm. siivous, kunnossapito)	Mittari: Asiakas- ja käyttäjäpalaute, asteikolla 1-5	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Tavoitetaso 3 Tehdään kysely sekä itsearviointi (henkilöstö).
Prosessi-näkökulma		
Tavoite: Rakennusten toimivuuden ja teknisen kunnan ylläpito.	Mittari: Tilojen kuntokartoitukset (kpl) / kiinteistöt (lkm) Tilojen käyttäjäpalaute, asteikko 1-5 Käyttöaste	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Tavoitetaso 20 % Kuntokartoitusten teko aloitetaan (koulusta) vuonna 2009 Tavoitetaso 3 Tehdään kysely Kiinteistön käyttötarkoituksen mukainen käyttöaste on yli 90%. Arviointi ja toimenpiteet
Osaaminen-näkökulma		
Tavoite: Ammattitaitoinen ja osaava henkilöstö.	Mittari: Itsearviointi, asteikolla 1-5	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Tavoitetaso 4. Kyselyn perusteella arvio täydennyskoulutustarpeesta.
Talous-näkökulma		
Tavoite: Kiinteän omaisuuden arvon säilyttäminen.	Mittari: Korjausinvestoinnit = poistot	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Korjausinvestointien osuus vähintään poistojen suuruinen neljän vuoden tasausjaksolla. Arviointi ja toimenpiteet. Tilojen omistuksen / luovutuksen taloudellisuuden jatkuva arviointi.

Talous	TP 2010	TA + muutokset 2011	TA 2012
Toimintatulot, ulkoiset	2.435.419	2.325.590	2.323.500
Toimintamenot, ulkoiset	5.016.822	5.326.940	5.697.350
Toimintakate, ulkoinen	-2.581.403	-3.001.350	-3.373.850
Toimintatulot, sisäiset ja ulkoiset	8.059.350	9.038.660	9.192.120
Toimintamenot, sisäiset ja ulkoiset	7.272.843	8.613.920	8.978.950
Toimintakate	786.507	424.740	213.170

Perustelut ja informatiiviset tiedot:

Tilapalvelu huolehtii kaupungin kiinteistö- ja tilaomaisuudesta sekä tilojen siivouksesta. Kuntayhtymä Kaksi-neuvoinen on kaupungin oman palvelutuotannon ohella merkittävä kaupungin omistamien ja siivoamien tilojen käyttäjä / vuokralainen.

Rakennuksia n.	100 kpl
Rakennustilavuus n.	383 000 m3
Kerrosala n.	90 000 m2
Huonealat yhteensä n.	82 000 m2
Rakennusten uushankinta-arvo n.	150 milj. euroa.

Toimielin: Tekninen lautakunta		
Tehtäväalue: Yhdyskuntatekniikka		
Tehtäväalueen tarkoitus: Yhdyskuntatekniikan tehtävänä on: - Liikenneväylien liikennöitävyyden varmistaminen. - Yleisten alueiden hoidon järjestäminen. - Kaatopaikkojen jälkihoidosta huolehtiminen. - Metsätilojen hoitaminen.		
Tehtäväalueen tilivelvollinen viranhaltija: Tekninen johtaja		
Tavoitteet		
Asiakkuus-näkökulma		
Tavoite: Toimiva palvelutasomäärittäminen ja sen soveltaminen (mm. kunnossapito).	Mittari: Asiakas- ja käyttäjäpalautte, asteikolla 1-5	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Tavoitetaso 3 Tehdään kysely. Arvioidaan kyselyn ja muun palautteen vaikutukset pitkän aikavälin korjaus- ja hoitosuunnitelmiin.
Prosessi-näkökulma		
Tavoite: Liikenneväylien ja yleisten alueiden toimivuuden ja teknisen kunnan ylläpito. Toimiva palveluhankintastrategia. Kaatopaikkojen siisti ja saasteeton ympäristö	Mittari: Käyttäjätyytyväisyyskysely, asteikolla 1-5. Oman tuotannon osuus / ostopalvelujen osuus. Velvoitetarkkailutulokset	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Tavoitetaso 3. Tehdään kysely. Arvioidaan kyselyn ja muun palautteen vaikutukset pitkän aikavälin korjaus- ja hoitosuunnitelmiin. Kokonaistaloudellisesti edullisimmat toimintamuodot. Tavoitetaso: Tarkkailuraportit eivät edellytä toimenpiteitä.
Osaaminen-näkökulma		
Tavoite: Ammattitaitoinen ja osaava henkilöstö.	Mittari: Itsearviointi, asteikolla 1-5.	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Tavoitetaso 4. Kyselyn perusteella arvio täydennyskoulutustarpeesta.
Talous-näkökulma		
Tavoite: Kohtuulliset liikenneväylien käyttökustannukset.	Mittari: Nettokustannukset, €/asukas	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Liikenneväylien käyttökustannukset maaseutumaisten kuntien keskitasoa (taloustilastot).

Talous	TP 2010	TA + muutokset 2011	TA 2012
Toimintatulot, ulkoiset	148.221	807.610	668.080
Toimintamenot, ulkoiset	1.419.258	1.866.630	1.916.230
Toimintakate, ulkoinen	-1.271.036	-1.059.020	-1.248.150
Toimintatulot, sisäiset ja ulkoiset	230.494	807.610	668.080
Toimintamenot, sisäiset ja ulkoiset	1.554.305	1.964.610	2.188.420
Toimintakate	-1.323.811	-1.157.000	-1.520.340

Perustelut ja informatiiviset tiedot:

Yhdyskuntatekniikan tehtäväalue muodostuu liikenneväylien, yleisten alueiden, jätehuollon, metsätilojen ja yhdyskuntateknisten palvelujen osatehtävistä.

Kaupungilla on kaavateitä yhteensä 152 km. Kaupungin hoidossa on 405 km yksityisteitä. Lisäksi kaupunki antaa toiminta-avustusta 222 km:lle yksityisteitä. Yhteensä kaupungin toimenpiteiden alla on n. 800 tiekilometriä.

Kaupungin alueella on rakennettuja puistoja yhteensä n. 60 ha, kaavallisia puistoja yht. n. 168 ha.

Kaupunki omistaa metsää 900 ha. Perustettuun Kauhavan yhteismetsään on liitetty n. 400 ha.

Toimielin: Tekninen lautakunta		
Tehtäväalue: Tekniset tukipalvelut		
Tehtäväalueen tarkoitus: Teknisten tukipalvelujen tehtävänä on: <ul style="list-style-type: none"> - Kaavoituksen ja mittaus-toimen järjestäminen - Kuljetusten ja konekeskuksen toimivuuden varmistaminen - Ruokapalvelujen järjestäminen 		
Tehtäväalueen tilivelvollinen viranhaltija: Tekninen johtaja		
Tavoitteet		
Asiakkuus-näkökulma		
Tavoite: Laadukkaat ja asiakkaiden tarpeita vastaavat palvelut (mm. tonttitarjonta, ruokahuolto).	Mittari: Asiakastytyväisyysmittaus, asteikolla 1-5	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Tavoitetaso 3. Arvioidaan kyselyn ja muun palautteen vaikutukset pitkän aikavälin suunnitelmiin / toimenpiteisiin.
Prosessi-näkökulma		
Tavoite: Tehokas maankäytön suunnittelu ja maaomaisuuden hallinta. Toimiva palveluhankintastrategia (mm. kaavoitus, kuljetukset, ruokahuolto).	Mittari: Kaavoitettujen tonttien lukumäärä. Oman tuotannon osuus / os-topalvelujen osuus.	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Asunto- ja teollisuustonttien varanto vastaa vähintään 5 vuoden tonttitarvetta. Kokonaistaloudellisesti edullisimmat toimintamuodot. Kaavoitusprosessien toimivuus.
Talous-näkökulma		
Tavoite: Palvelujen järjestäminen ja kaluston käyttö on tehokasta ja toiminta omakustannuskatteista	Mittari: Kaluston käyttöaste Toimintakate	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Kaluston käyttöaste yli 80 %. Ruokapalvelun ja konekeskuksen tulos positiivinen. Yleistä kustannuskehitystä vastaava tulojen kasvu.

Talous	TP 2010	TA + muutokset 2011	TA 2012
Toimintatulot, ulkoiset	1.443.934	1.532.950	1.261.400
Toimintamenot, ulkoiset	2.945.591	3.159.550	3.416.980
Toimintakate, ulkoinen	-1.501.656	-1.626.600	-1.831.940
Toimintatulot, sisäiset ja ulkoiset	2.835.210	2.903.840	3.247.630
Toimintamenot, sisäiset ja ulkoiset	3.083.508	3.373.340	3.641.360
Toimintakate	-248.599	-469.500	-393.730

Perustelut ja informatiiviset tiedot:

Teknisten tukipalvelujen tehtäväalueeseen sisältyy kaavoitus- ja mittaus-toimi, ruokapalvelu, varasto ja konekeskus.

Ruokapalvelu valmistaa aterian 3680 ruokailijalle päivässä. Tämän lisäksi tulevat aamu-, väli- ja iltapalat. Ruokapalvelulla on valmistuskeittiöt Kauhavan koulukeskuksessa, Alahärmän koulukeskuksessa, Härmän palvelukeskuksessa, Ylihärmässä ja Korttesjärvellä. Valmistuskeittiöiden lisäksi ruokapalveluilla on 37 jakelukeittiötä. Oman toiminnan ruokahuollon lisäksi kaupunki myy ruokapalveluita myös Kuntayhtymä Kaksineuvoiselle.

Yleis- ja asemakaavoja tai asemakaavan muutoksia/laajennuksia valmistuu vuonna 2012 noin 10 kpl.

Konekeskus tuottaa kaupungille sisäisenä palveluna tiehöylä-, traktori- ym. konepalveluja.

Toimielin: Ympäristölautakunta		
Tehtäväalue: Ympäristönsuojelu		
Tehtäväalueen tarkoitus: Ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävänä on neuvonta-, valvonta- ja lupaprosessein ehkäistä haitallisia ympäristövaikutuksia ja varmistaa ao. lakien noudattaminen.		
Tehtäväalueen tilivelvollinen viranhaltija: Tekninen johtaja		
Tavoitteet		
Asiakkuus-näkökulma		
Tavoite: Asiantuntevan ja tasapuolisen palvelun helppo saavuus	Mittari: Asiakastytyväisyysmittaus, asteikko 1-5	Tavoitetaso ja toimenpiteet: Tavoitetaso 3. Suoritetaan kysely/mittaus.
Prosessi-näkökulma		
Tavoite: Lupaprosessien kehittäminen Ympäristönsuojelun suunnittelu ja kehittäminen	Mittari: Käsittelyaika, kk Hankkeiden määrä ja määrärahat	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Ympäristö- ja maa-aineslupien käsittelyaika (antopäivään) 2,5 kk. Arviointi ja toimenpiteet. Suunnittelun laatukriteerit ja toteumat
Osaaminen-näkökulma		
Tavoite: Ammattitaitoinen ja osaava henkilöstö	Mittari: Valitukset/lupapäätökset	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: < 10 % Arviointi ja toimenpiteet
Talous-näkökulma		
Tavoite: Ulkoisista tuloista huolehtiminen	Mittari: Toimintakate	Tavoitetaso ja toimenpiteet 2012: Yleistä kustannuskehitystä vastaava tulojen kasvu. Harkinnanvaraisten taksojen tarkistus

Talous	TP 2010	TA + muutokset 2011	TA 2012
Toimintatulot, ulkoiset	39.739	32.000	127.500
Toimintamenot, ulkoiset	186.922	208.030	283.590
Toimintakate, ulkoinen	-147.184	-176.030	-156.090
Toimintatulot, sisäiset ja ulkoiset	39.874	32.000	127.500
Toimintamenot, sisäiset ja ulkoiset	187.245	208.030	283.590
Toimintakate	-147.371	-176.030	-156.090

Perustelut ja informatiiviset tiedot:

Tehtäväalueeseen sisältyy seuraavat hankkeet:

1. Haja-asutusalueiden jätevesien järjestäminen, suunnittelu- ja neuvontahanke, Kauhava

Hanke on Länsi-Suomen ohjelmaan kuuluva toimintaympäristön parantamis- ja kehittämisprojekti. Hankeai-ka on 15.5.2008-31.12.2013. Hankkeessa on 2009 valmistunut teknis-taloudellinen suunnitelma haja-asu-tusalueiden jätevesien järjestämiseksi ja suunnitelma Purmojärven siirtoviemäristä. Hankkeen 110.000 eu-ron taloudesta on käyttämättä 58.550 euroa, mitä määrärahaa vuonna 2012 käytetään yksityistalouksien ja pienpuhdistamoalueiden jätevesineuvontaan 50.000 euroa. Hankkeen kuntaosuus vuodelle 2012 on 20.000 euroa taseessa olevaa rahaa.

2. K 8 Ilmastostrategiahanke

Hankkeessa ovat väestöpohjaisin kuntaosuuksin mukana Kauhava, Lapua, Seinäjoki, Kuortane, Alavus, Il-majoki, Kurikka ja Kauhajoki. Hankeai-ka on 2010-2012. Hanketta hallinnoi Lapuan kaupunki. Kauhava osallistuu hankkeeseen 11.032 euron osuudella vuonna 2012.

3. Kunta -Metso hanke

Hanketta varten on Ympäristöministeriön rahoitus 28.000 euroa (82 %). Hanke on Kauhavan, Seinäjoen ja Lapuan yhteinen hanke. Kuntien rahoitusosuus on yhteensä 3400 euroa. Kauhavan kuntaosuus vuodelle 2012 on 340 euroa.

7. Seinäjoen seudun bioindikaattoritutkimus

Etelä-Pohjanmaan kuntien (Lapua, Kuortane, Alavus, Kauhajoki, Karijoki, Isojoki, Teuva, Kurikka, Jurva, Ja-lasjärvi, Ähtäri, Vimpeli, Alajärvi, Soini ja Kauhava) maksuosuus on 1.295 euroa (alv 0 %) . Kauhavan kau-pungin alueella on 6 näytealaa, joiden perusteella hankekustannus on 2.106 euroa (alv 0 %). Hanketta hal-linnoi Seinäjoki vastuuhenkilönä. Hankeai-ka on vuosi 2012.

8. Gunnarskankaan pohjavesialueen rajausta ja rakennetutkimus

Hankerahoitus tulee pääosin Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselta siten, että Kauhavan rahoitusosuudeksi jää 5.000 euroa. Hankeai-ka on vuosi 2012.

9. Kauhavan Susivuoren alueen maankäytön suunnittelu ja toimintojen yhteensovittaminen

Hanke on Länsi-Suomen ohjelmaan kuuluva toimintaympäristön parantamis- ja kehittämisprojekti. Hankeai-ka on 1.1.-31.12.2012. Kaupungin rahoitusosuus yhteensä 50.000 euron EAKR - suunnitteluhankkeesta on 18.000 euroa. Kaupunki on sitoutunut hankkeeseen, ja sen kuntarahoitus on huomioitu vuoden 2011 talous-arviossa.

10. Korttesjärven Saarijärven kunnostus ja Saarijärven – Isonmäen kyläalueen maaseutumiljöön ke-hittäminen -hanke

Hanke on Länsi-Suomen ohjelmaan kuuluva toimintaympäristön parantamis- ja kehittämisprojekti. Hankeai-ka on 1.12.2011-31.12.2012. Kaupungin rahoitusosuus yhteensä 100.000 euron EAKR -hankkeesta on 36.000 euroa. Kaupunki on sitoutunut hankkeeseen, mutta sen kuntarahoitus on siirretty vuodelle 2013.

Käyttötalouden määrärahat ja tuloarviot tehtävittäin

KÄYTTÖTALOUS TEHTÄVÄ	ULKOISET MENOT			ULKOISET TULOT		
	TP 2010	TA 2011	TA 2012	TP 2010	TA 2011	TA 2012
Vaalit	54	26 760	103 980		25 500	51 330
Tarkastuslautakunta	23 691	53 100	55 020			
Hallinto ja talous	2 891 648	3 311 850	3 177 410	2 870 700	2 784 300	369 910
Ylijäämärahastot	672 651	563 500	99 100	311 207	297 000	
Kehitystoimen hallinto	84 764	106 630	106 420			
Elinkeinoitoimi ja kehittäminen	425 720	504 910	693 460	11 062		37 000
Maaseutu- ja lomatoimi	4 977 895	5 265 010	5 330 370	4 823 235	5 086 670	5 141 340
Perusturva	54 586 557	58 543 420	59 925 100	107 889	80 000	42 750
Sivistystoimen hallinto	380 140	497 720	456 760	132 040	167 400	141 700
Esi- ja perusopetus	12 284 152	12 607 260	13 421 250	568 770	519 400	595 000
Lukio-opetus	1 636 535	1 622 300	1 673 380	73 925	65 000	93 700
2. asteen ammatillinen koulutus	93 600	91 300	81 200			
Ammattikorkeakoulu	47 239			95 290		
Taiteen perusopetus	663 903	675 870	705 770	104 451	95 500	97 100
Kansalaisopisto	201 929	208 330	208 820			
Kirjasto	692 207	719 670	742 260	20 912	9 500	9 730
Vapaa-aikatoimen hallinto	56 288	68 840	71 750			
Nuorisotoimi	163 704	192 480	264 730	1 297	1 000	51 590
Liikuntatoimi	544 461	523 430	546 430	20 001	17 000	20 000
Kulttuuritoimi	122 407	166 160	172 280	4 234	2 900	4 200
Museot	72 948	81 190	99 050	4 111	9 000	5 000
Tekninen hallinto	145 048	205 410	168 730	200	50 000	
Tilapalvelut	5 016 822	5 326 940	5 697 350	2 435 419	2 325 590	2 323 500
Yhdyskuntateknikka	1 419 258	1 866 630	1 916 230	148 221	807 610	668 080
Tekniset tukipalvelut	2 945 591	3 159 550	3 416 980	1 443 934	1 532 950	1 585 040
Ympäristötoimen hallinto	28 861	33 050	33 880			
Ympäristönsuojelu	186 922	208 030	283 590	39 739	32 000	127 500
Rakennustarkastus ja asuntotoimi	193 399	215 580	226 990	100 615	77 600	87 800
Palo- ja pelastustoimi	1 380 596	1 425 630	1 467 710			
Yhteensä	91 938 990	98 270 550	101 146 000	13 317 252	13 985 920	11 452 270

3.2. Henkilöstö

Henkilöstöhallinto perustuu sekä alan virka- ja työehtosopimukseen että myös vuonna 2008 hyväksytyyn henkilöstöstrategiaan.

Vuoden 2011 budjettiesityksen mukaan kaupungin palkkamenot ovat 21,0 M€ ja sivukulut 8,0 M€ eli yhteensä 28,8 M€. Muutos edelliseen vuoteen 5,0 %. Vakinaisen henkilökunnan määrä ilmenee liitteestä.

Palkat ja palkkiot vuosina 2011-12				
	Ta 2012	Ta 2011	Muutos 2010/2011	Muutos %
Maksetut palkat				
Luottamustoimipalkkiot	121 760	104 820	16 940	16,2
Viran- ja toimenhaltijoiden kokouspalkkiot	24 840	19 350	5 490	28,4
Luottamushenkilöiden vuosipalkkiot ja ansionmenetykskorvaukset	29 100	26 600	2 500	9,4
Vakinaisten viranhaltijoiden kk-palkat	10 489 260	9 978 040	511 220	5,1
Työsuhteisten kk-palkat	7 956 170	7 791 390	164 780	2,1
Tilapäisten työntekijöiden palkat	140 500	107 270	33 230	31,0
Erilliskorvaukset	780 440	648 240	132 200	20,4
Sairaus- ja äitiyslomasijaiset		283 200	-283 200	-100,0
Vuosilomansijaiset ja muut sijaiset		231 650	-231 650	-100,0
Asiantuntijapalkkiot	1 000	1 500	-500	-33,3
Tunti- ja urakkapalkat	514 840	640 730	-125 890	-19,6
Työllisyystukipalkat	178 480	125 230	53 250	42,5
Laskutettavat palkat	36 960		36 960	100,0
Sairauslomasijaiset	253 400		253 400	100,0
Äitiys-, isyysloma, vanhempvap	131 470		131 470	100,0
Vuosilomasijaiset	99 950		99 950	100,0
Muut sijaiset	197 840		197 840	100,0
Henkilöstökorvaukset (tulo)			0	100,0
Sairausvakuutuskorvaukset	212 900	126 000	86 900	69,0
Tapaturmakorvaukset	30 000	40 000	-10 000	-25,0
Muut Kelan korvaukset	3 000		3 000	
Palkat ja palkkiot yhteensä	20 710 110	19 792 020	918 090	4,6

Sijaistalouksissa muutetaan kirjaustapaa siten, että kuluja eritellään aikaisempaa tarkemmin syyn perusteella. Sijaismäärärahat ovat kasvaneet johtuen mm vuorotteluvapaiden, osaeläkkeiden ynnä muiden työjärjestelyjen vuoksi. Sijaisten palkkaamista pitkissä poissaoloissa joudutaan myös harkitsemaan aikaisempaa tarkemmin, koska suuressa osassa yksiköitä ei ole ylimääräistä resurssia, jota voitaisiin sijaistamiseen käyttää.

Henkilöstömenojen kasvua selittävät seuraavat seikat:

- KVTES:n mukaiset palkkojen korotukset, joihin on varauduttu 3 %:lla. Korotus on noin 600.000 €

- lisähenkilökunnan palkkaaminen, yhteensä 5 henkilöä
  - puutarhuri, maankäyttöinsinööri, kartoittaja, mittamies ja laitoshuoltaja (varahenkilö)
- määräaikaisten virka/työsuhteiden vakinaistaminen, yhteensä 15,89 henkilöä. Koulunkäynninohjaajien määrää tarkastellaan vielä kokonaisuutena ennen henkilöiden vakinaistamista.
  - 7 opettajaa, 6 koulunkäynninohjaajaa, 2,09 musiikkiopiston opettajaa
- Määräaikaisen henkilökunnan lisääntyminen, koulunkäynninohjaajia on palkattu lisää tai lisätty työaika jo vuoden 2011 puolella 6,88 henkilöllä, hankkeilla on määräaikaisia työntekijöitä. Määräaikaiset työntekijät eivät näy liitetaulukossa.
- useita vakansseja on täytetty vuoden 2011 aikana tai heti vuoden 2012 alusta siten, että vuonna 2012 palkkamenot ovat ensimmäistä kertaa kokonaisuudessaan budjetissa (esim kehityskeskus, teknisen toimen johtaja, opettajia jne).
- palkkaussuunnitelmissa on sellaisia palkkoja, joihin saadaan rahoitus joko kokonaan tai suurelta osin joltakin muulta taholta esim maatalouslomittajien ja lomahallinnon palkkauskulut kattaa Mela, hankevetäjien palkkaukseen saadaan rahoitus joko Eu:n – tai eri ministeriöiden rahoista.

Työllistämistukia käytetään jonkin verran kouluavustajien ja joidenkin sijaisuuksien hoitamiseen. Vuoden 2012 budjetissa on lisäksi varauduttu ns. veloitetyöllistettävien sekä työpaja hankkeiden työllistämistä tukevaan (osa kuntarahasta kuittaantuu työllistämistuen ja palkkauskulujen erotuksella). Työllistäminen lisää verotuloja ja auttaa kaupunkia välttämään ns sakkomaksut.

Henkilökunta on vähentynyt vuoden 2009 alun (kuntaliitosajankohdan) ja vuoden 2011 lopun välillä 33,3 henkilötyövuotta vastaavasti. Henkilökunnan määrä lisääntyy vuonna 2012 yhteensä 18,5 henkilöllä eli 4,5 %:lla. Lisäyksestä 15,9 on määräaikaisten vakinaistamisia. Vuoden 2012 lisäyksillä saavutetaan sama henkilökuntamäärä mikä kaupungilla oli vuoden 2009 lopussa. Seuraaville vuosille kasvu on huomattavasti vähäisempää (2013 4,5 henkilöä ja vuodelle 2014 vähennyistä vastaavasti 4,4 henkilöä).

Määräaikaisten vakinaistaminen perustuu jatkuvaan työvoiman tarpeeseen ja työsopimuslain määräyksiin.

Vuonna 2012 laskennallisen eläkeiän saavuttaa 24 henkilöä. Tietoa henkilöiden todellisesta eläkkeellesiirtymisajankohdasta ei ole olemassa, mutta voidaan arvioida, että vähintään 70 % jää eläkkeelle laskennallisessa eläkeiässä. Lisäksi näyttää, että halukkuus siirtyä osaeläkkeelle on kasvamassa. Osaeläke on työnantajan ja työntekijän kannalta kannatettava, jos vaihtoehtona olisi työkyvyttömyyseläke, jonka kustannukset työnantajalle ovat huomattavat. Osaeläkeläisen työaikojen järjestely saattaa olla ongelmallista joissakin yksiköissä.

Taulukko: Laskennallisen eläkeiän saavuttaminen seuraavan 5 vuoden aikana osastoittain

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Yhteensä
Yleishallinto	1	2	0	2	0	2	7
Kehityskeskus	5	1	3	2	0	5	16
josta lomatoimi	5	1	3	2	0	5	16
Sivistystoimi	3	6	1	4	4	6	24
Vapaa-aikatoimi	2						2
Tekninen toimi	6	15	8	11	6	5	51
YHTEENSÄ	17	24	12	19	10	18	100

Ylläolevasta taulukosta on huomattava, että kyse on henkilöiden määrästä, ei työajoista. Suurin laskennallinen eläkeiän saavuttava ryhmä on puhtauspalveluissa (24), ruokahuollossa (14) sekä maatalouslomituksessa (8). Kaikki em ryhmät ovat sellaisia, että eläköitymistä voidaan hyödyntää henkilökunnan vähentämisessä vain hyvin vähän; mikäli esim siivottavat kiinteistöt pysyvät nykyisellään nykyisessä käytössä, mahdollisuus henkilökunnan vähentämiseen on marginaalista. Samoin henkilökunnan vähentäminen ruokapalveluista edellyttää suurta muutosta niiden organisoinnissa.

Kunta-ala on mukana työehdoissa ns. raamisopimuksessa. Uudet kunnallisen alan työehtosopimukset ovat voimassa 1.1.2012 – 28.2.2014. Sopimukseen sisältyy 1.1.2012 tuleva 1,7 % yleiskorotus ja 0,7 % keskitetysti jaettu järjestelyerä mm. palkkausjärjestelmän uudistamiseen. Lisäksi tammikuun 2012 palkanmaksun yhtey-

dessä maksetaan 150 euron suuruinen kertaerä. 1.2.2013 palkkoihin tulee 1,46 % yleiskorotus ja 0,6 % järjestelyerä.

Kauhavan kaupungin osalta tehtäväkohtaiset palkat on saatu harmonisoitua, mutta harkinnanvaraisista henkilökohtaisista lisistä aiheutuu vielä jatkossakin epäoikeudenmukaisia tilanteita. 1.2.2013 tulevan järjestelyerän käytöstä annetaan ohjeet syksyllä 2012, ja mikäli ne mahdollistavat, käytetään erää harkinnanvaraisiin henkilökohtaisiin lisiin ja näin toteutetaan oikeudenmukaista palkkapolitiikkaa.

Henkilökunnan kanssa käydään kattavasti kehityskeskustelut, joihin syksyllä 2011 sisältyy myös henkilökohtaisen työsuorituksen arviointi.

Syksyllä 2012 järjestetään henkilökunnalle kysely työhyvinvoinnista.

Vuonna 2012 keskitytään kouluttamaan henkilökuntaa käyttämään tietotekniikkaa tehokkaammin hyväksi jokapäiväisessä toiminnassa. Henkilökuntaa pyritään motivoimaan ammatillisten perus- ja jatkotutkintojen suorittamiseen sikäli kuin siihen on tarvetta. Erityistä huomiota kiinnitetään myös taitojen ajan tasalle saattamiseen silloin kun ammattitutkinnon suorittamisesta on kulunut jo paljon aikaa.

Puhtauspalveluilla on tehty erillinen selvitys osaamistasosta ja sen pohjalta tullaan järjestämään täydennyskoulutusta.

Kaupungille on suunnitteilla erillinen ikäohjelma, jolla tuetaan ikääntyvää henkilökuntaa työssäjaksamisessa.

4. Tuloslaskelmaosa

ULKOINEN TUOSLASKELMA TALOUSARVIO 2012

	TP2010	TA2011	TA2012	Muutos €	Muutos %
VAR SINAINEN TOIMINTA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	9 170 647	7 033 060	6 766 150	-266 910	-3,8 %
Maksutuotot	812 890	579 550	830 780	251 230	43,3 %
Tuet ja avustukset	3 284 007	3 389 200	755 970	-2 633 230	-77,7 %
Muut toimintatuotot	2 831 402	2 984 110	3 099 370	115 260	3,9 %
	16 098 946	13 985 920	11 452 270	-2 533 650	-18,1 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN					
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat	19 014 288	19 792 020	20 710 110	918 090	4,6 %
Henkilösivukulut	7 286 620	7 665 470	7 956 060	290 590	3,8 %
Palvelujen ostot	60 588 556	64 230 960	65 677 560	1 446 600	2,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	4 459 198	3 838 090	4 109 050	270 960	7,1 %
Avustukset	2 053 614	2 146 350	2 035 050	-111 300	-5,2 %
Muut toimintakulut	642 830	597 660	658 170	60 510	10,1 %
	94 045 105	98 270 550	101 146 000	2 875 450	2,9 %
TOIMINTAKATE	-77 946 159	-84 284 630	-89 693 730	-5 409 100	6,4 %
Verotulot	45 393 741	46 925 100	49 915 000	2 989 900	6,4 %
Valtionosuudet	40 697 384	41 675 000	42 720 600	1 045 600	2,5 %
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	139 585	77 970	92 650	14 680	18,8 %
Muut rahoitustuotot	421 445	191 000	156 000	-35 000	-18,3 %
Korkokulut	494 501	602 000	601 000	-1 000	-0,2 %
Muut rahoituskulut	327 571	40 000	27 000	-13 000	-32,5 %
	85 830 082	88 227 070	92 256 250	4 029 180	4,6 %
VUOSIKATE	7 883 924	3 942 440	2 562 520	-1 379 920	-35,0 %
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	3 002 544	2 880 080	2 778 280	-101 800	-3,5 %
Arvonalentumiset	439 819				
Satunnaiset tuotot ja kulut					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
TILIKAUDEN TULOS	4 441 560	1 062 360	-215 760	-1 278 120	-120,3 %
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-1 770 790		92 780		
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	672 752				
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	1 471 456	281 500	123 100	-158 400	-56,3 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	4 814 979	1 343 860	120	-1 343 740	-100,0 %

5. Investointiosa

Kaupungilla tulee suunnitelmavuosina olemaa kolmenlaisia investointeja; normaaleja talousarviointeja, yhdistymisavustuksella rahoitettavia investointeja ja liitoskuntien ylijäämärahastoista rahoitettavia investointeja. Koska kaikkia yhdistymisavustuksella rahoitettaviksi päätettyjä investointeja ei saatu vielä toteutettua, siirretään niiden täytäntöönpanoa eteenpäin. Ylijäämärahastoinvestoinnit kohdistuvat rahastojen sääntöjen mukaisesti vuosille 2009 – 2013, tarvittaessa rahastojen toiminta-aikaa jatketaan vuoden 2015 loppuun.

Poistoja aiheuttavien investointien määrä pyritään pitämään pitkällä tähtäimellä enintään vuosikatteen ja/tai poistojen suuruisena siten, että terveen ja kestävä talouden tunnusmerkit täyttyvät. Vuosien 2012 investointiohjelman ja 2013 – 2014 investointisuunnitelman mukaiset investoinnit kuitenkin ylittävät ao. tason yksittäisten suurten hankkeiden takia. Vuonna 2012 tällainen hanke on Kosolan koulun rakentaminen (3,0 m€). Vuosina 2013 – 2014 suunnitellaan toteutettavaksi mm. Nahkalan koulun perusparannus. Ylijäämärahastoista toteutettavista investoinneista aiheutuvat poistot katetaan rahastoja purkamalla. Vuoden 2012 investoinneista runsas 5,1 miljoonaa euroa on poistoja lisääviä. Investoinneista on kuitenkin yli 700.000 euron arvosta sellaisiin, joiden toteutumisen ehtona on valtionosuuden tai muun ulkopuolisen rahoituksen saaminen. Investointien pysyttämiseksi vuosikatteen tai poistojen vuotuisella tasolla laaditaan kaupungille vuoden 2012 alkupuolella pidemmän tähtäimen investointisuunnitelma, jossa määritellään lähivuosina toteutettavat merkittävimmät kohteet kustannusarvioineen sekä toteutusajankohta.

Merkittävimmistä investoinneista voidaan mainita Kosolan koulun rakentamishanke, jolle vuoden 2012 investointiohjelmassa osoitetaan 3,0 miljoonaa euroa. Hanketta varten on olemassa vuonna 2009 vakuutuskorvauksesta muodostettu 380.000 euron investointivaraus. Vakuutusyhtiön osallistuu rakentamiskustannuksiin edellisen lisäksi 316.000 eurolla rakennuksen osalta. Maanhankintaan on varattu 1,9 miljoonaa euroa. Lisäksi valitusprosessin takia vuodelle 2012 uudelleenbudjetoidaan Ylihärän Järvenjärven maakauppoihin yhdistymisavustus- ja ylijäämärahastoinvestointina yhteensä 452.000 euroa. Kaavateiden rakentamiseen on varattu 75.000 euroa, perusparantamiseen 150.000 euroa ja asfaltointiin 150.000 euroa. Yksityisteiden perusparantamiseen on budjetoitu 220.000 euroa. Hankkeen toteutumisen edellytyksenä on valtionosuuden saaminen. Myös valtatie 19 liittymäjärjestelyjen (määräraha 150.000 euroa) ja Hakolan kevyen liikenteen väylän rakentamisen (50.000 euroa) toteuttamisen ehtona on ulkopuolisen rahoituksen saaminen. Kaupungin strategian mukaisesti on ympäristöjen parantamiseen varattu 190.000, jota käytetään mm. Kauhavan Keskustan ja Kauppatorin ympäristöjen parantamiseen. Ylihärän hyötykäyttöaseman rakentamiseen on osoitettu 100.000 euroa. Haja-asutusalueiden viemärintiin on alustavasti varattu 300.000 euron ely-keskuksen mukaantuloa edellyttäen. Kitkan alueen kehittämiseen uudelleenbudjetoidaan 150.000 euroa sekä huomioidaan hankkeelle myönnetty 70.000 euron valtionosuus. Myös Korttesjärven jalkapallokentän rakentamiseen haetaan valtionosuutta, ja tarkoitusta varten on vuodelle 2012 varattu 119.000 euron määräraha. Kangas-Annala -tie- ja siltayhteyden rakentamisen aloittamiseen on varauduttu 450.000 eurolla. Pellavatie päiväkodin laajennuksen ja perusparannuksen suunnitteluun on varauduttu vuoden 2012 investointiohjelmassa ja toteutukseen vuoden 2013 suunnitelmassa. Hankkeen toteutuksen ehtona on, että ennen suunnittelun aloittamista on Kuntayhtymä Kaksineuvoisen kanssa selvitettävä Roihankujan esiopetus-, esioppilaiden päivähoito- sekä aamu- ja iltapäivähoitotilojen soveltuvuus päiväkotitarkoitukseen. Tilat omistava Tuppiroska Oy on ilmaissut, että tarvittaessa em. tiloja voidaan laajentaa.

Investointiosan määrärahat ovat sitovia kaupunginvaltuustoon nähden hankkeittain kuitenkin siten, että teiden, tievalaistuksen, yleisten alueiden, yhdyskuntateknisten verkostojen rakentamisen sekä kalusto-/irtamistohankintojen osalta investointiryhminä. Tilapalveluille myönnetään myös 80.000 euron määräraha, jota voidaan käyttää lautakunnan päättämiin kohteisiin.

Valtuusto vahvistaa investointisuunnitelman ensimmäisen vuoden (2011) talousarviona noudatettavaksi, muut vuodet suunnitelmana, joka tarkistetaan vuosittain. Investointimenot vuodelle 2012 ovat 8.462.100 euroa. Investointitulojen määräksi on arvioitu 607.000 euroa. Investointimenoista 602.000 euroa on uudelleenbudjetoituja vuodelta 2011 tarkennettuna myönnettyllä 70.000 euron valtionosuudella.

Investoinnit toimielimittäin ja tehtävittäin

Toimielin: Kaupunginhallitus				
Tehtävä: Hallinto ja talous				
Hanke:	Kustannus- arvio	TA 2012	TS 2013	TS 2014
Aineettomat oikeudet				
Taloushallinnon ohjelmisto	15 000	15 000	20 000	0
Menot		15 000	20 000	0
Kiinteä omaisuus				
Maanhankinta		1 900 000	150 000	150 000
Menot		1 900 000	150 000	150 000
Maanhankinta		40 000	40 000	40 000
Tulot		40 000	40 000	40 000
Osakkeet ja osuudet			92 000	
Menot		0	92 000	0
Yhteensä				
Menot		1 915 000	262 000	150 000
Tulot		40 000	40 000	40 000
Netto		1 875 000	222 000	110 000

Toimielin: Elinkeino- ja maaseutujaosto				
Tehtävä: Kehitystoimi				
Hanke:	Kustannus- arvio	TA 2012	TS 2013	TS 2014
Irtain omaisuus				
Kuntamarkkinointi		19 000		
Menot		19 000	0	0
Yhteensä				
Menot		19 000	0	0
Tulot		0	0	0
Netto		19 000	0	0

Toimielin: Sivistyslautakunta				
Tehtävä: Kirjasto				
Hanke:	Kustannus- arvio	TA 2012	TS 2013	TS 2014
Aineettomat oikeudet				
Kirjastojärjestelmä/Lakia-kirjastot		10 000	0	0
Menot		10 000	0	0
Yhteensä				
Menot		10 000	0	0
Tulot		0	0	0
Netto		10 000	0	0

Toimielin: Sivistyslautakunta				
Tehtävä :Koulutoimi				
Hanke:	Kustannus- arvio	TA 2012	TS 2013	TS 2014
Aineettomat oikeudet				
ReittiGis -koulukyytiohjelma	17400	17400		
Menot		17400	0	0
Irtain omaisuus				
Kalusto		10 000	20 000	20 000
Atk-laitteet kouluille	100 000	40 000	40 000	20 000
Menot		50 000	60 000	40 000
Kiinteät rakennelmat				
Ulkoleikkivälineet		15 000		15 000
Menot		15 000	0	15 000
Yhteensä				
Menot		82 400	60 000	55 000
Tulot		0	0	0
Netto		82 400	60 000	55 000

Toimielin: Musiikkiopiston johtokunta				
Tehtävä: Taiteen perusopetus				
Hanke:	Kustannus- arvio	TA 2012	TS 2013	TS 2014
Irtain omaisuus				
Äänentoistolaitteisto koko kaupungin käyttöön	10 000	10 000	0	0
Pianot ym. soittimet	10 000			10 000
Menot		10 000	0	10 000
Yhteensä				
Menot		10 000	0	10 000
Tulot		0	0	0
Netto		10 000	0	10 000

Toimielin: Vapaa-aikalautakunta				
Tehtävä: Liikuntatoimi				
Hanke:	Kustannus- arvio	TA 2012	TS 2013	TS 2014
Liikunta-alueet				
Kauhavan urheilukentän lisäkatsomon rakentaminen	558 000			558 000
Kiistolän urheilukenttä	10 000		10 000	
Kiistolän pesäpallostadionin pääkatsomon perusparannus	10 000	10 000		
Kauhavan urheilukentän pihalueiden asfaltointi	30 000	30 000		
Tenniskentät urheilupuistoon			100 000	
Parkkialueita urheilupuistoon				15 000
Lähiliikuntapaikat				40 000
Menot		40 000	110 000	613 000
Irtain omaisuus				
Liikuntatoimen kalusto		25 000	35 000	25 000
Menot		25 000	35 000	25 000
Yhteensä				
Menot		65 000	145 000	638 000
Tulot		0	0	0
Netto		65 000	145 000	638 000

Toimielin: Tekninen lautakunta				
Tehtävä: Tilapalvelut				
Hanke:	Kustannus- arvio	TA 2012	TS 2013	TS 2014
Kehittämishankkeet ja aineettomat oikeudet				
Kiinteistöjen kuntoarviot		10 000		
Kiinteistönpidon ATK-ohjelmisto		15 000		
Rakennusautomaatio		75 000	75 000	75 000
Menot		100 000	75 000	75 000
Talonrakennus				
Eri tilojen perusparannukset lautakunnan päätöksen ja pitkántähtäimen suunnitelman mukaan		80 000	397 000	621 000
Nahkalan koulu		30 000	1 100 000	1 127 000
Kosolan koulu		3 000 000		
Kauhavan koulukeskus		30 000		
Alahärmän museot, kattojen uusiminen		30 000		
Pellavatien päiväkodin laajennus ja peruskorjaus, ehdollinen		100 000	1 000 000	500 000
Alueellisen pelastusaseman suunnittelu		10 000		
Menot		3 280 000	2 497 000	2 248 000
Kosolan koulu		316 000		
Alahärmän museot, kattojen uusiminen		11 000		
Tulot		327 000	0	0
Irtain omaisuus				
Kalusto		15 000		25 000
Menot		15 000		25 000
Yhteensä				
Menot		3 395 000	2 572 000	2 348 000
Tulot		327 000	0	0
Netto		3 068 000	2 572 000	2 348 000

Toimielin: Tekninen lautakunta				
Tehtävä: Yhdyskuntatekniikka				
Hanke:	Kustannus- arvio	TA 2012	TS 2013	TS 2014
Kaavatiet				
Rakentaminen		75 000	75 000	75 000
Perusparannus		150 000	200 000	200 000
Asfaltointi		150 000	150 000	150 000
Menot		375 000	425 000	425 000
Muut liikenneväylät				
Yksityisteiden perusparannus		220 000	100 000	100 000
Kosolantien kevyenliikenteen väylä		30 000		
Vt 19 liittymäjärjestelyt Ylihärman alue, ehtona ulkopuolinen rahoitus		150 000	0	0
Hakolan kevytväylä, ehtona ulkopuolinen rahoitus		50 000	0	0
Menot		450 000	100 000	100 000
Yksityisteiden perusparannus		110 000	50 000	50 000
Tulot		110 000	50 000	50 000
Tievalaistus				
Eri tiet		50 000	50 000	50 000
Menot		50 000	50 000	50 000
Puistot ja yleiset alueet				
Ympäristöjen parantaminen		190 000	30 000	30 000
Menot		190 000	30 000	30 000
Kiinteät rakenteet				
Haja-asutusalueiden viemärointi, ehtona Elyn rahoitus		300 000	300 000	300 000
Hulevesiviemärin rakentaminen		80 000	20 000	20 000
Ylihärman hyötykäyttöasema		100 000		
Menot		480 000	320 000	320 000
Haja-asutusalueiden viemärointi, Elyn rahoitus		60 000	60 000	60 000
Tulot		60 000	60 000	60 000
Yhteensä				
Menot		1 545 000	925 000	925 000
Tulot		170 000	110 000	110 000
Netto		1 375 000	815 000	815 000

Toimielin: Tekninen lautakunta				
Tehtävä: Tukipalvelut				
Hanke:	Kustannus- arvio	TA 2012	TS 2013	TS 2014
Keittiöt		40 000		
Pohjakartta, Ylihärmä-Hakola		20 000		
Menot		60 000	0	0
Yhteensä				
Menot		60 000	0	0
Tulot		0	0	0
Netto		60 000	0	0

Ylijäämärahastoinvestoinnit				
Hanke:	Kustannus- arvio	TA 2012	TS 2013	TS 2014
Ylihärmä				
Ylihärmän ylijäämärahasto, kh määrittää kohteet		120 000	200 000	400 000
Ylihärmän tonttimaan hankinta, uudelleenbudjetointi		300 000		
Menot		420 000	200 000	400 000
Kortesjärvi				
Kitkan alueen kehittäminen, uudelleenbudjetointi		150 000		
Kortesjärven jalkapallokenttä		119 000		
Koulukeskuksen ensik.kalustaminen		70 000		
Kortesjärven ylijäämärahasto			200 000	200 000
Menot		339 000	200 000	200 000
Kitkan alueen kehittäminen, uudelleenbudjetointi		70 000		
Tulot		70 000	0	0
Yhteensä				
Menot		759 000	400 000	600 000
Tulot		70 000	0	0
Netto		689 000	400 000	600 000

Yhdistymisavustusinvestoinnit				
Hanke:	Kustannus- arvio	TA 2012	TS 2013	TS 2014
Kangas-Annala -tie ja siltayhteys		450 000	1 500 000	0
Ylihärjän maanhankinta, uudelleenbudjetointi		152 000	0	0
Menot		602 000	1 500 000	0
Yhteensä				
Menot		602 000	1 500 000	0
Tulot		0	0	0
Netto		602 000	1 500 000	0

INVESTOINNIT YHTEENSÄ				
Toimielin / tehtävä		TA 2012	TS 2013	TS 2014
Kaupunginhallitus				
Menot		1 915 000	262 000	150 000
Tulot		40 000	40 000	40 000
Netto		1 875 000	222 000	110 000
Kehistystoimi				
Menot		19 000	0	0
Tulot		0	0	0
Netto		19 000	0	0
Sivistyslautakunta / Kirjasto				
Menot		10 000	0	0
Tulot		0	0	0
Netto		10 000	0	0
Sivistyslautakunta /Koulutoimi				
Menot		82 400	60 000	55 000
Tulot		0	0	0
Netto		82 400	60 000	55 000
Musiikkiopiston johtokunta / Taiteen perusopetus				
Menot		10 000	0	10 000
Tulot		0	0	0
Netto		10 000	0	10 000
Vapaa-aikalautakunta				
Menot		65 000	145 000	638 000
Tulot		0	0	0
Netto		65 000	145 000	638 000
Tekninen lautakunta / Tilapalvelu				
Menot		3 395 000	2 572 000	2 348 000
Tulot		327 000	0	0
Netto		3 068 000	2 572 000	2 348 000
Tekninen lautakunta / Yhdyskuntatekniikka				
Menot		1 545 000	925 000	925 000
Tulot		170 000	110 000	110 000
Netto		1 375 000	815 000	815 000
Tekninen lautakunta / Tukipalvelut				
Menot		60 000	0	0
Tulot		0	0	0
Netto		60 000	0	0
Ylijäämärahastoinvestoinnit				
Menot		759 000	400 000	600 000
Tulot		70 000	0	0
Netto		689 000	400 000	600 000
Yhdistymisavustusinvestoinnit				
Menot		602 000	1 500 000	0
Tulot		0	0	0
Netto		602 000	1 500 000	0
INVESTOINNIT YHTEENSÄ				
Menot		8 462 400	5 864 000	4 726 000
Tulot		607 000	150 000	150 000
Netto		7 855 400	5 714 000	4 576 000

6. Rahoitusosa

RAHOITUSLASKELMA

	TP 2010 €	TA 2011 €	TA 2012 €	TS 2013 1000 €	TS 2014 1000 €
VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA					
Tulorahoitus					
Vuosikate	7 883 923	3 942 440	2 562 520	2 771	2 903
Satunnaiset erät	0				
Tulorahoituksen korjaukset	65 662				
<i>Tulorahoitus yhteensä</i>	7 949 586	3 942 440	2 562 520	2 771	2 903
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-4 291 897	-8 720 600	-8 462 400	-5 864	-4 726
Rahoitusosuudet investointeihin	293 597	1 960 000	567 000	110	110
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	331 340	1 340 000	40 000	40	40
<i>Investoinnit yhteensä</i>	-3 666 960	-5 420 600	-7 855 400	-5 714	-4 576
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 282 626	-1 478 160	-5 292 880	-2 943	-1 673
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	-210 000	-75 000	-75 000	-75	0
Antolainasaamisten vähennykset	239 764	25 000	340 000	10	10
<i>Antolainauksen muutokset yhteensä</i>	29 764	-50 000	265 000	-65	10
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 150 001	3 895 760	8 300 000	6 877	5 822
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 138 647	-4 054 600	-3 820 900	-3 929	-4 219
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 022 969				
<i>Lainakannan muutokset yhteensä</i>	-11 616	-158 840	4 479 100	2 948	1 603
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	47 225				
Toimintavarojen ja po:n muutokset	-1 872				
Vaihto-omaisuuden muutos	34 896				
Saamisten muutos	1 141 216	214 000	60 000	60	60
Korottomien velkojen muutos	-918 311				
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä</i>	255 929	214 000	60 000	60	60
Rahoituksen rahavirta	321 303	5 160	4 804 100	2 943	1 673
Rahavarojen muutos	4 603 929	-1 473 000	-488 780	0	0

Rahoituslaskelman mukaan kaupunki nostaa vuonna 2012 uusia pitkäaikaisia lainoja investointien ja pitkäaikaisten lainojen maksamista varten 8.300.000 euroa (valtuustoon nähden sitova erä) Kaupungin kokonaislainamäärä kasvaa 4.479.000 euroa ollen v. 2011 lopulla n. 27.933.000 euroa eli 1.616 euroa/asukas.

Vuoden 2012 talousarvioon sisältyy 75.000 euron pääomallainan myöntäminen Alahärmän Yrityskehitys Oy:lle sen vuokratuottojen ja lainanlyhennyskulujen epäsuhdan vuoksi (valtuustoon nähden sitova erä).

7. Taloussuunnitelma vuosille 2012 – 2013

	TP2010 t€	TA2011 t€	TA2012 t€	TS2013 t€	TS2014 t€
Myyntituotot	9 171	7 033	6 766	6 901	7 039
Maksutuotot	813	580	831	848	865
Tuet ja avustukset	3 284	3 389	756	771	724
Muut toimintatuotot	2 831	2 984	3 099	3 161	3 224
TOIMINTATUOTOT	16 099	13 986	11 452	11 681	11 852
Palkat	19 014	19 792	20 710	21 137	21 559
Henkilösivukulut	7 287	7 666	7 956	8 120	8 282
Palvelujen ostot	60 588	64 231	65 678	67 123	68 667
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	4 459	3 838	4 109	4 191	4 275
Avustukset	2 054	2 146	2 035	2 055	2 076
Muut toimintakulut	643	598	658	671	685
TOIMINTAKULUT	94 045	98 271	101 146	103 297	105 544
TOIMINTAKATE	-77 946	-84 285	-89 694	-91 616	-93 691
Verotulot	45 394	46 925	49 915	50 913	51 932
Valtionosuudet	40 697	41 675	42 721	44 003	45 323
Korko- ja muut rahoitustuotot	561	269	249	249	249
Korko- ja muut rahoituskulut	822	642	628	778	908
	85 830	88 227	92 257	94 387	96 595
VUOSIKATE	7 884	3 942	2 563	2 771	2 904
Poistot	3 442	2 880	2 778	2 950	3 100
Satunnaiset tuotot					
TILIKAUDEN TULOS	4 442	1 062	-215	-179	-196
Varausten ja rahastojen muutokset	373	282	215	195	205
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	4 815	1 344	0	16	9
KERTYNYT YLI- / ALIJÄÄMÄ	5 871	7215	7 215	7 231	7 240

Taloussuunnitelman lähtökohtana on 5.871.000 euron kertynyt ylijäämä, joka muodostuu avaavan taseen 1.1.2011 mukaisesta ylijäämästä ja siihen tilikaudella 2011 kirjatuista, aikaisempiin tilikausiin kohdistuvista eristä.

Toimintatuottoihin on tehty vuosittain +2,0 %:n tarkistus. Kuntaliitoksesta johtuvan valtionosuuden pienenemisen kompensaation lakkaaminen on huomioitu vuodelle 2014.

Palkkoihin on tehty 2,06 %:n korotus vuodelle 2013 ja 2,0 %:n korotus vuodelle 2014. Henkilösivukuluja on tarkistettu vastaavasti.

Palvelujen ostoja on korotettu 2,2 % vuonna 2013 ja 2,3 % vuonna 2014. Taloussuunnitelman mukaiset kasvuprosentit edellyttävät toiminnan tehostumista ja tuottavuuden parantumista myös konserniyhteisöiltä.

Avustusten määrän on arvioitu nousevan 1,0 %:lla sekä vuosina 2013 että 2014. Muiden toimintakulujen määrä on tarkistettu +2,0 %:lla molempina suunnitelmavuosina. .

Verotulokertymän arvioidaan kasvavan 2,0 %:lla vuosina 2013 ja 2014. Taloussuunnitelman mukaan valtionosuudet tulevat kasvamaan 3,0 %:lla vuosittain.

Laaditun taloussuunnitelman mukaan kaupungin tase pysyy ylijäämäisenä suunnittelujaksolla. Suunnitelman mukaan Kauhavan kaupungin talous pysyy tasapainossa kaudella 2012 – 2014. Tämä edellyttää kuitenkin tiukkaa menokuria, matalaa inflaatiota sekä yleistä talouskasvua, joka mahdollistaa hyvän työllisyyden kautta verotulojen kasvun.

8. Liitteet

8.1. Henkilöstösuunnitelma

nimike	01.01.09	31.12.09	31.12.10	31.12.11	2012	2013	2014
Tässä taulukossa on esitetty vakinainen henkilöstö vakansseittain. Kukin vakanssi on laskettu vain kerran eli sijaisia ei ole huomioitu. Osa-aikaiset on huomioitu ao prosentilla.							
kaupunginjohtaja	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
hallintojohtaja	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
hallintosihteeri	1,0	1,0	1,0	0,5	0,5	0,5	0,5
johdon sihteeri	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
palveluneuvoja	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
toimistosihteeri	2,0	2,0	2,8	3,0	3,0	3,0	3,0
talousjohtaja	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
taloussihteeri	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
kirjanpitäjä	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
palkkasihteeri	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
va palkkakirjanpitäjä	2,0	1,5	1,0	1,0	1,0	0,5	0,5
sisäinen tarkastaja	1,0	1,0	1,0	0,4	0,4	0,4	0,4
henkilöstöjohtaja	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
va taloussihteeri	1,0						
Yhteensä	21,0	19,5	19,8	18,9	18,9	18,4	18,4
vakanssittomat	8,4	2,0	1	0	0	0	0
HALLINTO-OSASTO YHT	29,4	21,5	20,8	18,9	18,9	18,4	18,4
KEHITYSKESKUS							
kehitysjohtaja	1	1	1	1	1	1	1
yrittäjäpalvelupäällikkö	1	1					
elinkeino- ja markkinointipäällikkö				1	1	1	1
yrittäjäpalvelusihteeri	1	1	1	1	1	1	1
maaseutupäällikkö	1	1	1	1	1	1	1
maaseutuasiamies	2	2	2	1,5	1,5	3,5	3
toimistosihteeri	2	2	2	2	2	2	2
lomituspalveluvastaava	1	1	1	1	1	1	1
lomituspalvelusihteeri				1	1	1	1
lomituspalveluohjaaja	6,5	5,1	4,6	3,1	3,1	3,1	3,1
lomittaja	81,5	73,18	73,77	67,05	67,05	67,05	67,05
KEHITYSKESKUS YHT	97	87,28	86,37	79,65	79,65	81,65	81,15
SIVISTYSOSASTO							
Koulutoimi							
Sivistysjohtaja	1	1	1	1	1	1	1
va Sivistystoimenjohtaja	1	1					
Hallintopäällikkö sivistystoimi				0,6	0,6	0,6	0,6
Hallintosihteeri	1	1	1	1	1	1	1
Toimistosihteeri	2	2	2	1,5	1,5	1,5	1,5
Kuraattori	1,8	1,8	2	2	2	2	2
Koulupsykologi							
Yhteensä	6,8	6,8	6	6,1	6,1	6,1	6,1
Esi- ja perusopetus							
yläkoulun rehtori	4	4	4	4	4	4	4
Lehtori	43,53	51,9	46,7	47	47	47	46
Luokanopettaja	60,8	58,8	59	63	66	69	69
Erityisluokan opettaja	8	9	10	11	11	11	11
Erityisopettaja	5	2	2	2	2	2	2
Kiertävä engl opettaja	1	4	4	4	3	3	3
Kiertävä erityisopettaja	1	5	4	3	4	4	4
Opinto-ohjaaja	2	2	2	3	3	3	3
Esiluokan opettaja	6	6	7	8	8	8	8
Tuntiopettaja	2	2	0				
Koulunkäynnin ohjaaja	5,83	4					

Koulunkäyntiavustaja	13,69	13,96	18,5	28,64	35	35	35
Esikoulukerhon ohjaaja	5	4,78	4,84				
toimistosihiteeri	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Perusopetus yht	158,35	167,94	162,54	174,14	183,5	186,5	185,5
Lukiokoulutus							
Rehtori	2	2	2	2	2	2	2
Lehtori	15,32	16,5	16,55	16	16	16	16
Opinto-ohjaaja	1	1	1	1	1	1	1
Toimistosihiteeri	1	1	1	1	1	1	1
Lukiokoulutus yht	19,32	20,5	20,55	20	20	20	20
Koulutoimi yhteensä	184,47	195,24	189,09	200,24	209,6	212,6	211,6
Musiikkiopisto							
Rehtori	1	1	1	1	1	1	1
Opettaja	7,25	7,25	7,35	6,63	9,78	9,78	9,78
Toimistosihiteeri	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,7
Yhteensä	8,75	8,75	8,85	8,13	11,38	11,38	11,48
Kirjasto							
kirjastotoimenjohtaja	2	1	1	1	1	1	1
kirjastonhoitaja	2	2	2	2	2	2	2
kirjastoautovirkailija	1	1	1	1	1	1	1
kirjastoauto-kirjastovirkailija	1	1	1	1	1	1	1
kirjastovirkailija	7	7	7	7	7	7	7
pedagoginen informaatikko							
Yhteensä	13	12	12	12	12	12	12
Vapaa-aikatoimi							
vapaa-aikapääällikkö	1	1	1	1	1	1	1
nuoriso-ohjaaja	1,1	1,1	0,6	1	1	1	1
kulttuuriohjaaja	0	0	1	1	1	1	1
taidetalon vastuhenkilö	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
liikunnanohjaaja	2	2	2	2	2	2	2
kuraattori	0,2	0,2					
museointendentti	1	1	1	1	1	1	1
toimistosihiteeri	1	1	0,2	0,6	0,6	0,6	0,6
Yhteensä	6,1	7,1	6,6	7,4	7,4	7,4	7,4
SIVISTYSTOIMI YHT	212,32	223,09	216,54	227,77	240,38	243,38	242,48
TEKNINEN TOIMI							
Hallinto							
Tekninen johtaja	1	1	1	1	1	1	1
va insinööri	0,4						
va toimistosihiteeri	1	1	0,4				
Toimistosihiteeri	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Yhteensä	2,9	2,5	1,9	1,5	1,5	1,5	1,5
Tilapalvelut							
Kiinteistönhoito							
Etumies/kirvesmies	2	2	2	2	2	2	2
Toimistosihiteeri	1	1	1	1	1	1	1
Kiinteistönhoitaja	16,37	16	15,39	14,39	14,39	14,39	14,39
Kiinteistöpäällikkö	1	1	1	1	1	1	1
Kirvesmies	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Kunnossapitomestari 1) va Kunnossapitotyöntekijä	0,75	1,75	1,8	1,8	2,0	2,0	2,0
Maalari	1	1	1	1	1	1	1
Putkiasentaja	1	1	1	1	1	1	1
Yhteensä	27,62	27,25	26,69	25,69	25,89	25,89	25,89
Puhtauspalvelut							
Laitoshuoltaja	36,67	33,45	28,59	29,5	29,5	29,5	29,5
Laitoshuoltaja (varahenkilö)					1	1	1
Palvelutyöntekijä	10,85	10,85	11,53	10,47	10,47	10,47	10,47
Siivoustyöohjaaja	2	2	2	2	2	2	2
Siivousvastaava	1	1	1	1	1	1	1

Yhteensä	50,52	47,3	43,12	42,97	43,97	43,97	43,97
Tilapalvelut yhteensä	78,14	74,55	69,81	68,66	69,86	69,86	69,86
Yhdyskuntatekniikka							
Kunnossapitomestari	0,25	0,25	0,2	0,2	0	0	0
Kunnossapitotyöntekijä	9,56	9	10	10	10	10	10
Kiinteistönhoitaja				1	1	1	1
Tiemestari	1	1					
Toimistosihtööri	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Yhdyskuntatekniikan päällikkö	0,4	0,4	1	1	1	1	1
Puutarhuri					1	1	1
Palvelutyöntekijä				0,13	0,13	0,13	0,13
Toimistosihtööri 1)				1	1	1	1
Työnjohtaja 1)				1			
Puhdistamonhoitaja 1)				1	1	1	1
Vesilaitoksenhoitaja 1)				1	1	1	1
Putkiasentaja 1)				1	1	1	1
Yhteensä	11,71	11,15	11,7	17,83	17,63	17,63	14,63
Sisäiset palvelut							
Kunnossapitotyöntekijä	1	1					
Yhteensä	1	1	0	0	0	0	0
Kaavoitus ja mittaustoimi							
Kaavoituspäällikkö	1	1	1	1	1	1	1
Maankäyttöinsinööri					1	1	1
Kartoittaja	1	1	1		1	1	1
Paikkatietovastaava				1	1	1	1
Mittamies					1	1	1
Kaavoitusavustaja - toimistosihtööri	1	1	1	0,9	0,9	0,9	0,9
Yhteensä	3	3	3	2,9	5,9	5,9	5,9
Ruokahuolto							
Ruokapalvelupäällikkö	1	1	1	1	1	1	1
Ruokapalveluvastaava	7	5	4	5	5	5	5
Ruokapalvelutyöntekijä	11,24	11,24	11,93	12,28	14,18	14,18	14,18
Kokki	17	18	18	18	18	18	18
Palvelutyöntekijä	3,46	4,1	6,09	5,88	5,88	5,88	5,88
va ravitsemuspäällikkö	1	1					
va keittiöapulainen	0,68	0,68	0,68				
vastaava ruoanjakaja	1						
va keittäjä	1	1					
Kaavoitusavustaja - toimistosihtööri				0,1	0,1	0,1	0,1
Yhteensä	43,38	42,02	41,7	42,26	44,16	44,16	44,16
Vesihuoltolaitos							
Käyttöpäällikkö	1	1	1				
Työnjohtaja	0,6	0,6	1				
Toimistosihtööri	1	1	1				
Vesilaitoksenhoitaja	1	1	1				
Putkiasentaja	6	6	6				
Puhdistamonhoitaja	3	3	3				
va kanslisti	0,6	1	0,6				
va puhdistamonhoitaja	0,6	0	0				
Yhteensä	13,8	13,6	13,6	0	0	0	0
Ympäristötoimi							
vastaava rakennustarkastaja	1	1	1	1	1	1	1
rakennustarkastaja	2,1	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
Toimistosihtööri	1	1	1	1,4	1,4	1,4	1,4
ympäristösihtööri	2	2	2	2	2	2	2
Yhteensä	6,1	5,6	5,6	6	6	6	6
TEKNINEN TOIMI YHT	160,03	153,42	147,31	139,15	145,05	145,05	142,05
Kaikki yhteensä	498,8	485,3	471,0	465,5	484,0	488,5	484,1
Muutos edelliseen vuoteen -määrä		-13,46	-14,27	-5,55	18,51	4,5	-4,4

-prosentti	-2,7	-2,94	-1,18	3,98	0,93	-0,9
Muutos 01.01.09 lukien		-27,73	-33,28	-14,77	-10,27	-14,67
Vakinaistamiset				15,89		
1) työpanos myydään yhtiölle						

8.2. Talousarvioasetelma ja sitovuustasot

	Tehtävä Sitovuustaso valtuusto	Osatehtävä Sitovuustaso hallitus tai lautakunta
KONSERNIJOHDON PALVELUT		
YLEISHALLINTO	Vaalit Tarkastuslautakunta Hallinto ja talous	<i>Keskusvaalilautakunta Tarkastuslautakunta Kaupunginvaltuusto Kaupunginhallitus Hallinto Talous Henkilöstöhallinto Tietohallinto Muu yleishallinto</i>
	Ylijäämärahastot	
KEHITYSKESKUS	Kehitystoimen hallinto Elinkeinotoimi ja kehittäminen Maaseutu- ja lomatoimi	<i>Elinkeinotoimi Kehittäminen Maaseututoimi Lomatoimi</i>
PERUSTURVA		
PERUSTURVA	PERUSTURVA	Sosiaalipalvelut Perusterveydenhuolto Erikoissairaanhoido
SIVISTYSTOIMIALA		
SIVISTYSPALVELUT	Sivistystoimen hallinto Esi- ja perusopetus	<i>Esiopetus Esioppilaiden päivähoito Perusopetus 1 – 6 Perusopetus 7 – 9 Vammaisopetus 0 – 9 Kuljetukset Aamu- ja iltapäivätoiminta Opetuspalvelut</i>
	Lukio-opetus 2. asteen ammatillinen koulutus Ammattikorkeakoulu Taiteen perusopetus Kansalaisopisto Kirjasto	

